19.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy godząc Prawidła Wolności Handlu Traktatem dodatkowym w Wiedniu dnia 21. Kwietnia 3. Maia 1815. od Trzech Nayiaśnieyszych Sprzymierzonych Dworow Miastu Krakow z Jego Okręgiem nadaney z potrzebami tegoż Kraiu, Wysoka Kommissya Organizacyina od tychże Dworow zesłana Reskryp-

tem

tem z dnia 3. Lutego 1816. do Liczb: 77. wydanym uchyliła Monopolium na Tytoń i Tabakę, tudzież Karty do Gry od Stępla uwolniła, zostawuiąc tylko Rządowi Dochod z Konsensow na Prawo sprzedawania tych Artykułow ustanowić się maiący; a nawet w skutku tego na Budgecie Roku Etatowego 1816/17. Dochod ten w kwocie Złł: pol: 2500. położyła.— W myśli przeto sciagnienia tey Skarbowey należytości rozkazaliśmy zrobić Spis wszystkich Fabrykantow Tytoniu i Tabaki rownie iak Handluiących temi Przedmiotami bądź w Kraiu wytwarzanemi bądź zagranicznemi, i Karty do gry sprzedaiacych;— po ktorym ukończonym stosuiąc ilość tak skonsygnowanych Fabrykantow i Trafikantow do ilości Budgetem na Dochod roczny oznaczoney, uznaliśmy za po-

trze-

trzebne na przełożenie Wydziału Dochodow Publicznych następuiące w tym Przedmiocie ustanowić Przepisy. —

ARTYKUŁ 1szy

Fabrykanci Tabak, Tytoniow i Kart do gry wolnemi są od opłaty Poboru Konsumpcyinego; iednakże do założenia lub utrzymowania takowey Fabryki Konsens raz na zawsze służyć maiący na Papierze Stęplowym Złotych Polskich dwunastu od Senatu uzyskać powinni.— Sprzedawać zaś Fabrykatow swoich niemogą iak tylko hurtem to iest: Tytoń i Tabakę kamieniami, Karty zaś do gry Tuzinami. —

ARTYKUŁ 2gi

Sprzedaiący cząstkowo Tytoń Tabakę i Karty do gry winni są także

mieć

98,

mieć Konsensa od Wydziału Dochodow Publiczuych uzyskane, i raz na zawsze służyć maiące na Stęplu stosownie do Klass niżey wyszczegolnionych oznaczonym tak, iż Konsens pierwszey i drugiey Klassie służący winien mieć Stępel Ceny Złotych polskich dwa, trzeciey i czwartey Klassie Stępel Ceny Złoty polski Jeden, piątey Klassie Stępel Ceny groszy Pietnastu, — Stępel zaś na Konsens sprzedarzy cząstkowey kart winien bydź Ceny Złotych polskich Dwa: —

ARTYKUŁ 3ci

Klassy poprzedzaiącym Artykułem wspomnione oznaczaią się w następuiący sposob:

Do

Do Klassy 1szey należą Ci, ktorzy niczym innym niehandluią iak tylko samym Tytoniem i Tabaką Zagraniczną.

Do Klassy 2giey wszyscy Kupcy ktorzy przy innych Towarach sprzedaią w Sklepach swoich Tytoń i Tabakę.

Do Klassy 3ciey należą sprzedaiący Tytoń i Tabakę po Stragach i Kramikach w Mieście czy Przedmieściach.

Do Klassy 4tey Handlarze Tabaki i Tytoniu w Miasteczkach Okręgu do Kraiu Wolnego Miasta należących:

Do Klassy 5tey wszyscy po Wsiach też Artykuły cząstkowo sprzedaiący. —

Stosownie więc do tey Klassyfikacyi składać będą rocznie tytułem Opłaty Konsumpcyiney. —

---

w Klas-

w Klassie 1szey i 2giey po Złotych polskich trzydzieści dwa. —
w Klassie 3ciey po Złotych polskich Ośm
w Klassie 4tey po Złotych polskich Dziesięć. —
w Klassie 5tey po Złotych polskich Sześć. — Do ktorey Klassy należeć także będą Karty cząstkowo czyli Taliami sprzędaiący. —

ARTYKUŁ 4ty

Opłaty poprzedzaięcym Artykułem wymienione składanemi bydź maią razem za Rok Etatowy 1816/17. w ciągu miesiąca Lutega 1817. za rok zaś 1817/18. i dalsze w ciągu miesiąca Czerwca każdego Roku, po upłynieniu ktorych Terminow Kassa załegaiących Debentow do exekwowania Wydziałowi Dochodow Publicznych wykazywać powinna będzie, stosownie do Spisow przez Woy-

tow

 201.

tow Gmin Mieyskich i Wieyskich przed końcem każdego Etatowego Roku podawać się, a przez Wydział dopiero rzeczony potwierdzać się maiących; dlaczego dokładna Kontrola Konsensow wydanych w tymże Wydziale utrzymowana będzie, i Biorowi Rachuby do sprostowania Wykazow coroczney należytości udzielaną, ktore to Wykazy Wydział Kassie Głowney przeszle. —

ARUYKUŁ 5ty

Każdy Fabrykant czy Handluiący Tabaką Tytoniem czy Kartami, winien iest od dnia pierwszego Lutego roku bieżącego uzyskać Konsens stosowny do przedsiębranego zatrudnienia, i w ciągu tegoż miesiaca przypadaiącą należytość do Kassy Głowney złożyć. — Ktoby zaś bez uzyskania Konsensu Fabrykę lub cząstkowy Handel Przedmiotami niniey-

szym

szym Rozporządzeniem obiętemi prowadzić poważył się, taki nietylko Opłatę roczną do Klassy przywiązaną w dwoynasob, i karę za nieużycie Stępla wedle trwaiącego Prawa złożyć obowiązanym będzie, ale i nadal Prawo sprzedawania rzeczonych Obiektow utraci.—

ARTYKUŁ 6ty

Wykonanie ninieyszego Postanowienia ktore do wiadomości Publiczney przez Obwieszczenie w Gminach i umieszczenie w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych podane, Wydziałowi Dochodow Publicznych, Woytom Gmin Mieyskich i Wieyskich, tudzież Urzędowi Konsumpcyinemu wczym do kogo należy poruczamy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Ośmnastego Stycznia 1817. Roku.—

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

SENAT Rządzący

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Maiąc sobie od Prezyduiącego w Towarzystwie Dobroczynności przedstawione że w dniu 20. bieżącego miesiąca i Roku, Ubodzy po Ulicach żebrzący, iuż będą do Domu schronienia Ubogich wprowadzeni na Zamek ku wyżywieniu ich ciągłemu i opatrywaniu ich po-

trzeb

trzeb, a tenże dzień będzie terminem zabronienia żebroty, i włoczenia się po Mieście i Przedmieściach; wydał Senat stosowne do Wydziału Policyi Rozporządzenia, do ktorych skutecznego w tak zbawiennym zamiarze wykonania, że przychylenie się i nieiako współdziałanie wszystkich Mieszkańcow Miasta, iest istotnie potrzebnym; Przepisy namienione do publiczney podaie wiadomości w następuiącey osnowie:

1mo Każdy Wóyt w swey Gminie, ma zaraz Okolnikiem obwieścić Obybywateli i Mieszkańcow, tudzież Duchownych Parafii właściwey Gminy, iż w dniu 20. b. m. iuż wszyscy Żebracy po Ulicach i na Przedmieściach chodzący, będa zgromadzeni i do Sal na Zamek na ich

mie-

mieszkanie przeznaczonych wprowadzeni, i tam żywieni i opatrywani zostaną.—

2do Po tym dniu żaden Żebrak niemoże chodzić po Mieście ani po Przedmieściach; każdy Woyt obowiązany iest pilnie w swoim Obwodzie tego dostrzegać, i Straży Policyiney do każdego Rewiru przydaney do tego użyć, aby Żebraka włoczącego się gdziekolwiek spotkawszy, zaraz do Policyi Pośredniey zaprowadziła.—

3tio Policya Pośrednia przyprowadzonego Żebraka, wybada zkąd iest, kiedy przyszedł do Miasta, lub ieżeli był w Mieście odkryie powody dla czego niebył zaięty do Do-

mu

mu schronienia Żebrakow, i odeszle go do Prezyduiącego w Towarzystwie Dobroczynności, ieżeli iest rodem z Miasta lub z Przedmieścia od lat 7-miu zamieszkały; a gdyby był z Okręgu tego Wolnego Kraiu, przeszle go Szubpassem do Gminy tey, z ktorey iest rodem; a gdyby był z obcego Kraiu, wyszle go z Expedycyą i Strażą przez Żandarma do pierwszey Gminy Okręgowey, ktora go odsyłać będzie, przez drugie inne Gminy aż do Granicy. —

4to Wydział Policyi zniesie się z Wydziałem Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, i przygotować rozkaże Tablice z napisem:

Niewolno żebrać w Mieście.

Jak.

Jałmużnę dla Ubogich należy do ustanowionego Domu schronienia Żebraków oddawać.

Ktore to Tablice maią bydź przy każdym Kościele w Mieście i na Przedmieściach poprzybiane do Muru. —

Tuszy sobie Senat iż Rozporządzenia te ściśle wykonane, zdołaią uwolnić Mieszkańcow od doznawanych od natrętnego Żebractwa przykrości, oswobodzą Miasto od szkodliwych Włoczęgow, a Jałmużna poruczona gorliwey i dobrze urządzoney Administracyi, odpowie godnie chwalebnemu zamiarowi przyniesienia dobrze zrozumianey pomocy, Losowi i Nędzy oddanym Jstotom.

w Krakowie dnia 5. Lutego 1817.

Wodzicki

Mieroszęwski Sekr: Jen: Senatu.

208:

do Nro: 4287.

SENAT
Rządzący

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wydawszy w dniu dzisieyszym, do Liczby Obrad 153. na przedstawienie Sądu Appellacyinego Instrukcyą obiaśniaiącą, iak przepisy tyczące się Prenotacyi Stępla i Tax Sądowych, Postanowieniem Senatu z dnia 30. Września 1816. do Liczby 3491. Dzien: Głow:

wyda-

wydane, i w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych Drukiem ogłoszone, maią bydź do Sądow Pokoiu zastosowanemi, uwiadamia Publiczność o iey osnowie:

A nayprzod Każda Strona usiłuiąca rozpocząć Process w Sądzie Pokoiu, a z powodu Ubostwa znayduiąca się w niemożności opłacenia z gory kosztow Stępla i Tax Sądowych, powinna się opatrzyć Swiadectwem Ubostwa, wedle Artykułu I go Postanowienia z dnia 30. Września r. z. do Liczby 3491. wydanego i Drukiem ogłoszonego. —

2re Po uzyskanym takowym Swiadectwie, uda się Strona do Sędziego Pokoiu Urzęduiącego, końcem do-

zwo-

 2//

zwolenia Prenotacyi Tax i Stępla, wyraziwszy w Prośbie z kim i o co Spor prowadzić ma; Sąd Pokoiu iednak w Sprawach tylko podług Organizacyi Sądownictwa, do niego końcem osądzenia lub ugodzenia należących, Prenotacyi dozwalać będzie.—

3cie Dozwolona Prenotacya, ma bydź kommunikowana Pisarzowi Sądu Pokoiu dla wydania iey Stronie, ktory obowiązany będzie utrzymywać do tego porządne Protokoły Jndexem opatrzone, i Prenotacyą do takowych wciągać. Z tych Protokołow Pisarz Sądu Pokoiu, sporządzi co Kwartał Rachunki, tak należących się, iako też zapłaconych

pre-

prenotowanych Tax i Stęplow, i takowe przez Sędziego Pokoiu sprawdzone, Kassyerowi Sadowemu w raz z zebranemi Pieniędzmi złoży. —

4te Każda Prośba przez Stronę Prenotacyą maiąca, do Sądu Pokoiu podana, niemoże bydź przyiętą, poki w przod nie zostanie kommunikowaną Pisarzowi Sądu Pokoiu, końcem zanotowania w Protokole należytości Stęplowey przypadaiącey od Strony, toż samo rozumieć się ma o wszelkich czynnościach zrobionych przez Pisarzy, Komornikow, Woźnych, Opłacie Stępla podlegaiących, ktore niemogą bydź dokonane, poki przez Pisarza Sądu Po-

ko-

koiu do Protokołu wciągnięte niezostaną, każde takie wciągnienie na piśmie do Sądu podać się maiącym, zanotowane bydź powinno.

§ 5te Przegrywaiący Dłużnik, albo godzący się w Sądzie Pokoiu, Stronie wygrywaiącey, albo poiednaney Prenotacyą maiącey, pod odpowiedzialnością za kwotę z Prenotacyi Skarbowi należącą, niepowinien wprzod płacić, lub innym sposobem zaspokaiać, poki taż Strona z opłaconych Tax i Stępla nieokaże Kwitu Pisarza Sądu Pokoiu. —

6te Każda Sprawa oddzielnym Zaświadczeniem Ubostwa zaopatrzona bydź

po-

powinna, przez Stronę będącą w niemożności ponoszenia Opłat i Tax Sądowych.—

O ktorym to Rozporządzeniu Sąd Appellacyiny wszystkie Sady Pokoiu uwiadomić nieomieszka, Publiczność zaś przez Dziennik Rządowy zostaie obwieszczoną.—

w Krakowie dnią 29. Stycznia 1817.

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w Obec i każdemu z osobna komu otym wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantow, w dniu Siodmym Lutego roku bieżącego odbytym, stoso-

wnie

wnie do wniesionego i w myśl Artykułu 10. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu, uchwaloną została iednomyślnością.

Offiara Dobroczynna dla Ubogich Żebrakow i Kalikow do wolnego rozporządzenia Towarzystwa Dobroczynności.

My Zgromadzenie Prawodawcze Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu. Uznawszy za zgodny z Dobrem Publicznem przedstawiony Nam od Towarzystwa Dobroczynności, a przez Senat Rządzący wedle Artykułu 11go punktu 5go Konstytucyi przyięty Proiekt, do oddania wiecznem Darem Temuż Towarzystwu Dobroczynności,

Sum-

Summy Sześciu Tysięcy Złotych Polskich, na zakład pierwszych potrzeb dla Domu schronienia Ubogich Żebrakow, stanowiemy; że Summa ta wyżey wyrażona, od Senatu Rządzącego w dniu 30. Pazdziernika r. z. 1816. w chwalebnym zamiarze Towarzystwu Dobroczynności pożyczanym sposobem z Kassy Jeneralney Miasta Krakowa, z ogolnych Dochodow udzielona, ma służyć za wieczny Dar od Kraiu Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, do wolnego zarządzenia Tegoż Towarzystwa, ktorą w przyszłych Rachunkach za umorzoną, i na Budgecie w Wydatkach Extraordynaryinych położoną mieć chcemy. —

Posta-

Postanowienie nininieysze iako Prawo obowiązuiące od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego w raz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiag Obrad Naszych wciągnąć, a Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy. —

Uchwalono iednomyślnie na Zgromadzeniu Prawodawczem w Krakowie dnia 7go Lutego 1817. Roku. (podpisano) *Kaietan Ozdoba Florkiewicz Prezes.* — (podpisano), *Jozef Leliwa Gołuchowski Assessor Iszy* — (podpisano) *Jan Kanty Krzyzanowski Assessor IIgi* — (podpisano) *Jgnacy Ostaszewski Reprezentant Gminy Bobrek i Sekretarz Seymu.* —

Zale-

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta iako Prawo obowiązuiące, uważaną i od kogo należy dopełnioną była. — Dla podania zaś do powszechney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy. —

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 21. Lutego 1817 Roku.

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

221

Ad Nro: 219.

JNSTRUKCYA

wedle ktorey wszyscy do składania Rachunkow z szafunku Grosza Publicznego obowiązani, stosować się maią.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Maiąc sobie od Wydziału Dochodow Publicznych przełożone iż nieiedno-

stay-

stayność w zdawaniu Rachunkow z szafunku Grosza Publicznego, nie tylko utrudnia działanie sprawdzania takowych Rachunkow, lecz nadto przez zwłokę z Monitowania wynikaiącą przeszkadza do mienia iasnego w każdey chwili Dochodow i Rozchodow Publicznych kraiowych Obrazu a nawet z krzywdą Prywatnych lu Skarbu przyczynia się do długiego oczekiwania należytości maiących się dopiero po zatwierdzeniu Rachunków okazać; uznaliśmy za potrzebn wydać iednostayne przepisy, do których wszyscy czy to z powziętyc Awansow zdawać sprawę, czyli te zápłaty, od Skarbu żądać maiący stosować się sciśle powinni będą. Postanowiliśmy przeto i stanowiemy następuie:

§. 1 szy

§. 1szy

Każdy Urzędnik lub Osoba prywatna, biorąca z Kassy publiczney Awans, na iakowy przedmiot, obowiązana iest, złożyć z niego udowodniony Rachunek podług wzoru *A.* oraz dołączyć do Rachunku, Reskrypt Senatu lub Wydziałow Jego, upoważniaiący do powzięcia z Kassy Awansu. Takowe upoważnienie złożone bydź może w Orginale lub Kopii Wierzytelney. —

§. 2gi

Podobnież ktokolwiek z Entreprenerow, Rzemieslnikow, lub innych Osob, może mieć pretensyą do Rządu

za dostawione Effekta, uskutecznione Roboty, lub inne wydatki na rzecz Skarbu; winien iest takowe pretensye poprzeć udowodnioną Likwidacyą podług wzoru *B.* lub mogącą bydź podług okoliczności, co do rubryk nieco zmienioną, tak iednak ułożoną, ażeby z niey uskutecznioną dostawę lub robotę, cenę ugodzoną i wypadaiącą, lub poczynione wydatki wyczytać można było; z dołączeniem dowodow pozycyą każdą popieraiących.

§. 3ci

Rachunek każdy okazywać powinien na czele przychod, a pozniey rozchod, ku końcu zaś Zbillansowanie, to iest porownanie przychodu z Wydatkami;

dla

dla wykazania, czyli się Skarbowi od podaiącego, lub też podaiącemu od Skarbu zwrot wyłożonych kosztow należy. —

§. 4ty

Rachunek lub Likwidacya każda powinna bydź czysto i porządnie ułożona, unikaiąc wszelkich skrobań; i z resztą do Likwidacyi niepotrzeba brać stemplowego papieru, wyiąwszy ieżeli na takowey pokwitowanie nastąpiło —

§. 5ty

Przychod czyli Percepta w Rachunku wykazuiąca się, powinna bydź udowodniona kontra kwitem Kassy, wy-

datki

datki zaś kwitami percypientow wspartemi na dołaczonych Likwidacyach, i poleceniu czynienia takowych. Tak zaś w przychodzie iako i wydatkach ułamkow w groszach umieszczać nie należy —

§. 6ty

Uważać iednak na to potrzeba, że nie dosyć iest udowodniać wydatek za wypłacone *n p.* Effekta, roboty, i t. d. Kwitem wypłatę udowodniaiacym, lecz należy oraz dołączyć i dowody, że Effekta te lub Roboty za ktore wypłacono, istotnie dostawionemi i uskutecznionemi podług przepisu zostały

§. 7my

§. 7my

Zaświadczenia i Kwity wszelkie, ieżeli takowe kwotę Złotych Sześciu wynoszą, powinny bydź na Papierze Stemplowym, stosownie do trwaiących stemplowych przepisow wydawane—

§. 8my

Dowody wszelkie tak przychodu iako i Wydatkow, powinny bydź porządkiem ułożone i numerowane po wierszchu, zszyte i obwolutą opatrzone, na ktorey napisać należy: *Sztuk N. Dowodow, służących do Likwidacyi lub Rachunku N.* końce zaś nici powinny bydź pieczątką składaiącego Rachunek opatrzone —

§. 9ty

§. 9ty

Kwit każdy powinien wyrażać nie tylko Summę wypłaconą, ale oraz, za co i za iaki czas, przez kogo i kiedy wypłaconą została —

§. 10ty

Summa na ktorą kwit został wydany, powinna bydź nie tylko liczbami lecz oraz i literami wypisana.

§. 11ty

Każdy kwit powinien bydź przez percypienta własnoręcznie podpisany, a w przypadku gdyby takowy nieumieiąc pisać krzyże trzy tylko zamiast

podpi-

podpisu położył, podpisu takowego rzetelność powinien Woyt Gminy, lub Urzędnik albo Obywatel Urzędowi znany, i w czynności tey nie interessowany, poświadczyć.—

§. 12ty

Kwit lub inny Dowod w ktorymby Summa, podpis, datta, lub inny ważnieyszy przedmiot był skrobanym, przyięty nie zostanie—

§. 13ty

W Rachunku lub Likwidacyi Obiekta rożne nie powinny bydź mięszane, lecz z każdego przedmiotu osobny Rachunek lub likwidacyą ułożyć należy.

leży. Jeżeli zaś iedna Assygnacya na rożne przedmioty wydaną została, a z tąd rożne wydatki w iednym rachunku umieszczone bydź muszą, należy takowe przynaymniey na Tytuły podzielić, i każdego tytułu wydatek osobno wykazać—

§. 14ty

Gdy nakoniec zdarzyć się może, że powzięty Awans nie był dostarczaiącym na pokrycie wydatkow; ani tych, podaiacy Rachunek nie zaspokoił, lecz pozostaią ieszcze należytości rożnych Jndividuow; takowe w Rachunku w pierwszey Rubryce należytości wykazać, i Likwidacyą do rachunku dołączoną udowodnić nale-

ży; a tak w pierwszey Rubryce umieszczą się Kwoty należące się stronom, w drugiey ile na też wypłacono, a w trzeciey ile ieszcze do zapłacenia pozostaie —

§. 15ty

Jeżeli Rachunek składa się z Wydatkow na Budowle lub tychże Reperacya, takowy oprocz innych zwyczaynych Dowodow opatrzonym bydź powinien Anszlagiem Budowniczego, z wykazaniem w Rubrykach, czyli plus lub minus względem takowego expensowano; a nadto sam Rachunek powinien bydź przez Jnspektora Budowniczego technicznie zrewidowany, i wraz z raportami tygodniowemi po-

świad-

świadczony, nim do Rewizyi Biora Rachunkowego w Senacie przedstawionym zostanie. Wszelkie zaś kwity na wydatki, powinny bydź przez Wydział Spraw Wewnętrznych w Senacie wizowane —

§. 16ty

Podobnież, Rachunki Kopalń przez Jnspektora tychże technicznie z rewidowanemi i poswiadczonemi, a przez Wydział Dochodow Publicznych superrewidowanemi; Rachunki zaś za wydane do Szpitali Lekarstwa przez Protomedyka, co do zachowania tax od Rządu przepisanych, a na receptach wyrachowanych, przeyrzanemi, a po przekonaniu się o tychże dokła-

dności

dności zaswiadczonemi bydź powinny, a dopiero pod Rewizyą Biora Rachunkowego kwalifikować się mogą —

Ktore to postanowienie, iako wszystkich obowiązywać maiace, ażeby do publiczney doszło wiadomości, wszystkiem Wydziałom w Senacie polecamy, i w Dzienniku Rządowych Rozporządzeń umieścić rozkazaliśmy. Działo się na posiedzeniu Senatu, Dnia ośmnastego Stycznia, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku. —

Wodzicki

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

Wzory załączaią się.

Ad Nro: 219 Litt: A.

Numer	PRZYCHOD	Należał wpłynąć		Wpłyneło		pozostaie do odebrania	
		Złpol:	gr:	Złpol:	gr:	Złpol:	gr:

Numer	ROZCHOD	Nalezało wypłacić		Wpłynęło		pozostaie do wypłacenia	
		Złpol:	gr:	Złpol:	gr:	Złpol:	gr:

Ad Nro; 219. Litt: B.

Likwidacya

Należytość za dostarczone przez niżey podpisanego dla Miasta Wolnego Krakowa i Okręgu a to stosownie do Cen Kontraktu / Ugody z dnia załączonych dowodow wyrachowana

Ner: bieżący	Datta Dowodow i Nazwisko tenże wydaiącego	Wyszczegolnienie pretensyi	Jlość na Wagę miarę lub Sztukę	Cena poiedyncza podług Ugody		Należytość Ogolna		UWAGI
				Złpol:	gr:	Złpol:	gr:	
								W pierwszym mieyscu zostawionym w wierszu pierwszym wpiszą się Effekta lub roboty dostarczone — W drugie mieysce w wierszu drugim zostawiona wpisze się, dla kogo lub dokąd takowe Effekta dostarczonemi zostały — W trzecim zaś mieyscu w wierszu trzecim zostawione zapisze się data Kontraktu lub Ugody Resztę zaś likwidacyi same rubryki obiaśnią.

Kopia do Nru 648- 682.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom M. W. Krakowa i jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantow, w dniu 1. Marca r. b. odbyłym, stosownie do wniesionego i w myśl Artykułu 11*go* Konstytucyi, poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, uchwalono zostało.

PRA-

PRAWO

Względem rozebrania Domòw niektòrych Narodowych, i sprzedania Placòw.

My Zgromadzenie Prawodawcze Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy iż w liczbie Domow Narodowych, i Gmachow Publicznych znayduią się niektóre zupełnie spustoszałe, których podzwignienie znacznego by wymagało kosztu, a niemogąc bydź użytemi na zamiary Rządowe, wydatkowi temu odpowiadaiące, muszą bydź zburzonemi a place sprzedanemi, stanowiemy co następuie:

ARTY-

ARTYKUŁ I.

Dom Starościński zwany, pod liczbą popisową 131. Gmach spustoszały, niegdyś Grodem zwany; tudzież Domy dawniey na mieszkanie Burgrabiom Zamku Krakowskiego przeznaczone, pod Liczbami popisowemi 162, i 163, wszystkie w obwodzie Zamkowym położone, przeznaczaią się do rozebrania; a otrzymany ztąd Materyał, ma bydź do Fabryk Rządowych użytym; lecz urzędownie winien bydź oszacowanym, a Summa ztąd wynikła, z Funduszów na rzeczone Fabryki przeznaczonych, do Funduszu Laudemiow przeniesioną. Place zaś na których te Budowle stoią, sprzedanemi na korzyść namienionego dopiero funduszu, lub na użytek publiczny, do upięknienia Miasta dążący, obroconemi zostać powinny.

ARTY-

ARTYKUŁ II.

Ponieważ część Gmachu starym Ratuszem zwanego, od dawna na Spichrze obrocona, podobnież w stanie opustoszałym znayduie się: Te więc Spichrze maią bydź zburzonemi kosztem Skarbu, i materyał na fabrykę Skarbową użyty; na mieyscu zaś wspomnionych dopiero opustoszałych Murów, inna iaka budowa dochod Skarbowi przynosząca, i Miasto upiękniaiąca ma bydź wystawioną, ku czemu Plany i Projekta użycia potrzebnych funduszów, Senat przyszłey Reprezentacyi przedstawi. Wieża iednak Ratusza, mieysce dla Głowney Warty czyli Hauptwach, i korpus starego Ratusza od strony Wieży ma pozostać w całości.

Postanowienie ninieysze iako prawo obowięzuiące od Prezesa Zgromadzenia

Prawo-

Prawodawczego wraz z Asessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, i Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.

Uchwalono iednomyślnie na Zgromadzeniu Prawodawczym, w Krakowie dnia 1go Marca 1817. Roku. (podpisano) Kajetan Ozdoba Florkiewicz Prezes. Jozef Leliwa Gołuchowski Assessor 1. Jan Kanty Krzyżanowski Assessor 2gi. Jgnacy Ostaszewski Reprezentant Gminy Bobrek Sekretarz Seymu.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy; ażeby Uchwała ta iako prawo obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. Dla podania zaś do powszechney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rządowych rozporządzeń rozkazaliśmy.

liśmy. Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 19go Marca 1817. Roku:

(podpisano) *Wodzicki*

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie mieszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iź na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu *4tym* Marca r. b. odbytym, stosownie do

wnie-

wniesionego w myśl Artykułu 11. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, uchwałone zostało.

PRAWO

Względem połączenia funduszów, exystuiących Domow Ubostwa w Krakowie.

My Zgromadzenie Prawodawcze Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważaiąc, iż połączenie funduszów, exystuiących w Krakowie Domow Ubostwa, i zwrocenie onych ku Celowi uposażenia ogólnego Domu schronienia Ubogich; odpowiada zamiarom fundatorów, i dogadza dobru Publicznemu, stanowiemy co następuie.

ARTY-

ARTYKUŁ I.

Będzie Dom schronienia Ubogich, dla Miasta Krakowa Przedmieść i Jego Okręgu, w którym osoby ubogie, dla Kalectw lub podeszłego wieku zarobić sobie na wyżywienie niemogące, umieszczone zostaną, do czego Senat Rządzący Gmach Publiczny przeznaczy.

ARTYKUŁ II.

Wszystkie Fundusze, exystuiących w Krakowie i Przedmieściach Domow Ubostwa, iakoto: Sgo Leonarda, Sgo Szczepana, Sgo Rocha, Bożego Miłosierdzia na Smoleńsku, Sgo Szymona Judy, *Stey* Jadwigi Szlacheckiego, Sgo Walentego, Sgo Mikołaja, Sgo Ducha Ubogich Wdow, i Konfraternii Włoskiey. czyli to w Summach Kapitalnych, czyli też w Wyderkaffach, Domach, Kamie-

nicach,

nicach, Ogrodach, Placach, zgoła w wszystkich Realnościach, będą odtąd własnością ogólnego Domu schronienia Ubogich.—

ARTYKUŁ III.

Fundusze Artykułem poprzedzaiącym wymienione, maią zawsze pod Zwierzchnim Dozorem i Administracyą Rządu Krajowego zostawać.—

ARTYKUŁ IV.

Wszystkie Realności, do Domow Ubostwa wyżey wyszczególnionych należące, maią bydź sprzedane, lub za kaucyą w Dzierżawę puszczone, a zebrane ztąd Kapitały lub dochody, na pomnożenie funduszu Domu schronienia Ubogich, obracane będą.—

Gdy-

Gdyby zaś ani sprzedanemi, ani na czynsz puszczonemi nie były, utrzymywanie onych nie będzie ciążyć funduszu ubogich, ale kosztem Skarbu utrzymywanemi bydź powinny.—

Postanowienie ninieysze, iako Prawo obowięzuiące, od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad naszych wciągnąć, a Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.—

Uchwalono iednomyślnie na Zgromadzeniu Prawodawczem, w Krakowie dnia Czwartego Marca 1817 Roku (podpisano) Kajetan Ozdoba Florkiewicz Prezes.— (podpisano) Jozef Leliwa Gołuchowski Assessor I*szy*. (podpisano) Jan Kanty Krzyżanowski Assessor 2*gi*. (podpisano) Jgnacy Ostaszewski Reprezentant Gminy Bobrek Sekretarz Seymu.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do powszechney wiadomości, umieścić Ją w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 17. Marca 1817. roku.

Wodzicki

Mięroszewski Sekr. Jen. Senatu.

Nro 527. Dzien: Głow:

My Prezes i Senatorowie

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom i mieszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy: Iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 17. Lutego Roku 1817, stosownie do wniesionego, i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu uchwalono zostało iak następuie:

PRA-

PRAWO
o Exekucyi Funduszowych Należytości.

My Zgromadzenie Prawodawcze Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu—

Chcąc zabeśpieczyć nieprzerwany wpływ niewątpliwych dochodów Instytutom należących, a razem stósować się do myśli Artykułu 15. Konstytucyi Krajowi temu nadaney, podaiącego wszelkie spory wyrokowaniu Sądów, stanowiemy co następuie:

ARTYKUŁ I.

Należytości niewątpliwe Szpitalów, i innych wszelkich Instytutów, tudzież Funduszów Duchownych i Beneficyów, iako to: Procenta, Czynsze, Pensye i służebności, dochodzonemi będą w drodze Administracyiney i tak iak podatki Publiczne exekwo-

kwowanemi— Żeby zaś raz na zawsze wyiaśnionem zostało, co za należytość nie wątpliwą ma bydź uważane, następuiące w tey mierze wskazuią się Przepisy:

a) Sąd pierwszey Instancyi Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wyznaczyw zy z pomiędzy siebie Kommissyą, wedle udzielonych sobie od Władzy Administracyiney wykazów wszelkiego rodzaiu należytości funduszowych, wezwie w terminie prekluzyinym iednego roku wszystkich tych dłużników, ażeby przed Tąż Kommissyą w obecności naynmodszego Senatora czynności swoie odbywać maiącą stawili się.—

b) Stanąwszy przed tąż Kommissyą Debent; gdy przyzna należytość, tak co do wymagalności iakote ż i ilości, przyznanie to Jego' Sądowi oznaymio.

mione, i przez tenże potwierdzone, za rzecz osądzoną uważanem na wieczność bydź powinno —

c) Jeżeli Debent zaprzecza prawa, lub ilości rocznych procentów, rzecz będzie w drodze Sądowey rozpoznana, i wyrokowana, a iak Wyrok takowy przeydzie w rzecz osądzoną, stanie się wiecznie prawomocnym, i na dobru nieruchomym zahypotekowanym bydź powinien. —

d) Z takich przyznań Sądowych i Wyroków po upłynieniu terminu prekluzyinego, wyżey pod *a*) oznaczonego, ułożona będzie, przez Władzę Polityczną i Sądową, Tabella Kapitałow funduszowych, procentów rocznie się płacić maiących, tudzież pensyów, czynszów, i służebności —

e) Tabella takowa w iednym oryginale,

złoż o-

 249

złożona będzie w Archivum Senatu Rządzącego, w drugim oryginale w Sądzie Appellacyinym — Poczem żadne odwoływanie się Debenta, słuchane bydź nie może, i takowy do Exekucyi w drodze Polityczney iedynie przez Kwit z zaspokoioney należytości uwolnionym bydź może.

ARTYKUŁ III.

Po sporządzeniu Tabelli w poprzedzaiącym Artykule Litt: *e*) wspomnioney, każdy nią obięty dłużnik, ieżeli nie zapłaci w dniach czternastu, od dnia zawiadomienia, przypadaiącey należytości, ulegnie na żądanie strony interessowaney Exekucyi w drodze administracyiney.—

ARTY-

ARTYKUŁ III.

Jeżeliby zaś Exekucya przez dni czternaście nieskutkowała, nastąpią w drodze Administracyiney dalsze kroki, iakie do ściągnienia podatkow są, lub będą przepisane.

Postanowienie ninieysze, iako Prawo obowięzuiące, od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg obrad naszych wciągnąć, a Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy.

Uchwalono iednomyślnie na Zgromadzeniu prawodawczem, w Krakowie dnia Siedmnastego Lutego 1817 Roku— Kajetan Ozdoba Florkiewicz Prezes— Jozef Leliwa Gołuchowski Assessor— Jan Kanty Krzyżanowski Assessor. Jgnacy Ostaszewski Reprezentant i Sekretarz Seymu.—

Zale-

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, aby Uchwała ta, iako Prawo obowięzuiące uważaną, i od każdego do kogo należy ściśle wykonaną była— Dla podania zaś do wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia 17. Marca 1817 roku w Krakowie.

Wodzicki

Mieroszewski Sekr. Jen. Senatu.

32.

Nro 804. Dziem: Głow:

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ścisle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czyniemy, iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantow w dniu dwudziestym Marca Roku bieżącego odbytym, stosownie do wniesionego i w Myśl Artyku-

łu

łu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, uchwalone zostało:

PRAWO

Względem zmnieyszenia podatku Offiary pięćdziesiątego grosza z Dobr Duchownych o iednę piątą Część.

My Zgromadzenie Prawodawcze Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy, iż bez uszkodzenia dochodów Skarbowych, podatek Offiary pięćdziesiątego grosza z dobr Duchownych opłacany zmnieyszonym nieco być może, stosownie do Projektu wedle Ar-

tyku-

tykułu XI. Konstytucyi przez Senat przyiętego stanowiemy co następuie:

ARTYKUŁ I.

Z początkiem Roku Finansowego, to iest: od dnia pierwszego Czerwca 1817. roku, podatek Offiary pięćdziesiątego grosza z dobr Duchownych w Kraju Wolnym Miasta Krakowa położonych opłacany, o iednę piątą część ma bydź zmnieyszonym, to iest: iż Posiadacze takowych dobr nie iuż piećdziesiąt iak dotąd, lecz czterdzieści od Sta rocznie opłacać w zwyczaynych ratach winni będą.

ARTYKUŁ II.

Senat wykonanie ninieyszey Uchwały urządziwszy, zastosowanie oney do szczególnych Kontrybuentów przywieść do skutku rozkaże.

Posta-

256.

Postanowienie to iako Prawo od dnia pierwszego Czerwca 1817 Roku obowięzuiace, od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Ksiąg Obrad Naszych wciągnać, a Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy. Uchwalone iednomyślnie na Zgromadzeniu Prawodawczym, dnia dziesiątego Marca 1817 roku w Krakowie. (podpisano) Kajetan Ozdoba Florkiewicz Prezes, Jozef Leliwa Gołuchowski Assesor, 1. Jan Kanty Krzyżanowski Assessor 2. Jgnacy Ostaszewski Reprezentant Gminy Bobrek, Sekretarz Seymu.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo obowięzuiące uważaną i od kogo należy dopełnioną była. Dla podania zaś do pu-

bliczney

bliczney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rzadowych rozkazaliśmy. Działo się na Posiedzeniu Senatu, w Krakowie dnia dwudziestego Marca, Tysiąc Ośmsetnego Siedmnastego Roku.

(podpisano) *Wodzicki*

Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Iego Okręgu, wiadomo czyniemy, iź na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantow, w dniu 10. Marca r. b odbytym, stosownie do wniesionego, i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi, poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu uchwalone zostało iednomyślnością —

PRAWO

PRAWO

Uchylaiące Podatki Akcyzowe od Artykułow pierwszey potrzeby, a stanowiące inne.—

My Zgromadzenie Prawodawcze Wolnego, Niepodległego. i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Iego Okręgu.

Zważaiąc iż uchylenie Podatkow Akcyzowych od Artykułow pierwszey potrzeby, zaistnienia poprzednich Rządow postanowionych, jako w Exekucyi przykrych, zgodnym iest z dobrem Kraiu, i powszechnym życzeniem Mieszkańcow Wolnego Miasta Krakowa, stosownie do Proiektu wedle Artykułu Iedynastego Konstytucyi, poprzedniczo przez Senat Rządzący roztrząsnionego i przyiętego, tym samym do wprowadzenia pod Deliberacyą

liberacyą Zgromadzenia Reprezentantow kwalifikowanego, stanowiemy co następu ie. —

ARTYKUŁ I.

Z dniem pierwszym Czerwca Tysiąc ośmset śiedmnastego Roku, ustaią tak w Mieście Krakowie, tudzież w Miasteczkach Okręgowych Chrzanowie, i Nowey Gorze, iako też i całym Kraiu Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Podatki Akcyzowe, iako to: Podatek Konsumpcyiny od Mięsa i Piwa, Pobor od Rzezi Bydła po wsiach, i Pobor Wielkorządowy sucha Taxa zwany (: z zastrzeżeniem iednak co do ostatniego Poboru Praw, Zgromadzenia Xięży Kanonikow Lateraneńskich przy Kościele Bożego Ciała na Kazimierzu przy Krakowie będących; z ktoremi w tey mierze Rząd oddzielny Układ zrobić obowiązanym będzie:) A w tey sa-

mey

mey Epoce, przy utrzymaniu Opłaty od Wodki i Miodu; tudzież Trunkow zagranicznych na wewnętrzną Miasta Krakowa i Miasteczek Okręgowych potrzebę przeznaczonych, pod imieniem Czopowego Mieyskiego i Skarbowego znaney, i pod wyższeniu Opłaty rzeczoney od wspomnionych dopiero Trunkow Zagranicznych: do groszy Jedynastu i ½ od każdego Garca skonsummować się maiącego wyiąwszy Arak od ktorego opłata porownana bydź maz Okowitą; zaprowadzonym bydź ma Podatek Osobisty, względnie Klass poniżey wyszczegolnionych .—

ARTYKUŁ II.

Ponieważ uchylenie Poborow Akcyzowych, w Artykule poprzedzaiącym wytkniętych, iedynie dla ochronienia Ludu od prykrości, nie zaś dla zrzadzenia

uszczerbku

uszczerbku w Skarbie uchwala się, Summa przeto brakuiąca do zapełnienia funduszu potrzebom Kraiowym, wedle przyiętego iuż przez Nas Budgetu na Rok 1817/18 odpowiedzieć maiącego. winna będzie bydź zastąpiona Podatkiem Osobistym.— W tym więc celu:

ARTYKUŁ III.

Ludność cała Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, z wyłączeniem iednak Włościan nie właścicieli, winna bydź podzieloną na dziewięć Klass następuiących

KLASSA I.

Opłacaiąca Podatek Osobisty — iak Ieden:

1. Tandeciarze starego Żelaziwa, Kraiek, i innych tym podobnych sprzętow.
2. Officyaliści i Słudzy Urzędowi, płatni z Skarbu od 200- do 500- Złł: rocznie

Czeladź

3. Czeladź niewyzwolona Rzemieslnicza
4. Czeladź Handlowa Kramarska —
5. Czeladź niewyzwolona przekupniow znacznych żywności. —

KLASSA II.

Opłacaiąca Podatek Osobisty' iak Dwa.

1. Właściciele Dziedziczney ziemi, i wieczni Dzierzawcy pańszczyzny nie robiący od iednego do dziesięciu Morgow Chełmińskich posiadaiący. —
2 Organiści, Kantorowie, i Nauczyciele Parafialni po Miasteczkach i Wsiach. —
3 Służący oboiey płci w Mieście u Kupcow, Rękodzielnikow, Fabrykantow, Artystow, Rzemieślnikow: dwoch lub więcey Czeladzi trzymaiących, Traktyerow i Oberżystow, iako to: Izdebne, Kuchenne, Parobcy, Stroże. —
4. Kuchty Dworskie, w nauce przy Kuchniach służący. —

3. Szyn:

5. Szynkarze i Szynkarki służące na Wsiach, lub w Miasteczkach, i Przekupki Stragowe tamże. —

6. Przekupnie i Przekupki Kramikowe i Stragowe z Chlebem, Bułkami, Kiełbasami, Serem, Masłem, Jaiami, Drewkami, Węglami, Drobiem, i zieleniną siedzące:

7, Garkuchnie po Stragach utrzymuiący.

8. Rzemieślnicy na Wsiach robiacy. —

9. Dzieci czternaście Lat skończonych maiące; Rodzicow Klassy 3. 4. i 5 tey

10. Serwaki czyli Muzykanci po Karczmach graiący —

11. Tkacze, Knapy, i Drelicharze, po Wsiach. —

KLASSA III.

Opłacaiaca Podatek Osobisty; — iak cztery:

1. Właściciele Dziedziczni Ziemi i wieczni Dzierzawcy, około Włoki Chełminskiey iedney aż do dwoch posiadaiący —

2.

2. Dzierzawcy od dwoch do 4rech Włok Gruntu trzymaiący.

3 Offcyaliści i Słudzy Urzędowi, płatni z Skarbu od 501. Złtpl do 1000. zpełna

4. Nauczyciele Szkoł Parafialnych i w Mieście. —

5. Officyaliści Eknomiczni poiedynczych Folwarkow. —

6 Organiści, Kantorowie. Zakrystyani, i inni tym podobni Sludzy Kościelni, w Mieście. —

7. Rzemieślnicy na Miasteczkach, lub w Mieście bez Czeladzi, albo o iednym pomocniku Rzemiosło prowadzacy i Faktorowie.

8. Młynarze po Wsiach.

9. Czeladź wyzwolona Rzemieślnicza.

10 Czeladź nie wyzwolona w Handlach Kupieckich: przy Fabrykantach, Rękodzielnikach, i Artystach: —

11. Czeladź wyzwolona Przekupniow znacznych Żywności.

Uczniowie

12. Uczniowie w Aptekach
13. Tandeciarze starych Sukien w Kramikach sprzedawanych, lub po Ulicach roznoszonych.
14. Służący niżsi Dworscy oboiey Płci, iako to: Gospodynie lub Szafarki, Garderobiany, Praczki, Lokaie, Stangreci Masztalarze, Strzelcy, Kucharze niewyzwoleni, Murgrabiowie czyli Dozorcy Domow, Ogrodnicy ktorzy procz Ordynaryi niżey 200. Złpol: rocznie są płatnemi, tudzież Ogrodnicy warzywnie Ogrody pod Miastem maiący iako na Czarney Wsi, *Krowodrzy* i. t d.
15: Kielnery u Traktyerow i Oberzystow
16: Akuszerki approbowane na Wsiach i w Miasteczkach praktykuiące. —
17 Szynkarki i Szynkarze, służący do Szynkow w Mieście —
18. Przekupki, i Przekupnie, Kramikowe Straganowe tudzież Oleiarze, i Owocarze w Mieście
19. Praczki tą Professyą utrzymuiace się w Mieście

w Mieście. —

20. Tkacze, Knapy, i Drelicharze po Miasteczkach. —

21. Pasztetnicy, ktorzy nie utrzymuią Szynku, Likierow; Cukierni, ani żadnych Trunkow. —

22. Dzieci, oboiey płci, maiące lat czternaście skończonych, Rodzicow Klassą 6 tą i 7mą obiętych. —

KLASSA IV

Opłacaiąca Podatek Osobisty, iak Dwanaście:

1. Dzierzawcy Ziemscy, ieden Folwark dzierżawiący. —

2: Xięża Wikaryusze, przy Plebaniach na Wsiach i Miasteczkach.

3. Porucznicy i Podporucznicy Milicyi. —

4. Officyaliści i Urzędnicy płatni z Skarbu od 1001. do 3000 Złłp: rocznie.

5. Profes:

269

5. Professorowie Szkoł niższych, Wydziałowemi zwanych:—

6. Dyrektorowie Młodzierzy przy Szkołach i Korepetytorowie od Klassy piątey Gymnazyalney poczynaiąc, aż do naywyższych Nauk w Szkole Głowney dawanych.—

7. Metrowie Ięzykow po Domach Lekcye prywatne daiący, tudzież Metrowie Muzyki, Fechmistrze, Tancmistrze, i Bereytery

8. Officyaliści Ekonomiczni dwoch Folwarków: —

9. Służący wyżsi Dworscy iako to: Panny Kamerdynerowie, Piwniczni, Szafarze, Leśniczowie, Ochmistrzynie do Rządu Kobiet, i Ogrodnicy, wyższą nad dwieście Złłp; płacę oprocz Ordynaryi rocznie pobieraiący. —

10. Rzemieślnicy nie więcey iak dwoch Czeladzi utrzymuiący

11. Winiarze wszyscy w ogolności: —

12. Miodziarze w cudzych Miodosytniach

wyra:

wyrabiaiący.—

13: Czeladź wyzwolona Kupiecka w Handlach cząstkowych, i im rownych:—

14. Czeladź nie wyzwolona Kupcow hurtowych:—

15. Czeladź wyzwolona u Fabrykantow, Rękodzielnikow, i Artystow.

16. Subiekta wyzwolone u Aptekarzy

17. Arendarze Karczem, Pachtow, Mostow, Przewozow' i Młynow na Wsiach:—

18. G·rkuchnicy i Sniadanie daiący—

19. Artyści Drammatyczni i Baletnicy.—

20. Botanista czyli Ogrodnik, i Mechanik Akademicki—

21. Konowali examinowani, i Weternaryusze.—

22: Tkacze, Knapi, i Drelicharze w Miastach

23: Dzieci oboiey Płci Właścicieli Dobr Ziemskich czternaście Lat maiące, Rodzicow Klassami 8mą. i 9tą obiętych:—

24. Fur:

34. Furmani i Fiakry.

25. Szynkarze i Szynkarki, na siebie Szynkuiące drugiego Rzędu: —

KLASSA V.

Opłacaiąca Podatek Osobisty — iak Dwadzieścia:

1. Dzierzawcy dwoch Folwarkow, tudzież Właściciele Domow drewnianych niewiezdnych w Mieście i na Przedmieściach.

2. Prałaci i Kanonicy Kollegiat, tudzież Kanonicy noszący Dystynktorya Honorowe

3. Xięża Dziekani Urzędu Biskupiego, czyli Wizytatorowie Plebanii.

4. Xięża Plebani Parafii wieyskich, tudzież Plebani Ritus Graeci, i Pastorowie Ewangeliccy. —

5. Xięża Wikaryuszowie Katedralni, Kollegialni, i wszelkiego tytułu, Xięża Swieccy niższego Duchowieństwa, przy Kościołach i Seminaryach obowiązki lub Zwierzchność

spra:

sprawuiący. —
6. Urzędnicy bezpłatnie od Skarbu i Stron interessowanych Funkcye sprawuiący, iako to: Sędziowie Pokoiu, i Woytowie Gmin.—
7' Officyaliści Rządowi, Funkcye Administracyine Polityczne, Sądowe, i Skarbowe sprawuiący, z płacą 3001. Złłp: i wyżey rocznie ze Skarbu pobieraną;
8. Notaryusze i Urzędnicy Exekucyini Sądowi;
9. Kapitani od Milicyi;
10. Guwernerowie i Guwernantki, w Domach prywatnych: —
11. Krajowcy Pensye utrzymuiący
12. Officyaliści wyżsi Dworscy iako to: Sekretarze, Marszałkowie Koniuszowie.
13. Kramarze do Kongregacyi Kupieckiey nienależacy, drobny Handel wiodący
14: Rzemieślnicy od trzech do pięciu Czeladzi utrzymuiący: —

Lakier:

15. Lakiernicy, i Malarze nie Artyści, Oleynych Obrazow nie maluiący.

16. - Akuszerki approbowane w Mieście praktykuiące:

17. Adiunkci Wydziałowi przy Senacie Rządzącym:

18. Młynarze po Miasteczkach

19. Szynkarze na siebie szynkuiący pierwszego Rzędu: —

20. Mącznicy, Krupnicy, i Jaglarze.

21. Miodziarze to iest: Właściciele Miodosytniow w Mieście. —

K L A S S A VI.

Opłacaiąca Podatku Osobistego — iak Trzydzieści:

1. Dzierzawcy trzymaiący trzy lub więcey Folwarkow.
2. Kommendant Milicyi.
3. Sędziowie Trybunału 1szey Instancyi.

4. Prof:

4. Professorowie i Nauczyciele Szkoł Gymnazyalnych, Emeryci w tychże, iako też Professorowie Extraórdynaryini Szkoły Głowney.—

5. Artyści iako to: Malarze oleyno Miniaturą lub Pastelami robiący, Snycerze od Kamienia, Snycerze od Drzewa, Sztukaterowie, Muzycy, Architekci, Hidraulicy, Mechanicy, Maszyniści, Drukarze, Miernicy.

6. Bibliopole czyli Księgarze.,

7. Rękodzielnicy, i Fabrykanci ku wygodzie służący iako to: Garbarze, Sukiennicy Tkacze Bawełniani, Kapelusznicy, Hutnicy, Mydlarze, Kotlarze, Farbiarze, Ludwisarze Zduny znaczne, Organmistrze i Instrumentyści, Papiernicy Saletrzarze i t. p.

8. Officyaliści Handlowi iako to: Dysponenci, Buchalterowie, Kassyerowie, Kommissanci, u Bankierów i Kupcow.—

9. Prowizorowie Aptek.

10. Czeladź wyzwoloua u Hurtownikow

11. Kupcy

11. Kupcy na Miasteczkach Handel prowadzący.

12. Ekonomowie więcey iak dwoch Folwarkow. —

13 Utrzymuiący Kawiarnie i Bilardy

14. Handlarze Bydła i Zboża.

15. Drwale — Składy Drzewa na Handel utrzymuiący. —

16. Szyprowie.

17. Młynarze od Skarbu Młyny dzierżawiący.

12. Rzeźnicy, Rybacy, i Piekarze. —

19. Traktyerowie w Rynku, i pryncypalnych Ulicach.

20. Właściciele Domow murowanych, bez żadney Włości Ziemskiey i Professyi mieyskiey będący.

21. Fabrykanci Gorzelniani i Dzierzawcy Gorzelniow.

KLASSA VII.

Opłacaiąca Podatku Osobistego — iak Czterdzieści:

1. Właściciele Dziedziczni iedney Wioski
2. Xięża Prałaci i Kanonicy Katedralni.
3. Sędziowie Trybunału Appellacyinego:
4. Przełożeni Klasztorow oboiey Płci, dochody maiących.
5. Cudzodziemcy utrzymuiący Pensye oboiey płci.
6. Magistrowie Hirurgii praktykuiący.
7. Aptekarze w Mieście i Okręgu Officyny maiący.
8. Kupcy cząstkowi wszelkich Materyałow i Fabrykatow, tudzież Kupcy Handluiący Stroiami gotowemi oboiey Płci; Magazyn Meblow na Handel wystawuiący, Cukiernicy w Sklepach sprzedaiący.—
9. Entreprenerowie Drukarni, i Redakto-

rowie Pism peryodycznych.

10. Oberzyści po Przedmieściach:

11. Piwowarowie w cudzych Browarach wyrabiaiący.

12. Doktorowie Medycyny na Prowincyi mieszkaiący.

13. Lokatorowie Kraiowcy od 500. do 1000 Złłp: komornego płacacy, nie maiący żadnego Kunsztu, Handlu, ani Professyi w Mieście, iako też Lokatorowie tego gatunku nie płacący Czynszu i z własnego Funduszu utrzymuiący się. —

K L A S S A VIII.

Opłacaiąca Podatku Osobistego — iak sześćdziesiqt.

1. Właściciele Ziemscy dwie Wiosek posiadaiący.

2. Senatorowie, i Sekretarz Senatu.

3. Prezes Trybunału I Jnstancyi.

4. Xieża Jnfułaci i Opaci.

5. Rektor Akademii.

6. Doktorowie Medycyny w Mieście praktykuiący, i mieszkaiący.

7. Patronowie przy Trybunałach.

8. Piwowarowie, Właściciele Browarow w Miastach.

9. Kommissarze Kluczowi w Dobrach prywatnych, i Plenipotenci Nadworni u Obywatelów.

10. Fabrykanci i Rękodzielnicy zbytkowi służący iako to: Iubilerowie, Złotnicy, Zęgarmistrze, Paśnicy, Fabrykanci Powozow paradnych, Fabrykanci Szkłą przedniego, Dystyllatorowie Likworow drogich, Tkacze Bławatni. i t. p.

11. Entreprenerowie Łazienek.

12. Ziemianie Własciciele Dobr, a razem Domow, Pałacow, Ogrodow w Mieście lub Iego Przedmieściach.

13. Lokatorowie 1000. Złłp: przeszło płacący

cący Komornego, bez żadney Professyi, Handlu lub Funkcyi będący.

KLASSA IX

Opłacaiąca Podatku Osobistego.— iak Sto.

1. Prezes Senatu Rządzącego
2. Biskup Dyecezyi Krakowskiey.
3. Właściciele ziemi, trzy lub więcey Wiosek posiadaiący.
4. Prezes Sądu Appellacyinego.
5. Kupcy Hurtowni.
6. Entreprenerowie Teatrow i Balow.
7. Oberzyści w Mieście.
8. Bankierowie.
9. Liwerańci Rządowi.
10. Wexlarze handlem monet trudniący się.

ARTYKUŁ IV.

Ponieważ zaś z oddzielnego dopiero Spisu wyraźnie w tym zamiarze sporządzić się

maiącego

maiącego, okazać się może, iak liczna będzie każda z tych Klass, i iak wiele każda z nich w szczegolności będzie mogła złożyć Podatku Osobistego, stanowiemy przeto ogolny stosunek Klassy iedney do drugiey taki, iż pierwsza Klassa ma opłacać iak ieden, druga iak dwa, trzecia iak cztery, czwarta iak dwanaście, piąta iak dwadzieścia, Szosta iak trzydzieści: siodma iak czterdzieści, osma iak sześćdziesiąt, dziewiąta iak sto, i w tym stosunku ilość na zastąpienie defficit Skarbowego, tudzież wynadgrodzenie niedoboru iakiby się mogł w wykonaniu ninieyszego Prawa okazać w Summie Pięćdziesiąt ośm Tysięcy Złotych Polskich oznaczamy.

ART:

ARTYKUŁ V.

Od Podatku Osobistego uwalniamy

a. Wyrobnikow w Mieście żadney własności niemaiących

b. Służących oboiey Płci w Miasteczkach i Wsiach, u Rzemieślnikow i Officyalistow niższych Ekonomicznych, tudzież w Mieście u Rzemieślnikow bez Czeladzi, albo o iednym tylko pomocniku robiących.

c. Dzieci oboiey Płci czternaście lat skończonych maiące; Rodzicow Klassą pierwszą i drugą obiętych.

d. Żony Kontrybuentow oddzielney od Męża Professyi nie maiące, ani oddzielnym iakim Maiątkiem nie rządzące.

e. Dzieci nie liczące skończonych lat czternastu wieku swego, przy Rodzicach lub Opiekunach zostaiące, a własnego iakiego Maiątku nie posiadaiące.

f.

f. Młodzierz z Zagranicy na Nauki do Kraju tuteyszego przybywaiącą.

g. Wszelkiego stanu osoby zagraniczne, na czas dla interessow prywatnych lub wykonywania poleceń Władz swoich respective Krajow, bawiące. —

h. Klasztory Płci oboiey z Jałmużny żyiące, lub Szpitale utrzymuiące.

i. Milicyantow, Żandarmow, Podofficyerow Milicyi, i Żandarmeryi, ieżeli do iakiey inney Klassy nie znayduia się z Professyi lub własności Kwalifikowanemi.

k. Osoby w domu schronienia Ubogich i Szpitalach znayduiace się, ktore są z Jałmużny lub Dochodow funduszowych utrzymywanemi.

l. Więzniow w Domach Kary i Poprawy znayduiacych się przez czas ich tamże zostawania. —

ARTY

ARTYKUŁ VI

Osoba w dwoch lub więcey Klassach, wedle powyższych przepisow z osobistey własności mieścić się mogąca, z jedney tylko Klassy do Podatku Osobistego pociągnioną bydź powinna, lecz z naywyższey, do iakiey tylko wedle Własności swoich pociąganą bydź może. —

ARTYKUŁ VII.

Z dniem w Artykule pierwszym do ustania Poborow Akcyzowych oznaczonym dowoz wszelkich Artykułow żywności niniey zym Prawem od Opłaty uwolnionych będzie każdemu do Miasta Krakowa, i Miasteczek Okręgowych wolnym, z zastrzeżeniem tylko zachowania Przepisow Policyinych.

ART

ARTYKUŁ VIII.

Senat oznaczy termina Spisow, i Poboru Podatku Osobistego, urządzi sposob wykonania ninieyszey Ustawy, i przedsięwezmie szrodki do zabezpieczenia i upewnienia wpływu rzeczonego Podatku. — Postanowienie to iako prawo od dnia pierwszego Czerwca 1817. Roku obowięzuiące, od Prezesa Zgromadzenia Prawodawczego, wraz z Assessorami i Sekretarzem podpisane, do Xiąg Obrad naszych wciągnąć, a Senatowi Rzadzącemu do ogłoszenia przesłać polecamy, —

Uchwalono iednomyślnie na Zgromadzeniu Prawodawczym, dnia Dziesiątego Marca 1817. Roku (podpisano) Kajetan Ozdoba Florkiewicz Prezes. — (podpisano) Jozef Leliwa Gołuchowski Assessor 1 szy (podpisano) Jan Kanty Krzyżanowski Assessor

Assessor 2gi (podpisano) Jgnacy Ostaszewski, Reprezentant Gminy Bobrek, Sekretarz Seymu. (L S)

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była; dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy: — Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia dziewietnastego Marca, Tysiącznego Ośmsetnego Siedmnastego Roku. —

(podpisano) *Wodzicki Prezes Senatu Rząd:*

(podpisano) *Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:*

Nro 1358.

STATUT

URZĄDZAJĄCY

STAROZAKONNYCH

W WOLNÉM MIESCIE

KRAKOWIE I JEGO OKRĘGU.

Kommissya Organizacyina wziąwsy na uwagę Stan obecney Cywilizacyi Mięszkańców Miasta Krakowa i Jego Okręgu Wyznania Moyżeszowego, i ich cywilne stosunki, z klassą mieszkańców Chrześcian po wysłuchaniu Senatu, stanowi co następuie.

§. 1.

Od dnia ogłoszenia ninieyszey Ustawy, Władze Administracyine znane pod imieniem Kahałów są zniesionemi, a mieszkańcy Żydzi będą na przyszłość podlegać dozorowi i Władzy Woytów Gmin.

§. 2.

Rabini będą mieć wyłączną władzę w tym, co się tycze Obrządków Religijnych i czci. Rabini ci będą obieranemi co lat trzy, przez mieszkańców Gminy Żydowskiey, w obecności wyznaczonego w tym celu od Rządu Urzędnika Administracyinego; Obior aby był ważnym, winien bydź przez Senat zatwierdzonym.

§. 3.

Rabini utrzymować będą w języku Polskim dokładne Prótokoły wszelkich czynow Religijnych, odbywanych w Gminie z okoliczności Urodzenia, Małżeństw, Rozwodów lub zeyścia, będą mieli także dozor nad Osobami, w Domach prywatnych nauczaiącemi ich Religii.

§. 4.

Po skończonych trzech latach, ciż sami Rabini powtornie obranemi bydź mogą. Wrazie zdarzoney śmierci Rabina, przed upłynieniem lat trzech jego urzędowania, Gmina temczasowo wybierze Zastępcę.

§. 5.

Gdyby który Żyd chciał mieć dla własney wygody, pozwolenie trzymania

w Domu swoim Rodału (Thora) dla odmawiania Pacierzy, zapłaci taxę pietnastu złotych polskich na fundusz szpitala żydowskiego swey Gminy.

§. 6.

Niebędzie wolno Rabinom pod karą pieniężną 1000. złt: pol: i utratą Urzędu, mieszać się w sposobie urzędownym pod iakim bądź pozorem, w sprawy należące do Władz Administracyinych, Sądowniczych lub Policyinych.

§. 7.

Wolno dędzie Rabinom wyrokować w Przedmiotach ściśle Religijnych, Wyroki te iednak maią bydź zapisywanemi na przełamaney karcie, w językach Polskim i Żydowskim. W tym celu utrzymywanémi będą kosztem Gmin Tłomacze Chrze-

ściąnie przysięgli, maiący Wyroki rzeczone przekładać na język Polski przed ich ogłoszeniem, i poświadczać podpisem swoim zgodność takowego przekładu. — Osnowa w Polskim języku zapisana będzie uważana za autentyczną. — Obowiązkiem także Tłomacza będzie, Urzędowe Akta Rabina w dobrym porządku utrzymować, co miesiąc Senatowi przez Woytów przesyłać Wyciągi wydanych Wyroków, a razem donosić o poczynionych nadużyciach.

§. 8.

Pierwszy Obior Rabinów, nastąpi w trzy miesiące po ogłoszeniu ninieyszey Ustawy. — Ubiegaiący się o to mieysce, winni będą udowodnić przed Urzędnikiem Administracyinym, obiorowi temu Prezyduiącym, że umieią czytać i pisać

w języku Polskim lub Niemieckim, tudzież początki Arytmetyki. — Po dziewięciu upłynionych latach, Żyd chcący Urząd Rabina otrzymać, prócz udowodnienia umieiętności czytania, pisania w języku Polskim i rachowania, winien będzie okazać świadectwo, odbytego kursu Nauk w Szkołach Gymnazyalnych tuteyszo kraiowych lub zagranicznych.

§. 9.

Przed zaczęciem każdego Finansowego roku, będzie układany projekt rocznych składek, w Komitecie pod prezydencyą Urzędnika Publicznego, wyznaczonego od Senatu, złożonym z Rabina i dwóch Żydów posiadających zaufanie gminy i od mieszkańców wybranych. Składki te stanowić będą fundusz na opłacanie prowizyi od długów kahalnych, i na

umorzenie długów tychże, niemniéj na pensye Rabinów, Tłómaczów Chrześcian, na utrzymanie szpitalów, łaźni publicznych, i inne wydatki gminy. — Gdy projekt taki otrzyma zezwolenie Senatu, będzie odesłany Członkom Komitetu, końcem rozłożenia tego ciężaru wedle przepisanych zasad na wszystkich miészkańców gminy Żydywskiéj. Rozkład ten, pozyskawszy zatwiérdzenie od Senatu, przesłany zostanie Wójtom, z poleceniem uskutecznienia poboru, wniesienia zebranych piéniędzy do kassy i zaspokojenia wydatków gminy. Wszystkie składki, mocą wspomnionego rozkładu przez gminę Żydowską opłacane, wpływać będą do kassy jenéralnéj rządowéj; Kassyer pod oddzielną rubryką takowe percypować będzie, a za powiększenie swéj pracy wynagrodzonym zostanie. — Żydzi przez swych dwóch Depu-

towanych, mieć będą wpływ do zarządu funduszami, przeznaczonémi na zaspokajanie publicznych ciężarów gminy.—Niewolno więc jest Rabinom pod karą pieniężną 1000 złp: i utracenia urzędu, robić samowolnych rozkładów, albo wymagać od mieszkańców gminy, żadnych innych poborów lub tax pod jakim bądź tytułem uni pozorem. — Od dnia pierwszego Czerwca 1817 r., opłacany teraz przez Żydów pobór od trunków ustanie, chybąby Komitet wyżéj wzmiankowany uznał za potrzebne postanowić na to miejsce inny téj saméj natury z uchyleniem wszelkich dotąd cierpianych uwolnień.

§. 10.

Gdyby Rabin, lub którykolwiek inny Żyd, poważył się własnowolnie wymagać przysięgi, lub ogłaszać klątew jakiéj-

bądź natury (Charem) przeciw innému Żydowi, podpadnie karze kryminalnéj na ten rodzaj występku prawami postanowionéj. Podpadnie podobnież kryminalnéj karze Rabin, któryby prześladował lub pobudzał do prześladowania Żyda, zbliżającego się ubiorem, zwyczajami lub obyczajami do klassy Chrześcijańskich miészkańców.

§. 11.

Miészkańcy wyznania Mojżeszowego, podzieleni będą na dwa obwody, to jest: na obwód Kazimiérski przy Krakowie i obwód Chrzanowski w okręgu Wolnego Miasta. — Do piérwszego obwodu Kazimiérskiego, należéć będą Żydzi zamiészkali w przedmieściach Krakowa, składających część Chrześcijańskich gmin X i XI, tudzież Żydzi zamiészkali w gminach Kościelniki, Mogiła, Modlnicy, Balic, Rybny,

Czernichowa, Liszek, Zwierzyńca i Pisar. Do drugiego obwodu Chrzanowskiego należeć będą Żydzi zamieszkali w mieście Chrzanowie, tudzież w wioskach składających gminy Bobrku, Jaworzna, Kościelca, Młoszowy, Poręby, Lipowca i Krzeszowic.

§. 12.

Wszelkie budowle gminne, jako to: synagogi, szpitale, łaźnie publiczne, będą pod bezpośrednim dozorem Wójtów gmin Chrześcijańskich, wedle ogólnych rozporządzeń od Sanatu wydanych. — Utrzymywanie chorych, osłabionych lub niedołężnych w szpitalach, poruczone będzie Prowizorom ich wyznania, od Żydów wybranym, a od Wójtów dozorowanym.

§. 13.

W sześć miesięcy po ogłoszeniu niniejszéj ustawy, wszelkie szkoły publiczne

żydowskie są zniesionémi. — Podlegać będzie karom, urządzeniami policyjnémi postanowionym, każdy Nauczyciel w szkołach żydowskich nauczający, równie jak Rodzice, Dzieci swoje tamże posyłający. Wójt któryby to nadużycie ciérpiał, będzie w urzędowaniu zawieszonym. — Pozwolono jednakże będzie Dzieciom familiją składającym, odbiérać prywatną w domu Rodziców instrukcyą, równie jak Żydom w jednymże domu mieszkającym.

§. 14.

Wszelkie szkoły Chrześcijańskie, otwartémi będą dla młodzieży Żydowskiéj; Nauczyciele starać się będą z równą łagodnością z wszystkiémi Uczniami swojémi postępować, bez różnicy ich religijnego wyznania, winni owszem są zachęcać Dzieci Żydowskie, i surowe przedsiębrać środki,

ażeby Uczniowie wyznań Chrześcijańskich uważali ich za godnych udziału dawanych im nauk.

§. 15.

Zpoczątkiem każdego półrocza, Naczelnicy instrukcyi publicznéj, podawać będą Senatowi imienne listy wszystkich Uczniów i Żydów uczęszczających do szkół Gminnych, Gimnazyalnych bądź Uniwersytetu.

§. 16.

Oprócz imion przy akcie religijnym nadanych, każdy Żyd odbiorze od Rządu nazwisko familijne stałe, z Ojca na Syna przechodzić dziedzicznie mające, którego używać powinien w wszelkich czynnościach urzędowych czy publicznych, pod nieważnością czynu w razie przeciwnego postą-

pienia. — W sześć tygodni po ogłoszeniu niniejszéj ustawy, ułożony będzie spis ludności żydowskiéj z imienną listą nazwisk familijnych nadać się im mających. Żydzi mający już sobie od poprzednich Rządów nadane nazwiska familijne, takowe zatrzymają. — Po sporządzeniu ogólnéj listy, mającéj dać obraz całéj ludności żydowskiéj, i w któréj każda familija nazwiskiem od Rządu nadaném oznaczona będzie, Senat wyda każdemu Ojcu familii, lub każdéj bezżennéj osobie świadectwo, służyc mające za urzędowy dowód, że właściciel takowego jest mięszkańcem kraju tutejszego. Świadectwo to, ma obejmować opisanie osoby, wieku, professyi, stanu, lub zatrudnienia. Żaden Żyd, niemogący się wywieść takiém świadectwem, niebędzie uznanym za mięszkańca kraju Wolnego Miasta Krakowa, Wójt obowiązany będzie

stawić takowych za piérwszém i drugiém postrzeżeniem do Wydziału Policyi w Senacie, za trzecim zaś razem Sądowi Kryminalnemu dla wymierzenia kar §. 20 postanowionych. — Do otrzymania paszportu, koncessyi lub jakiego bądź innego użycia, winni będą Żydzi za każdym razem okazywać uzyskane od Senatu świadectwo, w dowód, iż są tutejszo-krajowémi.

§. 17.

Urzędnicy cywilni, prawem do tego upoważnieni, utrzymywać będą księgi, świadczące urodzenie, małżeństwa, rozwody i zejścia Żydów. Księgi te podlegają ogólném rozporządzeniom. — Co się zaś tycze zaręczyn czyli umów przedślubnych, żaden Żyd niémoże do nich przystępować, ani żaden Urzędnik Cywilny bydź obecnym dla nadania im prawnéj ważności,

dopóki przyszli Małżonkowie niewywiodą się otrzymaném na to zezwoleniem Wójta, który takowe onym na swoję odpowiedzialność wydawszy, doniesie o tém Senatowi. Zezwolenie to, niémoże bydź wydaném, tylko pod następującémi warunkami:

a) Żeby osoby chcące wnijść w związki małżeńskie, miały wiek prawem cywilném oznaczony, i dopełniły innych tamże przepisanych warunków.

b) Żeby przyszły Małżonek okazał jaki pewny sposób do życia, to jest: iż posiada własność gruntową hypotekowaną, sprawuje rzemiosło, jest kupcem, synem majętnego kapitalisty (Rentier), lub nakoniec utrzymuje się jako rolnik, albo rękodzielnik (Main d'Oeuvre.) Po upłynieniu lat sześciu od ogłoszenia niniejszéj ustawy, ża-

den młodzieniec Żyd, nieotrzyma takowego zezwolenia, jeżeli oprócz powyżéj wymiénionych warunków nieokaże: iż umié czytać, pisać w języku Polskim lub Niemieckim i piérwsze początki arytmetyki.— Świadectwa Przełożonych nad szkołami, dostatecznémi będą do udowodnienia wymiénionych dopiéro umiejętności;— Urzędnicy Administracyjni, dozwalający nieprawnych małżeństw, będą z urzędu złożonémi.

§. 18.

Stanowi się za ogólne prawidło, iż Żydom zabroniono jest mięszkać po wsiach jeżeli niesprawują osobiście jakiego rzemiosła, albo nieodbywają prac rolniczych uprawiając pole naymniej od pięciu morgów. Zakaz ten od którego wyłączają się

Żydzi dzierżawiący młyny lub dochody z nabiałow, będzie w wykonanie wprowadzony z dniem 24 Czerwca 1817 tak, iż żadna odwłoka niebędzie mogła bydź dozwoloną.—Wyrabianie i sprzedawanie tak hurtowe, jak cząstkowe, Trunkow upaiających (Boissons spiritaeuses) iest Żydom po wsiach mieszkającym surowo zakazane.— Dla pewności wykonania tey Ustawy, Żydzi będą mogli nietylko uzyskiwać cząstkowe grunta, obszerności najwięcéj dziesięciu morgów Chełmińskich, ale nadto brać takowe w dzierżawy wieczne bądź czasowe w dobrach Narodowych i Duchownych pod temiż co i Chrześcianie warunkami, jako też i w Dobrach prywatnych Właścicieli, którzyby im takowe wynaymować chcieli.— Będą także mogli dzierżawić całe Folwarki w dobrach prywatnych, aby tylko żadna do nich robocizna

przywiązaną nie była.— Gdyby zaś w Folwarkach tych znaydowały się Karczmy; Propinacyą przez Chrześcian sprawować obowiązanemi będą.— Dzierżawa tak wieczna iak i czasowa całkowitych Folwarków w Dobrach Narodowych i Duchownych niebędzie jeszcze Żydom dozwoloną.— Lecz w lat dwanaście po ninieyszey Ustawie, Rząd może ieżeli to za dobre bydź uzna nietylko na Dzierżawę tych Dóbr zezwolić, lecz nawet dopuścić kupowania Włości od prywatnych Właścicieli. Z każdych Stu Morgów Chełmińskich gruntu folwarcznego Dóbr Rządowych, Kommissya do urządzenia Praw i powinności Włościańskich postanowiona, będzie obowiązaną oddzielić dziesięć Morgów Chełmińskich maiących być przyznanemi więcey dającemu na publiczney Licytacyi, do którey równie

Chrześcianie iak Żydzi dopuszczonemi będą. Z końcem miesiąca Maja 1817. roku każdy Żyd na Wsi mieszkający, który dotąd nie żył z Rzemiosła, ani z uprawiania Roli, będzie obowiązanym oświadczyć pismiennie Wójtowi sposób jakim się utrzymywać, i gdzie zamieszkiwać nadal zamysla. Żydzi postępuiący przeciw zakazowi mieszkania po wsiach, odstawianemi będą przez Wojtów za pierwszem i drugiem spostrzeżeniem do Wydziału Policyi w Senacie, za trzecim zaś razem do Sądu Kryminalnego po kary §. 20. oznaczone.

§. 19.

Kontrakty pomiędzy Właścicielami Włości a Żydami, na więcey lat o Dzierżawę sprzedaży Trunków upajających cząstkowey, czy hurtowey, pismiennie zawarte, utracaiąc ważność swoję, ustaną

z dniem 24. Czerwca 1817. roku, i niebędą mogły służyć za pozór do wyłamywania się od ninieyszey Ustawy.

§. 20.

Każdy Żyd któryby od dnia 24. Czerwca r. b. w brew ninieyszey Ustawie trudnił się na Wsiach cząstkową czy hurtowną sprzedażą Trunków upajających, jako to: Wódki, Piwa i Miodu,, ulegnie karze cielesney, którą Wydział Policyi w Senacie wyrzecze, jako to: za pierwszą razą ośmiodniowe więzienie, za drugą razą pietnastodniowy areszt, zaostrzony postem co drugi dzień o Chlebie i Wodzie.— Za trzecią zaś razą będzie oddanym do sądu Kryminalnego, jako bezpoprawy przestępca Rozkazów Rządowych.— Dziedzic Dożywotnik, czy Posiadacz, trzymający Wieś Dzierżawą lub w Zastawie, zapłaci za pier-

wszy raz, karę pieniężną złotych polskich pięćset, za drugi, złotych polskich tysiąc, za trzeci zaś oprócz kary pieniężney tysiąca złotych polskich, utraci Prawo propinowania na Rok jeden, z którey Dochód do kassy Publiczney przypadnie. Donoszący dostanie połowę kary pieniężney, Wóyt zaś któryby w Gminie swoiey cierpiał takie nadużycie, będzie przez miesięcy trzy w sprawowaniu Urzędu zawieszonym.

§. 21.

W Stolicy tuteyszego kraju wolność używania wszelkich gałęzi Przemysłu, a nawet sprzedaży Trunków upajających cząstkowey czy hurtowey, dozwoloną będzie Żydom w tym samym sposobie jak Chrześcianom, w Obrębie wyłącznie do ich zamieszkania oznaczonym, pod wyraźnym iednakże warunkiem, iż Żydzi Ku-

piectwem bawiący się, podlegać będą tem samem Rozporządzeniom, iakie dla Kupców Chrześcian postanowionemi zostaną, tudzież że będą obowiązanemi utrzymować księgi swoje w ięzyku Polskim.— Sprzedaż jednak Ozdób i Szat Religijnych z Kościołów Chrześciańskich, zakazuje się onym.— W całey rozległości Miast Chrzanowa i Nowey Góry Żydzi używać będą tych samych praw i Prerogatyw, iakie im są dozwolone przy Krakowie w obwodzie do zamieszkania pozwolonym.— Czynności także Wexlarskie czyli zmiana pieniędzy są Żydom dozwolone, w całym nawet Obrębie Miasta i Przedmieść.

§. 22.

Żydzi z Okręgu Wolnego Miasta Krakowa, będą mogli zamieszkiwać w Przedmieściu Kaźmierzem Katolickim i

Kazmierzem Żydowskim zwanem, i tamże prowadzić Handel bez wszelkiey różnicy, pomiędzy dwoma Mostami Wisły na prawą i lewą, z wyiątkiem tylko, iż w Ulicy Wiślaną zwaney nie będą mogli nabywać Własności.— W całey przestrzeni tego zakresu, mogą nabywać Domy, równie jak przedsiebrać uprawę gruntów, Własności nieruchomych.— Dla wygody Żydów ze Wsiów przybywających w dnie Jarmarczne, Senat wyda na pewną oznaczoną liczbę lat, sześć Konsensów, na sprzedaż cząstkową Trunków w Przedmieściach Żydom tamże osiąść mającym.— Liczba ta sześciu Szynkowniów Żydowskich na wszystkie razem wzięte Przedmieścia, nie będzie mogła bydź powiększoną ani zmnieyszoną.

§. 23.

Żeby Żydzi staiąc się kraiowi użytecznemi, i zbliżaiąc się do Obyczajów

powszechnych, innych klass Obywateli mogli uzyskiwać szczegółowe pozwolenia do zamieszkiwania w Mieście Krakowie i Jego Przedmieściach, tudzież nabywania Domów na Własność. — Pozwolenia takie wydanemi będą.

a.) Kupcom okazującym własność wartości Pięćdziesiąt Tysięcy Złotych Polskich w Towarach, gdy udowodnią, iż prowadząc Handel ciągle przez lat sześć, zachowali swóy kredyt, że księgi ich były w dobrym porządku utrzymowanemi, że posyłali Dzieci swoie do Szkół Chrześciańskich, i jeżeli się obowiążą one do Gymnazyum Wolnego Miasta posyłać.

b.) Żydom udowodniającym założenie w zakresie do zamieszkiwania dozwolonym, jakowey Rękodzielni albo Fabryki, pracowanie w niey osobiste i z swoie-

mi Robotnikami przez przeciąg lat sześciu, jeżeli okażą że posyłali Dzieci swoie do Szkół Chrześciańskich w Gminie, i obowiążą się co do przyszłey Edukacyi one do Szkół Publicznych Gymnazyalnych posyłać.

c.) Artystom wsławionym, albo robiącym wynalazki dobru publicznemu szczególniey użyteczne.

d.) Wszystkim tym którzy dopełniwszy warunkow §. 28. zastrzeżonych, przypuszczonemi będą do praw Politycznych Obywatelstwa.

Każdy Żyd chcący mieszkać w Mieście lub Przedmieściach po za Okres im wyznaczony, winien będzie ubierać się w tym samym kształcie jak Chrześcianie, bez żadnego zewnętrznego znaku któryby go od innych Obywateli odróżniał.—

Oycowie Familij niemogą przy sobie trzymać jak tylko Osoby do Familij należące, to iest Żonę, dzieci nieożenione, i służących swoich.— Oyciec jednak lub Matka Gospodarza domu, mogą z niem mięszkać, jeżeli wiek ich sześćdziesiąt letni wymaga pomocy, lub jeżeli są bez sposobu utrzymania się.— Każda zaś Osobą otrzymując pozwolenie mieszkania po za Okresem Wyznawcom Moyżeszowym oznaczonym, obowiązaną będzie ubior Żydowski porzucić.

§. 24.

Wszelka sprzedaż w Mieście i Przedmieściach zakazuje się Żydom, wyiąwszy dni Jarmarków, i sprzedaż tandytową przy Ratuszu Mieyskim.— Na targach każdotygodniowych Żydzi same tylko Artykuły żywności sprzedawać mogą.

Na dówch zaś Jarmarkach walnych oznaczonych w miesiącach Maju i Wrześniu, sprzedaż wszelkich Towarów będzie im dozwolona.— Od tego jednak zakazu wyłączają się Żydzi otrzymujący pozwolenie mieszkania w Mieście Krakowie i Jego Przedmieściach po za Okresem na mieszkanie Żydów przeznaczonym.

§. 25.

Dla ułatwienia Żydom środków wydoskonalenia się w sztukach, rzemiosłach i rękodziełach, wszyscy Fabrykanci Rzemieślnicy, i Rękodzielnicy, przyimować będą na Naukę Żydów chcących się kształcić przy ich Warsztatach.

§. 26.

Od dnia ogłoszenia ninieyszey Ustawy, niebędzie wolno żadnemu Żydowi

pojedynczo, czy z famliją z obcych krajów przychodzącemu osiadać w tym wolnym Kraju, dopóki się nieoświadczy iż chce bydź Rolnikiem, albo nieudowodni iż jest usposobionym Artystą, Rzemieślnikiem, lub uczonym w umiejętnościach wyższych (Sciences exactes). Pozwolenie to od Senatu tylko udzielonem bydź może.— Żydzi przybywający w własnych doczynieniach, i na czas ograniczony, powinni wykazać w Urzędzie Dyrekcyi Policyi Paszportami potrzebę znaydowania się w kraju Wolnego Miasta. Urząd zaś Policyi może w miarę ich doczynień pozwolić dłuższego pobytu.

§. 27.

Żydzi mogą używać w Domach swoich Chrześcian, w dnie Sabatu i Swiąt Żydowskich w których im Religija zaka-

zuje trudnienia się sprawami domowemi. W rok po ogłoszéniu ninieyszey Ustawy, niebędzie im wolno po Miastach trzymać w usługach swoich Chrześcian, podobnież Żydzi rolnicy, od dnia 24 Czerwca 1818. roku, niebędą mogli trzymać do pomocy robotników ani czeladzi Chrześcian wyjąwszy dnie dopiero wymienione.

§. 28.

Do używania Praw Obywatelskich, a razem do nabywania wszelkich własności nieruchomych będą przypuszczonemi:

a.) Żydzi poświęcający się umiejętnościom jako to: Professorowie Publiczni, Doktorowie Akademii, równie i ci, którzy podobnież stopnie w obcych krajach otrzymali.

b.) Artyści oddający się pięknym sztukom i umiejący czytać w języku Pol-

skim i Niemieckim, jeżeli za zezwoleniem Senatu zamięszkali przez lat sześć pomiędzy Obywatelami Chrześcianami, w Mieście Krakowie lub Jego Przedmieściach, i jeżeli przez ten przeciąg czasu dali dowody dobrego sprawowania się i publiczney użyteczności.

c.) Ci którzy odkryciem jakiem lub szczególniey użytecznym wynalazkiem, przyłożyli się do ogólnego dobra i dopełnili innych warunków pod b.) zastrzeżonych.

d.) Kupcy i Fabrykanci wspomnieni w §. 23. jeżeli umieją czytać i pisać w języku Narodowym lub Niemieckim, jeżeli zamieszkali przez lat sześć w Mieście Krakowie lub Jego Przedmieściach pomiędzy Chrześcianami; jeżeli udowodnią iż przez ten przeciąg czasu utrzy-

mowali Fabrykę, lub prowadzili handel z zachowaniem kredytu, i jeżeli dopełnili względem Dzieci swoich obowiązków, w tymże Paragraffie przepisanych.

§. 29.

Żydzi podlegać będą tak jak Chrześcianie, wszelkim ciężarom pieniężnym i osobistym jakich potrzeby kraju od Mièszkańców Jego wymagają.— Dla ustanowienia doskonałey równości pomiędzy Mieszkańcami tego Wolnego kraju, bez względu na wyznawaną Religią, wszelkie Podatki które Żydzi wyłącznie i bez przyłożenia się Chrześcian opłacali, równie jak Podatki płacone przez Żydów, a opierające się na ceremoniach Religijnych nazawsze uchylonemi będą.— Podług tey zasady pobor od mięsa koszernego i szpilkowe ustaną z dniem pierwszym Grudnia 1817. roku.

§. 30.

Zgromadzenie Reprezentantów mające bydź zwołanem w miesiącu Grudniu 1817. nowemi podatkami wynadgrodzi uchylone, które w tym celu poleca mu się zaprowadzić.

a.) Podatek przemysłowy w którego rozkładzie jednakowych zasad tak co do Chrześcian, jak i Żydów trzymać się będzie.

b.) Podatek gruntowy w Mieście i Przedmieściach wedle zasad przyiętych w Rządzie Austryackim.

§. 31.

Żydzi nie przestaną opłacać w mieyscu uchylonych w §. §. 29. Podatków, kwotę złł: pol: Pięć tysięcy trzysta, co

miesiąc aż do dnia ostatniego Listopada r. b. Od dnia pierwszego Grudnia 1817. roku, Żydzi płacić tylko będą połowę tey Summy to iest złł: pol: Dwa tysiące szcśćset pięćdziesiąt co miesiąc na rachunek nowych podatków i pod następującemi warunkami. — Gdyby nowe podatki które Żydzi płacić winni będą, na zaopatrzenie potrzeb krajowych okazały się większemi, Żydzi obowiązani będą dopełnić za przeszłość Summę nowych podatków, rozrachowaną na każdy miesiąc. W przeciwnym zaś razie Senat wynadgrodzi im przewyżkę nadpłaconą w ten sposób: od dnia pierwszego Czerwca roku bieżącego, aż do dnia w którym nowe podatki zaprowadzonemi zostaną, Skarb Publiczny zwracać będzie Żydom kwotę, o jaką Summa awansowana wyższą się bydź okaże od Summy z poda-

tków na nich miesięcznie przypadających.— Wypłaty z tego wynadgrodzenia wynikające, podzielonemi będą na termina tylomiesięczne, ile miesięcy upłynie od dnia pierwszego Czerwca 1817. aż do dnia od którego nowe podatki zaczynać się mają.

(podpisano)

Reibnitz. Miączyński. Sweerts Spork.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miastą Krakowa i Jego Okręgu.

Przywodząc do wykonania Artykuł VII. Uchwały Zgromadzenia Reprezentantów, pod dniem 10*tym* Marca r. b. zapadłey, mocą którey przez uchylenie podatków Akcyzowych od Artykułów pierwszey potrzeby, i dowoz wolny rzeczonych Artykułów do Miasta Krakowa i Miasteczek Okręgowych, od dnia 1. Czerwca r. b. poczynaiąc, orzeczonym został, z zastrzeżeniem iedynie zachowania przepisów Policyinych.— Na wniesienię Wydziałów

Spraw

Spraw Wewnętrznych, i Policyi tymczasowie stanowiemy, co następuie:

ARTYKUŁ 1szy.

Wydział Dochodów Publicznych obwieści wszystkich Officyalistów poboru Konsumcyinego tak w Mieście Krakowie, iak i w Okręgu; iż począwszy od dnia 1. Czerwca wszelki pobor Akcyzowy od Mięsa, Piwa, i innych Artykułów, które opłacie Suchey Taxy podlegały, ustać ma; i że takowe Artykuły wolno przez kogokolwiek, i w każdym czasie mogą byłż do Miasta i Miasteczek w Okręgu wprowadzane.—

ARTYKUŁ 2gi.

Gdy przez ustanowienie wolności wprowadzania na konsumcyą do Miasta Krakowa, i Miasteczek w Okręgu wszelkich Artykułów pierwszey potrzeby, iakiemi są: Mięso, Piwo, Mąka, Krupy,

Ja-

Jagły i Chleb, należy się Rządowi zabezpieczyć, względem ich dobrego gatunku; przeto w Mieście Krakowie Urząd Policyi Pośredniey, przy pomocy Urzędników Policyinych Zdrowia; w Okręgu zaś Policyine Mieyscowe Władze czuwać będą; aby Artykuły powyższe wprowadzane, i sprzedawane, pod żadnym względem zdrowiu Ludzkiemu niebyły szkodliwemi.

ARTYKUŁ 3ci.

Każdy przekonany o wprowadzenie i sprzedarz niezdrowych Artykułów żywności, oprócz konfiskaty sprzedawanego Przedmiotu, utraci na zawsze prawo sprzedarzy, i ulegnie karom, za podobne przestępstwo Ustawami Policyinemi przepisanym.

ARTYKUŁ 4ty.

Że zaś wolność wprowadzenia Mięsa i sprzedarzy tegoż, szczególney baczności

Rzą-

Rządu wymaga, stanowi się: iż każdy, chcący bić na handel Bydło, lub Trzodę w Mieście Krakowie, lub w Okręgu, winien wprzód będzie na to uzyskać konsens, który w Mieście Krakowie Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości; w Okręgu zaś Władze mieyscowe Policyine, iakiemi są: Woyci i ich Zastępcy po Wsiach, bezpłatnie na Papierze Stęplowym ceny groszy pietnastu wydawać będą; pod odpowiedzialnością za wszelką, w tey mierze czynioną trudność.— Zagraniczni zaś Mieszkańcy, Mięso na sprzedarz wprowadzaiący, winni rówanie będą mieć świadectwa Władz mieyscowych Miast, Miasteczek lub Wsiów, w których są zamieszkałemi, iż Artykuły żywności, od nich na sprzedarz wystawiane, a szczególniey Mięso, iest z mieysc, żadney niepodlegaiących zarazie, i w żadnym sposobie zdrowiu Ludzkiemu szkodzić niemogące.— Od o-

bo-

bowiązków powyższych uwalniaią się, wszyscy Cechowi Rzeznicy, tudzież ci, którzy na bicie Bydła iuż otrzymali Konsens od przyzwoitey Władzy za czasów Xięstwa Warszawskiego, lub obecnego Rządu, ktòrzy sprzedawać będą Mięso w swych zwyczaynych Jatkach.

ARTYKUŁ *5ty.*

Każdy sprzedaiący Mięso, wyiąwszy Cechowych Rzeźnikòw, winien będzie mieć zawsze przy sobie Konsens lub świadectwo, w Artykule poprzedzaiącym o rzeczone, by takowym na żądanie Urzędnika Policyinego w każdym razie z służącego mu Prawa sprzedarzy wywieść się mógł.—

ARTYKUŁ *6sty.*

Władze Policyine mieyscowe czuwać pilnie powinny, aby Bydło lub Trzoda,

przez

przez koncessyonowanych Rzeźników bite, były zdrowe, i w razie dostrzeżenia przeciwnego postępowania, winne są zaraz pociągać przestępnych przed właściwe Policyino Sądowe Władze do ukarania, wedle obmowy Artykułu 5go ninieyszego Urządzenia.—

ARTYKUŁ 7my.

Sprzedaiący nie będą mogli sprzedawać Mięsa w sztukach na oko; ale na fónty i wagę sprawiedliwą, wyiąwszy przypadki, gdyby kupuiący sami żądali na Sztuki bez wagi kupować.—

ARTYKUŁ 8my.

Artykuły żywności, w Artykule 2gim wyszczególnione, mogą bydź każdego dnia w tygodniu do Miasta Krakowa, i Miasteczek w Okręgu wprowadzane, i sprzedawane, wyiąwszy dni Swiętalne, w których sprzedarz do godziny dziewiątey ranney

iedy-

iedynie dozwala się, tudzież Swiąt Normalnych Uroczystych, iako to: w Niedzielę Wielkanocną, — Zielone Swiątki, — Boże Ciało, w dzień Wszystkich Swiętych, 1. Listopada, — Dzień Bożego Narodzenia — w których żadna sprzedarz mieysca mieć niebędzie. —

A R T Y K U Ł *9ty*

Mieysca do sprzedarzy w Mieście Krakowie naznaczaią się, iako to:

Do sprzedarzy Mięsa, w Mieście, wewnętrzna przestrzeń placu S. Szczepana.

Na Przedmieściu Kleparz, plac dawnych Jatek.

Na Kazmierzu, plac, Wolnica zwany, za Gmachem starego Ratusza sytuowany. —

Co do sprzedarzy Chleba czarnego i białego, *Mąki*, *Krup*, *Jagieł*. Artykuły te

maia

maią bydź dobrze wypieczone; sprzedawanie na Placach zwyczaynych, na których dotąd sprzedarz tychże odbywała się — Władze Policyine mieyscowe w Miasteczku Chrzanowie i Nowey Gorze wyznaczą place do sprzedarzy powyżey wyszczególnionych Artykułów.

ARTYKUŁ 10ty.

Gdy przez rozrządzenie Artykułu poprzedniego wskazanemi są mieysca do sprzedarzy; przeto pod konfiskatą Przedmiotu sprzedarzy, zabrania się wszelkiey pokątney sprzedarzy, tak po placach innych, iako też przez roznoszenie żywności po Domach prywatnych.—

ARTYKUŁ 11sty

Gdy wolnosć w wprowadzaniu Piwa iest równie orzeczoną; przeto wszyscy posiadaiący Browary w Okręgu lub za

Gra-

vid. Bandtkii olim exemplar

Granicą, będą mogli takowe wprowadzać do Miasta Krakowa i Miasteczek, w Okręgu będących i sprzedawać, tak wprost Konsumentom prywatnym, iako też Szynkarzom Mieyskim; ci zaś ostatni takowe bez wszelkiey przeszkody szynkować.

ARTYKUŁ 12sty.

Rzeznicy, Piwowary, Piekarze, Krupnicy, Macznicy, i Jaglarze Cechowi, niebędą mogli żadnych czynić przeszkód w sprzedarzy, Artykułów żywności Osobom, temiż handluiącym, i Handlarze wspomnieni wyłącznie pod dozorem i Opieką Policyi mieyscowey zostawać maią.

ARTYKUŁ 13.

Wydział Policyi w Epokach zwyczaynych ogłaszać będzie Taxy Wiktuałow, z potrąceniem uchylonego podatku, i ta-

komu z handluiących Artykułami temi nie będzie wolno wyżey nad ustanowioną Taxę sprzedawać.

ARTYKUŁ 14.

Urządzenie ninieysze przez Gazety Krajowe, Dziennik Rządowy ma bydź obwieszczone, na placach Targowych dla publiczney Jnformacyi do odczytania wystawione, oprócz czego Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Mieście; Władze zaś Policyine mieyscowe po Wsiach, zwykłym sposobem, podadzą go do wiadomości każdego w szczególności Mieszkańca.—

ARTYKUŁ 15.

Wykonanie ninieyszego Urządzenia, i ściśłe dopilnowanie wykonania Wydziałowi Spraw Wewnętrznych i Policyi; wszczególności zaś Woytom Gminnym, i Policyi

Pośredniey w Mieście; Woytom zaś i Ich Zastępcóm w Okręgu polecamy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 24. Maia 1817. Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr. Jen: S.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego Niepodległego i ściśle neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Przywodząc do skutku ogłoszoną przez Naz Ustawę, tyczącą się uchylenia Poborów Konsumcyinych od Artykułów pierwszey potrzeby, a w mieysce tego zaprowadzenia podatku Osobistego, uznaliśmy za potrzebne wydać następuiącą:

JNSTRUKCYĄ

Do spisu, Klassyfikacyi, i poboru podatku Osobistego, na rzecz Skarbu Miasta Krakowa, na Rok $18\frac{17}{18}$ Uchwałą Zgromadzenia Re-

prezen-

prezentantów, z dnia 10. Marca roku bieżącego postanowionego służącą.

§ 1.

Spis ludności, i Klassyfikacya do podatku Osobistego, będą przez Woytów Gmin przedsięwzięte; Rewizya zaś Klassyfikacyi nastąpi przez Bioro Rachuby przy Senacie, oboie według Ustawy przez Izbę Prawodawczą w dniu 10. Marca 1817 i wydanego Wzoru.

§ 2.

Wóyt Gminy, Spis ludności robiący, przyzwie do tego Dzieła po Wsiach Rządzcę Dominikalnego, iako Zastępcę Woyta, Sołtysów, i Radzców wieyskich; Woyt Gminy iest odpowiedzialnym za niedokładność spisu, Rządzcy Dominikalni, za nierzetelność podań, ktorzy takowe podanie Kontrybuentow zgłębiać i poświadczać powinni.—

W Mie.

W Mieście Krakowie zaś Woyt Gminy iest obowiązany przekonywać się o rzetelności podań Kontrybuentów do spisu pod własną odpowiedzialnością.

§ 3.

Każden Kontrybuent, winien iest rzetelnie podawać się do spisu, nie taiąc żadney posiadłości, Gruntów, i realności, bądź tytułem własności, bądź dzierżawnym sposobem trzymanych, równie iakie posiada Rzemiosło, lub Profeſsyą, handle cząstkowe, lub hurtowe, i inny Przemysł lub wyrobki; wiele ma czeladzi, terminatorów, pomocnikow, dzieci, służących, i lokatorów czyli mieszkańców; wrazie udowodnionego utaienia będzie winien dwóynasòb należytość podatku za karę zapłacić.

§ 4.

Spis tey ludności, ma obeymować wszystkie, a wszystkie osoby bez wyiątku,

ku, zaczynaiąc od Numeru domu pierwszego aż do ostatniego każdey włości lub miasta, z wyrażeniem wieku, lub stanu i własności posiądaney.

§ 5.

Gdy każden kontrybuent, którenby różny sposób wyrobku w mieyscu swego zamieszkania posiadał, prócz tego ieszcze w innych mieyscach może mieć posiadłość, handel, lub rzemiosło, urząd, lub funkcyą, ze wszystkich razem tylko raz będzie opłacał podatek Osobisty, a to w stosunku naywyższey Klaſsy, która iedna z własności deklarowaney do spisu pod takową poddaie: przeto wymaga nieochybna potrzeba, ażeby posiadaiący w samem mieyscu zamięszkania, i w innych mieyscach Maiątek, Arędę, Handel, rzemiosło, funkcyą, lub iakikolwiek przemysł, wszystkie takowe nayrzetelniey do Spisu deklarował, lecz w tem, tylko mieyscu do Klaſsyfikacyi Podatku był zaciągnio-

gniony, i takowy w temże mieyscu opłacił, w ktorym zwyczaynie mieszka, i do Księgi mieyscowey ludności znaydnie się zapisany. Unikaiąc zaś przypadku, ażeby rownie w innych Gminach z realności i przemysłow tamże posiadanych, nie był powtornie do opłaty klaſsyfikowany winien Woyt tey Gminy, w którey kontrybuenta do opłaty klaſsyfikował, onemuż bez wszelkiego zawodu zaraz przy samym spisie, a to w tylu exemplarzach, ile kontrybuent w różnych Gminach ma posiadłości, profeſsyi, lub wyrobkow na papierze bez Stęplu wydać bezpłatnie Zaświadczenie, według następuiącego Schema.

Woyt Gminy N: zaswiadcza iż N. N. w Mieście, w Miasteczku, przy Wsi, N. N. z następuiących Obiektow do Podatku Osobistego Klassyfikowanym został iakoto:

1. z Kamienicy w Krakowie pod Numerem Domu N. N. Gminy N.

2.

2. z Sołtystwa dziedzicznego (*Emfiteutyczney Dzierżawy*) z Ziemi Włok N. we Wsi N. Gminie N.

3. Ze Wsi Dziedziczney (*lub Dzierżawney*) N. N. w Gminie N.

4. Z Handlu korzennego w Krakowie pod Numerem N. w Gminie N. z ktorych ma opłacić Podatku osobistego, według Klassy N. Zło: poł. N. Dano w mieyscu N. dnia N N. Roku 1817. — podpis Wóyta Gminy N.

Odebrawszy Kontrybuent takowe Zaswiadczenie, pospieszy ie właściwem Woytom naydaley w osmiu dniach złożyć; Woyt zaś, gdy takowe odbierze od Kontrybuenta, iest obowiazany przekonać się o rzetelności deklaracyi, co do Obiektu, w Jego Gminie zayduiącego się, zaciągnie Kontrybuenta z obiektami do swego Spisu z porządku Numeru Domu, pod ktory z realności należy, zostawiwszy prozne wszystkie Rubryki Klaſs, i Opłaty u-

mie-

miesci tylko w Rubryce Uwagi Adnotacą, iż w Gminie N. przy wsi, lub miasteczku, mieście N. iuż do podatku został klassyfikowanym, dołączywszy do opisu swego oryginalne zaświadczenie, ieżeliby oraz znalazł nie rzetelną Kontrybuenta deklaracyą do klassyfikacyi, tedy różnicę obiaśni w rubryce uwagi.

Jeżeli Kontrybuent formalności, względem złożenia takowych zaświadczeń, nie zachowa, lub złożenie ich do nastąpionego zamknięcia spîsu przetrzyma: w obydwóch przypadkach, iezeli z tego powodu w inney Gminie powtórnie do opłaty Podatku został zapisany; będzie obowiązany w każdym mieyscu *ex re* possessyi, Urzędu, handlu, lub zamieszkania, należytość podatku oznaczoną nieochybnie zaspokoić, i żadne o zmnieyszenie, lub uwolnienie wniesione podania, nie powinny mieć mieysca.

§ 5.

§. 6.

Podatkowi Osobistemu ulega:

a. Każdy osiadły.

b. Każda osoba głowę familii przez ożenienie się stanowiąca, chociaż ieszcze w rodzicielskim domu znayduie się.

c. Każdy za Obywatela w Księgę Gminną zapisany.

d. Mieszkaiący, w kraiu okręgu Miasta Krakowa, maiąc w niem swóy sposób do życia.

e. Cudzoziemieç w spekulacyach handlowych przybyły w takowym tylko razie, ieżeli w kraiu od roku zamieszkuie.

Wyięci są od opłaty takowéy, których Ustawa Izby Prawodawczéy, z dnia 10. Marca 1817, artykułu piątego uwalnia, nie mniéy takowi; którzy nie będąc Obywatelami tutéyszemi, lub zrodzeni z tu-

téy-

téyszych Obywateli, tylko ze swych obcych kapitałów żyią, a przy tém żadnych z tutéyszego kraiu nie ciągną zysków, w spisie iednak maią bydź umieszczeni.

§. 7.

Zaraz za odebraniem niniéyszéy Instrukcyi, przystąpią Wóyci bez naymniéyszéy zwłoki do spisu ludności, który naydaléy w czternastu dniach ukończyć powinni. Spis takowy ma bydź przez Wóyta Gminy, Rządzcę Dominikalnego, Sołtysów, Radzców, każdéy włości podpisany; w Mieście zaś Krakowie przez Wóyta i i Właściciela Domu lub jego Administratora, a ukończywszy Dzieło z całey Gminy, sporządzi Wóyt Summaryusz do należytości podatku, załączywszy do niego szczegołówy Spis ze wsiów, oraz złożone z innych Gmin świadectwa, i operat takowy bez wszelkiéy zwłoki do wydziału Dochodów Publicznych prześlę.

§ 8.

§. 8.

Gdyby przez niedokładność Spisu, iaka dla Skarbu okazała się szkoda, Wóyt Gminy będzie obowiązany takową zastąpić, równie i Rządzca Dominikalny Wsi za nierzetelne podania Kontrybuentów.

§. 9.

Względem postępowania przy Spisie, i Klassyfikacyi umieszczaią się dla Woytów Gmin i Rządzców Dominikalnych następuiące przestrogi:

a. Tandeciarzy żelaziwa starego, i innych sprzętów, należy wyrazić, czyli tandetę maią na Stradze, czyli w Sklepiku większych sprzętów żelaziwa i innych metali równie co do Tandety Sukien, czyli ta ze starych Sukien składa się w kramiku małym, czyli z nowych Sukien w Sklepach?

b. Of-

b. Officyalistów ze Skarbu płatnych zapisuiąc powinno bydź przekonanie o ilości pobieraney Pensyi i zanotowane.

c. Względem Czeladzi wyzwoloney, i Czeladzi nie wyzwoloney; zachowane będzie to różróżnienie, ażeby nie wyzwolonego zapisać w Spisie terminatorem i iakiey Profefsyi, iako to: terminator Szewski, Krawiecki, wyzwolonego zaś zapisać Czeladnikiem, i iakiey iest Profefsyi.

d. Czeladź wyzwolona i niewyzwolona Przekupniów znaczney żywności: Pomiędzy temi przekupniami rozumieią się Rzeznicy, Rybacy, Mączniçy, Krupnicy, Pasztętnicy, Piekarze, Traktyerowie, Szynkarze, Garkuchniarze, Oleiarze. W spisie będzie iednak należało Czeladzi nie wyzwoloney dawać nazwisko Terminator, a wyzwoloney Czelad-

nik

nik zawsze z dołożeniem iakiéy Profeſsyi, czyli, Rzeźniczéy, Rybackiéy etc.

e. Względem Właścicieli Ziemi dziedziczney, i wiecznych Dzierżawców, Pańszczyzny nierobiących, należy zapisać ilość posiadaney, Ziemi nie opuszczaiąc, ani Ugorów, ani Łąk, etc., a to według Morgów Chełmińskich, uważaiąc ziemi na Morg Chełmiński wysiewu pięć ćwierci koroa, równie:

f. Co do Właścicieli Ziemi Dziedziczney, wieczystych i doczesnych Dzierżawców na Włoki Chełmińskie do Klaſsyfikacyi wziętéy, będzie należało wyrazić, ilość posiadanych Włok, uważaiąc Ziemi na Włokę Chełmińską po 37½. korcy wysiewu.

g. Przy Szynkarzach i Szynkarkach, należy dokładać, czyli ten iest

Szyn-

Szynku Właścicielem, Arędarzem i czyli tylko są służącemi.

g. Garkuchniarze, Traktyerowie, i Oberzyści tych rozrozniać należy w następuiący sposob.

h. Garkuchniarze uważani są z dwoch Klaſs, iedna Klaſsa którzy po stragach gotuią lub po stragach sprzedaią iadło gotowane dla pospolstwa. Druga zaś Klassa ktorzy w Izbach w godzinach rannych dawaią Kiełbasy kiszki i inne sniadania.

Traktyerami są Ci, ktorzy rownie na południe i na wieczor Stoły daią bez Stancyi dla Gości.

Oberzystami zaś tych uważa się, ktorzy oprocz stancyi zaiezdney dla Gości utrzymuią kuchnie.

i. Przy każdym Głownym Kontrybuencie, maią zaraz po Jego familii bydź zapisani wszyscy iego

nale-

należący, czeladź, służący i pomocnicy, ieżeliby ktoren z Czeladzi w innym Domu mieszkał, powinien bydź przy swoim Panu lub Maystrze zapisany; lecz pod Numerem Domu iego istotnego zamięszkania, należy zanotować iż przy swoim Panu lub Maystrze pod Numerem Domu iest Klassyfikowany.

Nazwisko pomocnika iako w powszechności powiedziano, należy do Spisu Osobę w istotnym iey znaczeniu zapisać, ktoren albo wspolnikiem zysku i wyrobkow iest, lub mieysce Czeladnika, lub innego Znawcy zastępuie, a w tym razie ma bydź zapisanym albo iako Wspolnik zyskow, albo Czeladnikiem i: t: d: w stosunku własności i zdatności w robocie.

k. Naytroskliwiey będzie się tego przestrzegało, ażeby każden Kontrybuent z swą Własnością, posiadanemi Przemysłami i Wyrobkami roznaitemi tak iak by z osobna w Klassach są wymienione był w Spisie umieszczonym; naprzykład: ieżeli Jan Cybulski będąc właścicielem Kamienicy pod Numerem 1. w Krakowie Gminy 1. Domu drewnianego pod Numerem 138. na Kleparzu w Gminie VII, do tego prowadzi profeſsyą krawiecką, Traktyernią, Szynk Wina, Wodki i Piwa pod Numerem 78. w Krakowie w Gminie I. Handel Drzewa, Węgli, handel Płotna cząstkowy pod Numerem 13. w Gminie I. tudzież ich Właścicielem Ziemi od trzech Włok na Krowodrzy pod Numerem Domu 16. w Gminie VIII. Wieyskiey; w takowym przypad-

ku,

ku, powinien bydź w spisie do rubryki własności posiadaney zapisany, iż iest właścicielem kamienicy w Krakowie pod Nr. 12. Gminie 1. Domu drewnianego na Kleparzu pod Nrem 138. w Gminie VII, profefsyą Krawiecką, Traktyernią, szynk Wina, Wodki i Piwa pod Nrem 78. w Krakowie w Gminie I. utrzymuiący, handel Drzewa, Węgli, handel Płutna cząstkowy w Krakowie pod Nrem 13. w Gminie 1. tudzież właścicielem ziemi od trzech Włok na Krowodrzy pod Nrem 16. w Gminie VIII. Wieyskiey, ponieważ każdy z tych przedmiotów osobną dla siebie ma przeznaczoną Klafsę, i wyrobki te od siebie się rożnią. Tą samą troskliwość należy zachować co do spisu po Wsiach i Miasteczkach, równie co do Włościan Pańszczy-

znę odrabiaiących, którzy lubo z posiadanego Gruntu Dworskiego od opłaty podatku osobistego są wolni, wszelako co do innych obiektów od ich stosunków z Dworem odłączonych, ieżeli się takowemi trudnią, będąc naprzykład posiadaczami Młynow dziedzicznych lub aręndownych, Karczmarzami, szynkarzami, Furmanami handlarzami Płócien, Zboża, Bydła lub iakiemikolwiek Profefsyonistami, z tychże do podatku Osobistego należą i klafsyfikowanemi bydź powinni; w takowym razie powinni więc bydź w spisie umieszczeni, Kmieciem, Zagrodnikiem Chałupnikiem z Pańszczyzny; a oprocz tego wszystkie własności wyrobków oddzielnych które posiadaią.

l. Służących niższych Dworskich zapisać należy i oznaczyć, do ia-

kiego rodzaiu służby są od swych Panów przyiętemi.—

m. Przekupnie i przekupki czyli są stragowe czy Kramikowe i iaki maią towar.

n. Pasztetników wyrazać, którzy z nich nie utrzymuią Cukierni, i napoiów a ktòrzy Cukiernie i szynk maią.

o. Pod nazwiskiem folwarku uważa się Wieś iedna, niedosyć by było wyrażać liczbę Wsi czyli folwarków przez Dziedzica lub Dzierżawcę posiadanych lub administrowanych; należeć będzie owszem każdą Wieś nazwiskiem położyć.

p. Kupcow wyrażać czyli cząstkowo czyli hurtowo handluią; czyli handlu korzennego, Bławatnego, Noremberskiego, Galanteryi Stroiów

lub

lub handlu Winnego są Kupcami

q. Żony kontrybuentów, ieżeli osobny maią maiątek lub sposob wyrobku, należą do klasſyfikacyi, równie dzieci na stole rodzicielskim będące osobny maiątek dla siebie lub wyrobki posiadaiące, niemniey które przez postanowienie się iuż Głowę familii stanowią.

r. Za małoletnich deklaruie się ich opiekun i iest za podatek odpowiedzialny.

Maiątek ich iedney masſy niepodzielony uważa się za iednę Głowę do klasſyfikacyi, podzielony zaś za tyle Głow ile części. Co do masſy kredalney, ta na ow czas tylko do klasſyfikacyi z tey części należy, która z masſy Sukcesſorowi dłużnika pozostaie się.

s. Jeżeli Konował oraz robi profesſyą Kowalską powinien bydź do spi-

su iako Kowal i Konował notowanym.

t. Tkacze, Knapi Drelicharze, którzy także nie właściwie w Krakowie zowią się Farbierzami, należy przestrzegać, ażeby ich nie zapisywać pod nazwiskiem farbierzy, tylko z ich właściwey profefsyi ile Farbierz do Klafsy Szostey ad 7mum należący uważanym iest od Sukna, Bawełny i iedwabiu tak nazywaiącym się Schönfärber; owi zaś tylko do Klafsy, 2. 3, 4, należą.—

u. Jeżeli ieden Urzędnik więcey iak ieden sprawuie Urząd, bądź płatny bądź niepłatny, te wszystkie powinny bydź z ilością pobieranych rocznie pensyi zapisane.

w. Kramarzy rozróżniać i zapisywać na dwie Klafsy: iednych co przy

stra-

stragach z Szkaplerzami, nożykami, Tasiemkami i innemi drobnemi Towarami siedzą; drugich co są w Sklepikach znacznieyszych Towarów Noremberskich, Bławatnych lub innych, którzy iednak do Kongregacyi Kupieckiey nienależą.—

x. Malarzy trzeba rozróżniać od należących do Zgromadzenia, od Malarzy Artystów, oleyno Miniaturą lub Pastellami robiących.

y. Muzykusow rozróżniać iednych na tak zwanych Serwakow, którzy po szynkowniach i karczmach grywaią, drugich którzy po Kościołach z fundacyi lub z Teatru są płatni, innych zaś ktorzy tylko iako Metrowie z Lekcyi muzyki utrzymuią się; dla tego należy ich w Spisie wyrażać *Muzykus szynkowny*, *Muzykus przy Kościele* z pensyą zło-

tych,

tych pol. N. N. *Muzykant Teatralny* z pensyą złop N. N. *Metr Muzyki* z Lekcyi Domowey; ieżeli zaś iednym i drugim sposobem się trudni, tedy obydwa należy zapisać.

z. Co do przełożonych Klasztorow, dochody maiących, należy wyszczególnić nazwiska Dobr i realności posiadanych, a w braku ich, ilość roczną intraty, ktorą Klasztor posiada.

aa. W przypadku gdzie realność iaka, lub, fabryka iest w dzierżawie, na owczas nietylko dzierżawca lecz także właściciel jey do spisu i klafsyfikacyi powinien bydź pociągniony.

bb. Gdy niektóre Osoby ze swey Godności, do klafsyfikacyi należą; ma więc Woyt spis czyniący, na takowe równie mieć uwagę, zapisa-

pisawszy nietylko godność Kontrybuenta, lecz także innę własności posiadane.—

cc. Co do Dyrektorów Młodzierzy, Korrepetytorów, i pensye oboiey Płci utrzymuiących, należy rozróżniać:

1*mo* Dyrektorów Młodzierzy, którzy bez dawania stołu dzieci na naukę w domu swoim utrzymuią.

2*do* Korrepetytorów, którzy bez stołu dawania z Uczniami Klassy 5. do nay-wyższych nauk korrepetuią.

3*tio* Pensye utrzymuiący oboiey Płci, którzy w swem domu oprócz nauk, stół, i stancye dla nich daią, wyraziwszy zawsze oraz czyli daiący pensyą iest Cudzoziemiec czyli Kraiowiec.

dd. Jeżeli Kupiec zagraniczny dla spekulacyi handlowey lub Kommissant przez niego zesłany, od

roku

roku w Kraju zamieszkuie powinien bydź podciągnięty pod klasfyfikacyą, ieżeli sam Kupiec mieszka, na owczas tylko ze swoiey Osoby, ieżeli zaś tylko kommissant iego, w tym razie nie tylko on lecz i Pan jego.

ee. *Lokatorowie*: ostrzega się ażeby tylko tych brać do Klassyfikacyi podatku, którzy są Obywatelami Kraju Okręgu Miasta, lub w niem się zrodzili, lub z zrobionego dawniey w niem maiątku utrzymuiąc się, nie maią w Kraju żadney posfessyi ani zysków.

ff. Jeżeli iaki przedmiot własności posiadaney okaże sie bydź umieszczony w Ustawie pomiędzy klassami, zaciągnąwszy takowy do spisu według właściwey Nomenklatury, będzie zastosowany w klassyfikowaniu do zbliżaiącey się jemu Klassy.

Co

 35l

Co do poboru Podatku

§. 10.

Po ukonczeniu klaſsyfikacyi i ułożeniu kadastru do Kaſsy Główney, przez Bioro Rachunkowe, wydane będą wypisy, na należytość tegoż podatku na każdą Wieś i Miasteczko; w Mieście Krakowie zaś, na każdą Głowę familii z wyszczególnieniem Kontrybuentów i ilości podatku.

§ 11.

Kontrybuenci po Wsiach zamieszkali, maią należytości od nich przypadaiące mieyscowemu Rządzcy Dominikalnemu składać za ktorego Dziedzic Wsi iest odpowiedzialnym, ktory ogolną we Wsi Summę do Kassy Głowney wnieść powinien; wrazie opieszałości Kontrybuentów, pomoc od Woyta Gminy pozyska.— W Gminach zaś Mieyskich w Krakowie, bę-

dą

dą kontrybuenci szczegołowe swe należytości, wprost do Kassy Głowney oddawać.—

§ 12.

Należytość tegoż podatku całoroczna powinna bydź na raz bez żadnego na raty podziału, w przeciągu trzech Miesięcy od czasu uwiadomienia kontrybuentow do Kassy Główney uiszczona, dla utrzymywania zaś porządku w Kassie ma się Exekucya uskuteczniać od kontrybuentów Gminami, tak iak ktòra przez Woyta z polecenia Wydziału Dochodów Publicznych powołaną zostanie.

Po upłynieniu oznaczonego terminu, poda Kassa Głowna kontrybuentow opieszałych niezwłocznie na delatę do exekucyi.

§ 13.

Każdy właściciel Dobr, Dzierżawca, Kupiec, Rzemieślnik, fabrykant z powodu uwalniaiących się od obowiązków lub z służby Dworskich, Czeladzi i *Służących* oddalaiących się od niego, winien iest przekonać się czyli opłacili podatek Osobisty, i takowy dla Skarbu zabeśpieczyć, inaczey bowiem, obowiązani będą, takowy za nich zastąpić.

Właściciel zaś Domu w tym razie będzie tylko za Lokatora swego odpowiedzialnym, gdyby wyprowadzaiącego się z Kraju, o zaległości takowego podatku, Rządzcy Dominikalnemu po Wsiach, a w Mieście Krakowie właściwemu Woytowi nie doniosł.

Przenoszącemu się z iednego mieysca, do drugiego nie ma bydź wprzód pozwolenie, lub Paszport dany, do póki podatku osobistego nie opłaci.

§ 14.

§ 14.

Wykonanie niniejszego Rozporządzenia, Wydziałowi Dochodów publicznych; Woytom Gmin tak Mieyskich, iak Okręgowych, i wszelkim Władzom Krajowym, w czém do kogo należy polecamy.

Dan w Krakowie dnia 2go Maja 1817 roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr. Jen: S.

WZOR

Summaryusz Spisów do Podatku Osobistego na Rok 18^{17}_{18} z Gminy N.

Gmina	Numer		Nazwisko Miasta Miasteczka lub Wsi.	Klaſsyfikacya Podatkowa									Należytość Podatku	Jlość złożonych zaświadczeń	Jlość Osób od Podatku uwolnionych	UWAGA.
	Porządkowy Wsiow	Załączonych Spisów		1	2	3	4	5	6	7	8	9				
				a ſp. 1.	a ſp. 2.	a ſp. 4.	a ſp. 12.	a ſp. 20.	a ſp. 30.	a ſp. 40.	a ſp. [illegible]0.	a ſp. 100.	Złpol. g.	Sztuk		
			Summa ogólna.													

Dan w m. dnia N. Roku 1817

Podpis Woyta.

Wzór, do Spisu Ludności do Podatku Osobistego.

Gmina	Parafia	Wieś lub Miasto lub Miasteczko	Jmie i Nazwisko Osób	Wiek	Stan	Własności posiadane	Klafsyfikacya Podatkowa									Należytości Podatku		Złożenie zaświadczeń	Jlość Osób od Podatku uwolnionych.	U W A G I.
							1. Złpl.	2. Złpl.	3. Złpl.	4. Złpl.	5. Złpl.	6. Złpl.	7. Złpl.	8. Złpl.	9. Złpl.					
							1.	2.	4.	12.	20.	30.	40.	60.	100.	Złpol.	gr.	Sztuk		
																				w Mogile dnia i roku podpis Woyta Gminy podpis Rzadcy Dominikalnego podpis Sołtysów.

Nro 1525.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy; iż przywiedzenie do skutku woli trzech Nayiaśnieyszych Opiekuńczych Dworów, artykułami: 4, 9, i 13. Traktatu dodatkowego w Wiedniu pod dniem 21/3. Kwietnia Maia 1815. roku zawartego, obiawionéy, i w kładaiącey na Rząd Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu ścisły obowiązek utrzymowania ciągłéy kommunikacyi z Miastem Wolno—Handlowym Podgórzem; iako też Dróg publicznych w stanie dobrym

A pod-

i odpowiadaiącym widokóm handlowym, pociąga za sobą potrzebę zaprowadzenia pewnych przepisów, co do sposobów obrócenia wpływów poboru Rogatkowego i Mostowego na cel właściwy, iako też oznaczenia proporcyi ciężaru, w którey mieszkańcy Okręgu do utrzymowania dróg Okręgowych ku własney wygodzie i dla podniesienia handlu przyczyniać się maia: w moc Uchwały Wysokiey Kommisssyi Organizacyiney, pod dniem 21. Maia r. b. w tey mierze zapadłey, stanowiemy, co następuie:

TYTUŁ I.

O używaniu funduszów: Rogatkowego i Mostowego.

Fundusz Rogatkowego łącznie z funduszem Mostowego, obracany będzie, stósownie do woli Traktatu wyżey powołanego, na:

a)

a) Utrzymowanie mostowéy, lub na statkach kommunikacyi między Miastem Krakowem, a Miastem wolno-handlowym Podgórzem.

b) Wzmacnianie Brzegów, o które Most powyż rzeczony opiera się.

c) Utrzymowanie wszelkich Mostów w Mieście Krakowie i przedmieściach, tudzież w Okręgu na Traktach głównych.

d) Utrzymowanie Bruków i Dróg, w obrębie Rogatek Miasta Wolnego Krakowa, tudzież Traktów głównych w Okręgu.

e) wynadgrodzenie za naięcie gruntów na Drogi, i kopanie Materyałów.

f) Opłacenie kosztów Administracyi i Poboru.

g) Utrzymowanie służby mostowey drogowéy.

TYTUŁ II.

O rodzaiach Dróg i sposobie ich utrzymowania.

Artyknł 1.

Bruki, Drogi i Mosty, w Mieście Krakowie, i Jego Przedmieściach, aż po Rogatki, utrzymowane będą wyłącznie z funduszu Rogatkowego i Mostowego bez żadnego z strony Mieszkańców Miasta, lub Przedmieść, bądź w gotowiźnie, bądź w robocie ciągłéy, lub pieszéy przyczyniania się, wyiąwszy Trotoarów, które Właściciele Domów, im przyległych, za dodaniem Skarbowego Materyału, w dobrym stanie własnym kosztem utrzymować będą obowiązani.

Artykuł 2.

Drogi w Okręgu dzielić się będą na trzy rodzaie, to iest: Trakty Główne-

ne, Drógi poboczne, i Drógi kommunikacyine Wieyskie.

Artykuł 3.

Trakty główne, które o ile mieyscowość dozwoli, maią bydź murowanemi, będą trzy, iako to: Trakt Lubelski, Warszawski, i Wrocławski. Za drogi poboczne uważać się będą te, które prowadzą z Miasta Krakowa do mieysc w Okręgu, lub w ościennych Państwach, z względu handlu, lub innego przemysłu więcéy uczęszczanych. Drogi nakoniec kommunikacyine wieyskie są te, które iedynie od iednéy do drugiéy Wsi prowadzą.

Artykuł 4.

Dla traktów głównych naznacza się szerokość, wyłącznie rowów, łokci 15, dla Dróg pobocznych handlowych, łokci 12, a dla Dróg kommukacyinych Wieyskich łokci 9.

Ar-

Artykuł 5.

Trakty główne wymierzone będą na mile, i słupami odległość wskazuiącemi oznaczone; Mila zaś Rządowa iest równa mili Jeograficzney, których 13, na ieden stopień liczy się: zamykać przeto ma długości 12,456, łokci Krakowskich, czyli sążni 4152.

Artykuł 6.

Trakty główne, przy ponoszeniu przez Skarb Publiczny z funduszu właściwego całkowitych kosztów na kieruiących robotami, stawianie mostów i Baryerów, Słupów Milowych, sprawunek i utrzymowanie Rekwizytów, a nakoniec dozor, maią bydź robione i utrzymowane Szarwarkami, które mieszkańcy Okręgowi w stosónku w artykule 7, ninieyszego Tytułu, wskazanym, odbywać będą.

Ar-

Artykuł 7.

Roboty około Traktów, podzielone będą pomiędzy Wsie, w stosunku odległości mieysc, korzyści, iakie z dróg ciągnąć mogą, i innych okoliczności.

Artykuł 8.

Rozdział wewnętrzny po wsiach robot około dróg winien bydź w stosunku wielkości posiadanych gruntów czyniony w tym sposobie; iż Chałupnicy do połowy; Komornicy zaś do podeymowania ¼ części pracy, iako Włościanie, naymniey gruntu posiadaiący, odbywać będą obowiązani, Właściciele dóbr nie są równie od obowiązku tego wolnemi, i przyczyniać się będą do robot, w stosunku, iaki na nich wypadnie.

Artykuł 9.

Senat przepisze i ogłosi poźniey sposób dokładnego wykonania powyższych zasad.

Artykuł 9.

Ponieważ wzmiankowane w poprzednich artykułach Szarwarki, iedynie do budowania i utrzymowania trzech Traktów głównych, tworzyć się dopiero maiących, są przeznaczonemi: drogi przeto na rzeczone Trakty przeznaczone, dopóki wedle nowych planów na Trakty przeistoczonemi nie zostaną, maią bydź tak, iak dotąd mocą Gmin, przez które przechodzą, reparowanemi.

Artykuł 11.

Senat oznaczać będzie czas i porę roku, w któréy roboty około Traktów i Dróg przedsięwziętemi bydź będą miały.

Artykuł 12.

Dla oszczędzenia kosztów na Dozór i przyspieszenia robot na Traktach głównych, Konduktorowie wyznaczać będą Wsiòm Szarwakuiącym w miarę powinności

ności od nich należney, pewną część roboty do wykonania, wedle zasad ustanowić się maiących, których się Urzędnicy drogowi ściśle trzymać będą.

Artykuł 13.

Gdyby w prostowaniu Traktów, lub Dróg innych, wypadało zaiąć część iakąś gruntu Właścicielowi na utworzenie nowey Drogi, za tenże dana mu będzie część Drogi opuszczoney. W żadnym zaś razie rozszerzenie Traktu, lub Drogi do przepisaney, ninieysym Urządzeniem, szerokości, nie nadaie Prawa do wynadgrodzenia za część gruntu, na rozszerzenie zaiętego.

Arrtykuł 14.

Właściciele gruntów, w którychby znaydował się kamień, do budowy Traktów głownych zdatny, winni będą kopania tegoż, i użycia do budowy Traktów do-

dozwolić, za wynadgrodzeniem, o które Rząd z niemi, po zasiągnieniu opinii znawców, ułoży się.

Artykuł 15.

Jak skoro Trakty główne murowane (chaussée) zupełnie ukończonemi zostaną, natedy końcem zapewnienia funduszu na ich kosztowne utrzymanie, zaprowadzone będzie Myto drogowe w proporcyi nie przenoszącéy czwartey części Myta, na Rogatkach Krakowskich dotąd opłaconego, które dla oszczędzenia wydatków na utrzymanie Biór Poboru, przy wieździe do Krakowa opłacać się będzie. Od myta jednak rzeczonego Włościanie uwalniaią się.

Artykuł 16.

Drogi poboczne, i kommunikacyine wieyskie robionemi i utrzymowanemi bydź maią przez mieszkańców wsiów tych, przez które przechodzą, lub ich ko-

ty-

tykaią, wyiąwszy nadzwyczayne wypadki, w których za upoważnieniem Senatu, wsie Sąsiedzkie do pomocy przybranemi bydź mogą.

Artykuł 17.

Drogi poboczne i kommunikacyine wieyskie, oprócz trzymania normalney szerokości, opatrzonemi bydź powinny z obu stron rowami i wysadzane Drzewami, takiego rodzaiu; aby korzyść i ozdobę przynosiły, gdzie mieyscowość dozwoli.

Artykuł 18.

Drogi poboczne i kommunikacyine wieyskie, gdzie tego ważnieysza zachodzi potrzeba, prostowanemi bydź powinny; zawsze iednak ma bydź miana baczność; aby przez podobne prostowania slady granic nie zagubiały się, od którego zastrzeżenia wyimuie się wypadki, w których drogi prowadzone

wa-

wąwozami, lub płaszczyznami mokremi w mieysca suższe i wyższe, bez względnie przenoszonemi bydź maią, i w podobnych zdarzeniach sami Właściciele gruntów, względem granic swych, do. pilnować się będą obowiązani.

Artykuł 19.

Stawianie i utrzymowanie Mostów na drogach pobocznych i kommunikacyinych wszystkich będzie ciężarem mieyscowych Właścicieli Włości i Gromad w proporcyi takiéy; iż Właściciel wsi dostarczy Materyału i Maystra; Gromada zaś winna dodać wszelkiéy pomocy ręcznéy i ciągłéy, tak w zwiezieniu Materyałów, iako też i wystawieniu Mostu.

Artykuł 20.

Właściciel wsi, Dzierżawca, lub ktokolwiek nią zarządzaiący, iak skoro przekonanym zostanie o złe utrzymowanie

Dro-

Drogi, lub Mostów w Wsi, przez siebie posiadaney, dzierżawioney, lub zarządzaney, ulegnie karze złot: pol: 60; gdyby się zaś okazało; iż opieszałości, i upor Włościan do zaniedbania reparacyi Drogi przyczyniły się; natedy Właściciel, Dzierżawca, lub Zarządzaiący Wsią, pociągniętym będzie do téy kary w połowie za niezrobione doniesienie. — Gromada zaś w drugiéy połowie zapłaci takową, i krokami Exekucyi, do dopełnienia reperacyi znagloną zostaie.

TYTUŁ III.

O służbie Drogowéy i Mostowéy.

Artykuł 1.

Do zwożenia Materyałów do Budowy Dróg i Bruków, utrzymowane bydź mogą Pociągi Mieyskie w ilości, potrzebie odpowiadaiącéy, ieżeli Senat nie wynaydzie oszczędnieyszego środka, na które

re to pociągi wydatek z funduszu Rogatkowego czyniony bydź ma z zastrzeżeniem, iż ieżeli te do inney posługi użytemi zostaną, wynadgrodzenie za wynaięcie z własnych funduszów, funduszowi Rogatkowemu nastąpić powinno w proporcyi, iaką każdo-rocznie w stosunku do kosztów utrzymania pociągów Senat oznaczy.

Artykuł 2.

Do budowania i dozorowania Zwierzchniego Traktów Głównych, iako też czuwania; aby wszelkie drogi i mosty w Okręgu w dobrym stanie utrzymowanemi były, ustanowia się Inspektor dróg i mostów Okręgowych z potrzebną liczbą Konduktorów.

Artykuł 3.

Senat przepisze obowiązki Inspektorowi Dróg i Konduktorom, z których pierwszy zatrudniać się będzie robieniem

niem Planów, Koszto-Rysów, Rozkładów i utrzymanie ogólney Kontroli Szarwarków; drudzy zaś, ich wykonaniem i prowadzeniem szczególnéy Kontroli Szarwarków, Materyałów, i Rekwizytów.

Artykuł 4.

Wóyci Gminni, i ich po wsiach Zastępcy, odpowiedzialni równie czynią się Rządowi za drogi i mosty w Obrębie Gmin, lub Wsiów sytuowane, i takowych naprawę rozporządzić maią po każdym zepsuciu się; a szczególniéy w czasach Wiosny i Jesieni, w ktorych reparacya Dróg wszelkich z należytą dokładnością co rok przedsiębraną bydź powinna z przeczyszczeniem rowów, które około każdey drogi bydź powinny; w ktòrych to Epokach powinnością będzie szczegòlną Inspektora dróg i mostów, aby wszystkie drogi i mosty w Okręgu zwiedził, i zdał Rządowi Rap-

port o ich stanie w każdéy w szczególności Wiosce; aby w miarę tego Urzędy, którym Dozor nad drogami w Gminach, lub Wsiach powierzonym został; iako też Właściciele, Dzierżawcy, lub Rządzcy do odpowiedzialności i stósownéy kary pociągniętemi bydź mogli.

Artykuł 5.

Po mianowaniu Inspektora Dróg i Mostów, czynione bydź maią przygotowania do planu, wedle którego Trakty Główne budowanemi bydź maią; iako też nakazano bydź ma Inspektorowi rzeczonemu; aby zniosłszy się z Wóytami, wszelkie drogi poboczne i komunikacyine obiechał, w miarę potrzeby poprostował, i do normalnych szerokości przywiódł, ieżeli mieyscowość dozwoli; nie spuszczaiąc iednak z Uwagi, aby grunta zasiane, na sprostowanie drogi zaiać się maiące, nie wprzód, iak po zbiorach Jesiennych naruszonemi były.

Wykonanie ninieyszego Urządzenia, w czem do kogo należy, polecamy.

Krakow dnia 7. Czerwca 1817.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr. Jen: Sen:

STATUT
Organiczny
Urządzaiący Szkoły Początkowe.

Końcem podawania pierwszey Instrukcyi wszelkiey klassy Obywatelom bez względu na różnicę Wyznań Religiynych, będą w Wolnym Mieście Krakowie i Jego Oręgu Szkoły początkowe rozłożone po kraiu wedle potrzeby, z mieyscowości i ludności wynikaiącey.

Następuiące rozporządzenie obeymie Ustawę Organiczną, ustanawiaiącą

ich liczbę, fundusze na utrzymanie onych przeznaczane, dozor i bieg Nauk.

TYTUŁ I.

O Funduszach Szkół początkowych

§. 1.

Fundusze Szkół początkowych składaią:

a. Summy na to przeznaczone z szczo. drobliwości niektórych Dobrodziei, albo też przywiązane na ten koniec do funduszów niektórych Klasztorów i Kościołów, a mianowicie w Mieście Krakowie.

b. Sładki od Mieszkańców dawać się maiące.

§. 2.

Co do składek, każdy Oyciec famimilii, równie iak każda Wdowa maiąca Gospodarstwo, albo sprawuiąca iaką bądź pro-

professyą, czy będą dzietnemi, lub bezdzietnemi, powinni są dawać do kassy Szkół początkowych pobór roczny bez rożnicy wyznawaney Religii.

§. 3.

Jlość składki téy zastósowaną będzie do zamożności kontrybuentów, którzy maią bydź podzielonemi w tym względzie na pięć Klass: Dozór mieyscowy Szkół początkowych będzie stanowił ostatecznie, do którey z Klass tą lub owa osoba ma należeć.

§. 4.

Składka wynosi:

A. Od mięszkańców Miasta Krakowa:

a) Pierwszey Klassy złotych pol:				8.
b) Drugiey	—	—	—	6.
c) Trzeciey	—	—	—	4.

d) Czwartéy — — — 5.
e) Piątéy — — — 1.

B. Od mieszkańców wsiowych i małych Miast Okręgu.

a) Pierwszey Klassy złotych pol: 6
b) Drugiey — — — 4.
c) Trzeciey — — — 3.
d) Czwartey — — — 2.
e) Piątéy — — — 1.

§. 5.

Składka pobieraną będzie przez Woytów Gmin wraz z Podatkiem Gruntowym dwa razy w rok w dniach: 1go Czerwca i 1go Grudnia zgóry. Wóyci wnosić ią będą do Kassy Główney Akademickiey, iako wpływ oddzielny odbierany od Kassyera Akademickiego, który za to mieć będzie płacę 1000. złot: pol: z funduszu Skòł początkowych.

Wol-

Wolno będzie Mieszkańcom Wsiów zapłacić połowę Składki w pieniędzach; drugą zaś oddać w zbożu, biorąc za zasadę, iż za każdy złoty ma bydź oddane

1 ½ Garca Żyta
1 ½ Garca Jęczmienia
½ Garca Grochu

TYTUŁ II.

O ilości Szkół początkowych, ich mieszczeniu i Nauczycielach Szkolnych.

§. 1.

Końcem zastósowania ilości Szkół początkowych do potrzeby, należy położyć różnicę pomiędzy Miastem Krakowem z Jego Przedmieściami od reszty Okręgu.

Co do Miasta i Jego przedmieść będą oddzielne Szkoły początkowe dla Płci oboiey.

Co

Co do Szkół poczatkowych Żeńskich utrzymanęmi zostaną będące iuż Szkoły w Klasztorach, S. Jana, S. Andrzeia i Zwierzynieckim, które podlegać będą ogólnym prawidłóm ustanowić się maiącym, co do Nauk w Szkołach początkowych dawanemi bydź winnych. A nadto, będzie przydana iedna ieszcze Szkoła w Klasztorze Panien Augustyanek na Kazimierzu.

Co zaś do Szkół początkowych Męzkich zostaną:

a) W Mieście trzy iuż będące, to iest: Szkoła P. Maryi, S. Anny, Wszystkich Swiętych, a znosi się Szkoła poczatkowa S. Barbary.

b) W przedmieściach utrzymuią *się*:

I. Szkoły początkowe iuż będące, iako to:

1. Dla Przedmieścia Wesoła, Szkoła S. Mikołaia i Szkoła podrzutków

ków w Klasztorze Sióstr Miłosierdzia.

2. Dla Przedmieścia Kleparz, Szkoła S. Floryana.

3. Dla Przedmieścia Piasek, Szkoła S. Szczepana.

4. Dla przedmieścia Zwierzyniec i bliskich Okolic Szkoła Norbertanek na Zwierzyńcu.

5. Dla Przedmieścia Stradom i Kazimierz, Szkoła przy Kościele Bożego Ciała.

II. Do tych Szkół przydana ieszcze będzie w Przedmieściu Kazimierz Szkoła na Skałce; iest albowiem szczególniey potrzebną dla liczney Młodzieży Żydowskiey, która stósownie do Statutu urządzaiącego tę klassę mięszkańców ma należyć do udziału Instrukcyi publiczney.

Fun-

Fundusze szczególne dla wielu Szkół początkowych iuż będących, zakładaiących się, lub zakładać się dopiero maiących, będą pilnie wyszukiwanemi przez Dozor Szkół Początkowych. Szczególniey zaś Dozor ten będzie się starał zawiadamiać o włożonych w tey mierze obowiązkach na Plebanów; ieżeliby zaś takowych dotąd nie było, Plebani winni będą przykładać się do tego użytecznego ustanowienia przynaymniey przez dzielenie prac Nauczycielskich. Co iuż w tey mierze wiadomym iest Kommissyi Organizacyiney, udzielonym od Niey będzie Dozorowi Szkół początkowych, który pod tym dwoiakim względem porozumiewać się ma, z naymłodszym Senatorem. Fundusze nawet same poddanemi będą Dozorowi Ogólnemu i wpływać do Kassy Akademickiey; coby zaś brakło do zastąpienia kosztów utrzymo-

wania

wania Szkół właściwych uzupełnionym, bydź ma przez składki w Tytule iszym namienione.

Tak iuż będące iak dopiero zaprowadzić się maiące Szkoły, winny bydź urządzonemi wedle przepisu, iakie dla wszystkich Szkół początkowych, zostaną wydanemi, a oprócz szczególnego Dozoru, pod którym dziś znayduią się, podlegać ieszcze maią Dozorowi Ogólnemu.

§. 2.

Dla Mieszkańców Wsiowych będzie iedna Szkoła poczatkowa na Obwód obeymuiący 220. Dymòw mniey lub więcey. Na tey zasadzie rozłożonemi będą Szkoły Początkowe tak, iżby Wsie do zakresu należące były ile można blisko siebie.

§. 3.

Wrazie takiego oddalenia, lub niedostępności Wioski, iżby iey do innych w względzie szkolnym przyłączyć żadną miarą nie można, może bydź oddzieloną, lecz starać się należy ustanowić pod okiem Nauczeciela sąsiedzkiey Wioski Zastępcę Nauczyciela, któryby przypisaną dawał Instrukcyą.

§. 4.

Dozór Główny Szkół początkowych obowiązany do urządzenia Obwodow Szkolnych, starać się będzie rostropnie przedsięwziętym i do mieyscowości zastósowanym rozkładem zaradzić, ażeby przypadek, §. 3cim wźmiankowany, rzadko kiedy się zdarzył.

§. 5.

Nauczyciela mianuie Dozor Główny na przedstawienie Dozoru mieyscowe-

go i za poprzedzaiącym Examinem. maiącym się odbyć w Dozorze Główny wedle prawideł, iakie Akademia postanowi. Zastępcę mianuie Dozór mieyscowy za porzedzaiącym examinem wedle prawideł, podobnież od Akademii przepisać się maiących. Obadwa te Dozory starać się będą, ażeby mianować się maiące osoby, nie trudniły się przedmiotami z Nauczycielstwem niezgodnemi.

§. 6.

Płaca zwyczayna Nauczyciela będzie w Mieście złpol. 800. na Wsi złpl. 600, Zastępcy zaś złot. pl. 300. Oprócz tego Nauczyciel mieć będzie bezpłatne mieszkanie z opałem, tudzież Ogród do 2ch Morgów powierszchni zaymuiący.

§. 7.

Gdy w Mieście nie można będzie wyznaczyć Nauczycielowi takiego Ogro-

du, wynadgrodzonym za to będzie 200. złpol: rocznie.

§. 8.

Jeżeli fundusze pozwolą, Nauczyciele dystynguiący się powiększenie płacy uzyskaią.

§. 9.

Gdzieby niebyło domu na Szkołę przeznaczonego, wystawić takowy należy. Dom ten składać się ma, z iedney wielkiey Izby na Szkołę, z iedney mnieyszey dla Nauczyciela, z Izby do sypiania, tudzież, kuchni i piwnicy. W Budowie tey należy się stosować do Urządzeń, iakie był w tey mierze Rząd Xięstwa Warszawskiego postanowił.

§. 10.

Szkoła ma bydź, ile można, w pośrzodku Obwodu właściwego. Pan Wło-

ści

ści da mieysce na Dom i Ogród, gdzie-by zaś Pana takiego nie było, Gmina Szkolna potrzebnego mieysca dostarczy.

§. 11.

Co do kosztów nowego budowania, równie iak czynić się mogących na przyszłość reparacyi, lub opłacenia Ogrodów. Rząd dostarczy drzewa, ieżeli w bliskości, przynaymniey dwóch mil znayduią się Lasy Narodowe; ieżeli zaś takowych niemasz, koszta rozłożonemi będą na Członków Gminy Szkolney, należących do zakresu Szkoły początkowey, na zasadzie ilości ich składek.

§. 12.

W każdym razie Członki Gminy odbywać będą roboty potrzebne bezpłatnie. Pan Włości dostarczy Wapna i Cegły, ieżeli ie posiada za cenę iak

iego

iego samego wytwarzanie onych kosztuie, i drzewa za $\frac{2}{3}$ części mieyscowey taxy leśney.

§. 13.

Wrazie gdyby składki wzmiankowane w §. 4. tyt: 1go niebyły wystarczaiącemi na zapłacenie Nauczyciela. Rząd resztę obmyśli.

§. 14.

Kassyer kassy Szkół początkowych będących przy Akademii będzie wynadgrodzonym; zresztą Członki tak Dozorów mieyscowych iak i Dozoru ogólnego, sprawować będą Urzędowanie bezpłatnie.

T Y-

TYTUŁ III.

O Nadzorze Szkół Początkowych.

§. 1.

Naywyższy Dozor Szkół początkowych należeć będzie w Przedmiotach Naukowych do Akademii; w Ekonomicznych zaś do *S*enatu.

§. 2.

Pod Zwierszchnictwem Akademii ustanowiony będzie Dozor Ogólny Szkół Początkowych w Mieście Krakowie i Jego Okręgu, złożony z Siedmiu Członków, to iest :

1. Jednego Prałata, czyli Kanonika Katedralnego (Scholasticus)
2. 3. Z dwóch Sędziów Pokoiu koleyno wzywanych.
4. Jednego Professora Akademii od niey wyznaczonego.

5.

5. Rektora Gymnazyi.

6. 7. Dwóch Woytów z Miata Krakowa koleyno wzywanych.

Trzech Członków iest dosyć do stanowienia.

§. 3.

Dozor Ogólny obowiązanym będzie wglądać równie w przedmioty Naukowe, iak i Administracyine Szkół początkowych. Każe sobie podawać Wykazy tyczące się postępu Naukowego w Epokach, iakie mu się zdawać będą; urządza rozpisy składek i rozstrzyga wynikaiące ztąd sprzeczki, równie iak i z rozkładu, iakich bądź kosztów budowy, lub reparacyi; nakoniec wszystko, co się tycze Szkół początkowych, do niego w drugiey Instancyi należy. Dozorowi temu pomocą będzie Kassyer Akademicki, który z funduszów Szkół Początkowych za te zatrudnienia płacę 1000. złpol: ma pobie-

bierać. — Dozor będzie także miał oddzielną swoię Kancellaryą utrzymowaną, z Kassy i mieścić się maiącą w Gmachach Akademickich.

§. 4.

Dozor mieyscowy Szkół początkowych, będzie tam, gdzie się znayduie Szkoła, a przynaymniey w Parafii, do ktòrey rzeczona Szkoła należy, Składać się zaś mianowicie będzie.

a) Z Plebana, lub Plebanów Parafii, lub Parafiów, do których Szkoły należą.

b) Z Wóyta Gminy, do którey należy Szkoła.

c) Z Pana, lub Panów Włości, ieżeli się znayduią tam, gdzie iest Szkoła założoną.

d) Z trzech Obywateli wybranych z Gminy Szkolney, którzy sprawować ten Urząd maią bezpłatnie przez lat dwa.

§. 5.

W Mieście Krakowie i iego Przedmieściach Dozory mieyscowe Szkół wziankowanych w §. 1. Tyt: II. składać się będą.

a) z Plebana parafii.

b) z Wóyta Gminy.

c) z Trzech Obywateli wybranych przez Gminę Szkolną, którzy tylko przez lat dwa zostawać w Urzędzie są obowiązanemi.

§. 6.

Dozor mieyscowy zgomadzać się będzie w parafii pod prezydencyą Plebana. Jest on pierwszą Instancyą w Przedmiotach tyczących się Szkół początkowych.

Szczególniey z:s zostaie mu polecone czuwanie nad pilnością, równie iak moralnością Nauczycielów i Uczniów.

Obo-

Obowiązkiem także iego będzie nieprzestawać na Wykazach, lub świadectwach, Nauczycieli; lecz ile można uczęszczać do Szkół dla przekonywania się dostatecznego o postępie Uczniów; tudzież przyzwoitości obeyścia się i sposobie nauczania z strony Nauczyciela. O czém wszystkim winien będzie zdawać sprawę Dozorowi Ogólnemu w epokach od niego oznaczonych.

§. 7.

Dla wglądania w Szkoły żeńskie zaproszonemi będą cztery znakomitsze Damy do Dozoru ogólnego.

TYTUŁ IV.

O Biegu Nauk w Szkołach Początkowych.

§. 1.

W szkołach początkowych Miasta Krakowa, czas Naukowy urządzonym będzie

dzie nawzór Akademii i Gymnazyów. i takiż sam na Wakacye oznaczonym zostanie.

§. 2. *a*.

W innych Szkołach początkowych Okręgu, czas do Nauk przeznaczony poczynać się będzie w dniu 1. Października, a kończyć z dniem ostatnim Miesiąca Maia. W ciągu Wakacyi Uczniowie tak w Mieście, iak po Wsiach zbierać się będą co Niedziela i w każdy dzień Swięty, końcem czynienia z Nauczycielami powtórzeń.

§. 2. *b*.

Czas codzienney nauki dla każdego dziecięcia trwać będzie godzin trzy. Podzielonemi przeto będą na dwa Oddziały: z których ieden uczęszczać będzie w godzinach rannych, drugi w po południowych. W Srody zaś i Soboty, czas

popołud-

popołudniowy będzie od Nauk wolnym. Jeden więc oddział przychodzić będzie do Szkoły w Środy, drugi w Soboty przed południem.

§. 3.

Ażeby zaś rozporządzenie to odpowiedziało potrzebie wielu Rodziców po wsiach mięszkaiących, używania nay-młodszych nawet Dzieci do posług gospodarskich, należy pilnować, ażeby Dzieci uczęszczały do Szkoły bezprzerwania w godzinach im oznaczonych.

§. 4. *a.*

Każde Dziecie bez różnicy wyznania, lub Religii powinno zaczynać chodzenie do Szkół początkowych, iak tylko rok Szósty wieku swoiego ukończy. Chodzić zaś ma przez czas nieograniczony dopoty, dopóki nieuzyska od Dozoru mieyscowego autentycznego świadectwa, iż

umie

umie dobrze czytać i pisać w języku Polskim i zna rachunek przynaymniey do Reguły Trzech.

§. 4. *b.*

Szkoły początkowe Wieyskie będą dla oboiey Płci wspólne, lecz po skończonym Dziesiątym roku wieku swoiego Dziewczęta nie będą mogły chodzić do Szkół męzkich, równie iak chłopcy tegoż wieku do Szkół żeńskich.

§. 4. *c.*

Dozor ogólny starać się będzie w Wsiach zwłaszcza ludnieyszych o Nauczycielki, w samychże nawet żonach Nauczycieli, któreby uczyć mogły Dziewczęta, Szycia, robienia Pończoch, i innych robot kobiecych. Nauczycielkóm tym wyznaczone będą za to nieiakie wynadgrodzenia.

§.

§. 5.

W Szkołach początkowych Wieyskich uczono tylko będzie czytania i pisania w języku polskim, tudzież Rachunku do Reguły trzech włącznie; dawane także będą początki Religii Katolickiey.

§. 6.

Co do nauczania początków Religii Katolickiey, rozumie się samo z siebie, iż Dzieci innych Religii, a nawet innych Wyznań Chrześciańskich, należeć do tego nie będą, chybaby tego sami ich Rodzice wyraźnie żądali.

§. 7.

Nauczanie to początków Religii, będzie poruczona szczególnemu dozorowaniu Plebana Parafii, od którego także należeć ma oznaczenie, póki Nauczyciel będzie mógł dzieciom tę Naukę podawać; a od-

a odkąd do samegoż Plebana ma bydź dawaną.

§. 8.

W Szkołach początkowych Miasta Krakowa i iego Przedmieść można będzie do tego rodzaiu Instrukcyi dodać.

a) Niektóre nayogólnieysze wyobrażenia Geografii.

b) Pierwsze początki historyi Naturalney i Fizyki.

Tudzież inne pospolitsze wiadomości mogące dziecię oświecić bez zawrócenia mu głowy wyobrażeniami, których mu w krótce Stan iego zapomnieć każe. W trzech Szkołach początkowych Mieyskich będzie także dawanym język Niemiecki, za co Nauczyciele będą oddzielnie wynadgrodzonemi.

§.

§. 9.

Akademia i Dozor ogólny oznaczą książki elementarne, których Nauczyciele powinni będą używać do uczenia.

TYTUŁ V.

O środkach zmuszaiących do posyłania dzieci do Szkół początkowych.

§. 1.

Nie tylko przykładanie się do Nauki, lecz i pilne do Szkół początkowych uczęszczanie nadawać będzie prawo do nadgród rozdawanych przy każdym examinie w Epokach od Dozoru ogólnego oznaczonych odbywać się maiącym.

§. 2.

Tenże Dozor oznaczy przedmioty nadgród, liczba których nieprzeydzie pięciu na każdą Szkołę, a wartość ich pie-

niężna w ogóle nie ma przenosić Ośmiu złotych na każdą Szkołę początkową. Rozdawanie Nadgrod należeć będzie do Dozoru mieyscowego, iako mogącego naylepiey sądzić, którzy z Uczniów naywięcey na nie zasługuią.

§. 3.

Co do karności, maiącey się zaprowadzić w Szkołach początkowych, należy się stósować do Urządzenia Dyrekcyi Edukacyiney w Warszawie dnia 6. Października 1812, w tey mierze wydanego.

§. 4.

Gdyby Dzieci nieuczęszczały do Szkół bez dania przed czasem dostatecznie wymawiaiącey przyczyny, Rodzice będą za to odpowiedzialnemi, i zapłacą kary po 6. groszy Polskich za każdą uchybioną Lekcyą. Kary tę składać będą

dą fundusz na Nadgrody, a Dozor mieyscowy ściśle odpowiedzialnym będzie za niezawodne wykonanie tego Rozporządzenia.

§. 5.

Nauczanie prywatne w Domach Rodziców, iest w ogólności pozwolonym, lecz pomimo tego Dzieci mięszkańców Wieyskich będą podlegać Examinowi publicznemu Szkół początkowych, a Rodzice ich płacić będą składki, oznaczone w Tytule I.

w Krakowie dnia 11. Lipca 1817. r.

[podpisano] Miączyński, Sweerts-Spork. Reibnitz. Łancucki. Grodzicki. Bartsch.

się funduszu na Nadgrody, a który niey-
cony, ściśle [illegible] będzie za
[illegible] wykonanie tego Rozporzą-
dzenia.

§. 5.

Nauczanie prywatne w Domach Rodzi-
ców, iest w zupełności pozwoloną;
lecz pomimo tego Dzieci mieszkańców
wszystkich będą podlegać Examinowi pu-
blicznemu Szkół Początkowych, a Rodzi-
ce ich płacić będą składki, oznaczone
w Tytule I.

W Krakowie dnia 11. Lipca 1817. r.

Podpisani: [illegible] Wodzicki, Sweerts-
Spork, [illegible] Lanckoroński, Gorodeń-
ski, Bartsch.

URZĄDZENIE

Szynków w Mieście Krakowie i Jego Przedmieściach.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Przekonywaiąc się co raz więcey o złych skutkach, wpływaiących na obyczaie, spokoyność, i bezpieczeństwo Mieszkańców Miasta Krakowa, a pochodzących z nadproporcyonalney ilości Szynków powiększey części bez pozwolenia Rządu w chwilach zamieszek Woiennych otwartych. Końcem zwrócenia tego rodzaiu

Prze-

Przemysłu do rownowagi, iaką w' stosunku do Ludności mieyscowey zątrzymać powinien, i do karbów ścisłey Kontroli iuż poprzednio Patentem Cesarsko-Austryackim z dnia 5 Stycznia 1807 roku zaprowadzoney, a nakoniec zapewnienia Skarbowi publicznemu regularnych wpływow z zrodła tego, ktore stanowi iedne z znacznieyszych rubryk Budgetu dochodow, stanowiemy co następuie:

ARTYKUŁ 1.

Począwszy od dnia 1 Września r. b. każdy Mieszkaniec Miasta Krakowa trudnić się maiący Szynkiem iakichkolwiek bądź Trunkow, lub utrzymować Oberżę, Dom zaiezdny, Traktyernią, Garkuchnią, Bilard lub Cukiernią, nim do prowadzenia rzeczonego przemysłu przystąpić będzie mocen, zyskać powinien na to upoważnienie, i opłacać regularnie zgory do Kassy głowney co poł roku w terminach

i Czerwca i 1. Grudnia, taka należytość, iaka Taryffą niżey umieszczoną iest naznaczona:

ARTYKUŁ 2.

Gdy zaś połowa pierwszego półrocza, od dnia 1. Czerwca licząc iuż upłynęła, wszyscy zatém którzy na mocy ninieyszéy regulacyi przy prawie szynkowania utrzymaią się, opłacać maią z góry kwartalną przypadłość po dzień 1 Grudnia r. b. w ilości nową ustanowioną Taryffą przepisaney.

ARTYKUŁ 3.

Delegacya z stony Senatu wyznaczona, w duchu ninieyszego urządzenia, ułoży listę Osób, prawo do szynku udzielone sobie mieć maiących; takową Senatowi do zatwierdzenia podda, po zatwierdzeniu którey, Wydział Spraw Wewnętrznych wszystkim Listą obiętym Osobom Konsensa bezpłatnie wyda. Na przyszłość

 zaś

zaś Konsensa te wprost od Senatu wydawanemi będą.

ARTYKUŁ 4.

Liczba Szynków Wodki i Piwa dubeltowego, ma bydź ściśle do Ludności Miasta i Przedmieść zastosowaną, licząc naymniey 120 Osób na ieden Szynk dopiero wspomnionych Trunków.

ARTYKUŁ 5.

Do ograniczoney liczby Szynków które iedynie do Wodki i Piwa stosuią się niewchodzą:

1. *a.* Szynki Wina, Piwa Angielskiego i Porteru, które Winiarzom i Kupcom w Kongregacyi Kupieckiey będącym, aż do dalszego uporządkowania gałęzi przemysłu handlowego dozwalaią się.

b. Cukiernie którym wolność sprzedarzy Wodek przednich, Araku, Likierów, Kawy i Ponczu służy.

c. Szynki Piwa Flaszowego.

d.

d. Szynki Piwa dubeltowego w Ogrodach publicznych przez czas letni sześć miesięcy.

e. Sprzedarz Kawy.

f. Szynki Miodu.

g. Browary Piwne i Miodosytnie których Właściciele lub Dzierżawcy, iako też wszyscy inni piwo i miod w nich wyrabiaiący, mogą mieć ieden Szynk trunku przez siebie wytworzonego.

h. Sprzedarz Araków, Likierów i Ponczu za udzielnemi konsensami dozwalana.

i. Oberże, Domy zaiezdne, Traktyernie w których szynk wszelkiego gatunku Trunków, Garkuchnie zaś w których szynk wodki i piwa, lecz tylko we wnątrz Domu w izbach iadalnych lub gościnnych dla wygody goszczących dozwala się, z tym wyiątkiem, iż szynk Wodki i Piwa w Domach zaiezdnych dozwolony, w liczbę ograniczoną szynków rzeczonych Trunków liczyć się ma.

ARTY-

ARTYKUŁ 6.

Ponieważ Prawo szynkowania wódki i piwa dubeltowego, flaszowego Kawy lub Miodu, służyć ma za środek zywienia się Osobom nieszczęściami do upadku przywiedzionym i z tego względu Opieki Rządu potrzebuiącym, wyiąwszy zatém przypadki poprzedzaiącym Artykułem obięte, Prawo rzeczone niebędzie mogło bydź udzielonym na przyszłość, iak tylko Mieszkańcom Miasta Krakowa wedle Klass następuiących tym sposobem, że oznaczoną ilość szynków ma bydź rozdana pierwszey Klassie, a po wyczerpaniu teyże, ma bydź wydana drugiey i tam daley.

Klassa 1*sza*. 1. Wdowom po Mieszkańcach Miasta Krakowa pozostałym, i bez żadnego sposobu do życia zostaiącym, w Krakowie urodzonym, lub od lat dziesięciu zamieszkałym dopokiby za Mąż nieposzły.

2. Tym ktòrzy podobnież tu zrodzeni lub od lat dziesięciu zamieszkali, dla podeszłego wieku lub słabości sił, Rzemiosła robić niemogą, i żadnego sposobu do wyżywienia się niemaią.

3. Tym ktòrzy lubo są Właścicielami domów, dla szczupłych iednak lub żadnych z nich niepobieranych dochodòw wyżywić siebie i familii nie są w stanie.

Uwaga. W kwalifikowaniu zaś będzie dana baczność, iżby ci ktòrzy będąc w iedney z dopiero wymienionych Klass używali dotąd Prawa szynkowania, a rzetelnie Skarbowi wypłacali się, i prawem tym niefrymarczyli uważanemi byli za naypierwszych.

ARTYKUŁ *7*.

Od Prawa utrzymowania szynków w poprzednich Artykułach wyszczególnionych wyłączaią się.

a. Wszy-

409.

a. Wszyscy Urzędnicy publiczni i w służbie publiczney iakiegokolwiek bądź Stopnia zostaiący, ieżeli pobieraią z Skarbu publicznego pensyą Etatową, tudzież ich żony, żadnego niedozwalaiąc pozoru; co się także rozciąga i do tych, ktòrzyby maiąc Konsens na szynk, otrzymał potèm iaki Urząd publiczny.

b. Wszyscy ktòrzyby iakikolwiek handel, rzemiosło lub professyą prowadzili.

c. Wszystkie Osoby oboiey płci w Służbie prywatney zostaiące.

d. Ci ktòrzyby o prowadzenie życia rozwiozłego i złe obyczaie przekonanemi byli.

e. Nakoniec ci ktòrzy dotąd Skarbowi publicznemu prowadząc Szynki w opłatach na fundusz Policyiny nieuiszczali się regularnie.

ARTY-

ARTYKUŁ 8.

Utraca prawo do wszelkiego szynku każden.

a. Który Skarbowi należytości w terminach oznaczonych w półroczney racie zgory niezłożył.

b. Ktoby ważył się szynkować niedozwolony mu trunek. Końcem dostrzegania czego przez Woytów lub Burmistrzów Policyi winien iest każdy szynkuiący trunki Konsens i Kwit ostatni z opłaconego podatku na mieyscu widocznem gdzie szynkuie przybić, a to pod karą Złł: pol: trzydziestu na niezachowuiących przepisu ninieyszego.

c. Każden któryby bez zezwolenia i wiadomości Rządu przenosił w inne mieysce Traktyernią, Cukiernią, Garkuchnią lub Szynkownią, a nadto Właściciel domu do którego się przeniosł, i który na otwarcie u siebie pomienionych Restauracyi zezwolił, za pier-

wszym

408.

wszym razem karze Złł: pol:\ pięćdziesiąt. za drugim zaś karze Złłt: pol: Sto ulegnie.

d: Ktoby Prawa sobie do Szynku służącego komu innemu ustępował; oprócz czego nabywca takowego prawa za pierwszym razem karze Złł: pol: Sto, za drugim Dwieście podpadnie, za trzecim zaś, iako sprzeciwiaiący się wyraźnie Ustawom Rządowym uważanym, do Sądu po ukaranie odesłanym zostanie.

e. Ktoby przeciw Policyinym przepisom w zakazane godziny szynkował.

f. Ktoby o oszukaństwo w trunkach lub mierze był przekonanym.

g. Ktoby za iakie ciężkie przewinienie powtorney karze uległ.

h. Przekonanym był o defraudacyą dochodów Konsumcyinych.

i. Ktoby był dostrzeżonym, iż podwoyny Szynk prowadzi bez dozwolenia Rządowego.

k.

k. Ktoby przechowywał złodziei, włoczęgów podeyrzanych lub iakie bądź inne Osoby na noclegi przyimował, bez zameldowania onych natychmiast Policyi.

ARTYKUŁ 9.

Przepisane dotąd Taxy na fundusz Policyi od Szynków wnoszone do Kassy publiczney uchylaią się, a na przyszłość stanowią się następuiące:

Tak w Mieście iak i na Przedmieściach wszelkie gatunki Wina sprzedaiący Złp: 50.

Porter i Piwo Angielskie	—	40.
Likiery —	—	20.
Arak —	—	20.
Poncz —	—	20.
Miod —	—	80.
Cukiernicy —	—	100.
Kawę sprzedaiący	—	15.
Billard utrzymuiący	—	36.
Wodką i Piwo szynkuiący		90.

Pi-

Piwo flaszowe —		10.
Piwo w Ogrodzie szynkuiący		30.
Z własnego fabrykatu sprzedaiący		50.
Traktyernie utrzymuiący —		40.
Garkuchnie — — —		18.
w Oberzach i Traktyerniach	od Piwa —	20.
	od Wina —	20.
	od Likierów —	10.
	od Kawy —	10.
	od Ponczu —	10.
	od Piwa Ang: i Porteru	20

W Oberzach, Domach zaiezdnych, Garkuchniach, któreby się do tego zadeklarowały, tyle od Piwa i Wodki razem lub Miodu ile w innych oddzielnych Szynkowniach.

ARTYKUŁ 10.

W zamiarze podzielenia Zarobków między różne Klassy Mieszkańców a zarazem zastosowania lokacyi Szynków do wygody Mieszkańców po Gminach stanowi się:

a. Iż żaden z Mieszkańców wyiąwszy utrzymuiących Oberże, Domy zaiezdne i Traktyernie niebędzie mógł uzyskać prawa do sprzedarzy i Szynku trunków kraiowyśh wielorakiego rodzału, lecz na taki iedynie rodzay iaki w Taryffie iedną rubryką iest obiętym, ani też wolno bydź ma dwoch oddzielnych szynków tego samego trunku utrzymywać.

b. W żadnym razie w iednym domu więcey iak ieden tylko szynk otwarty znaydować się niema.

c. Żaden szynk w mieyscu łatwèm do Defraudacyi złożonym bydź niemoże.

Fabrykanci Likierów w żadnym razie niebędą mogli w mnieyszey ilości swego Fabrykatu sprzedawać iak Flaszkami, dla ocalenia zaś zarobku tymże zabrania się komukolwiek do tego od Rządu nieupoważnionemu wyiąwszy Cukierników zaprawiania Wodek na sprzedarz, którychby wartość przez zaprawę Złł. pol. Sześć za Garniec rachuiąc przechodzić miała. Palący zaś Wodkę lub takową dystylluiący i Hurtownicy nie w mnieyszey ilości iak garcy Ośmnastu pod karą Złł. pol: 100. za pierwszym Złł: pol. 200. za drugim, a utratą prawa do fabrykacyi i karą Złł. pol.

300.

412

300. za trzecią razą; z którey to powyżey wyrażoney pieniężney kary, z pierwszey i drugiey kontrawencyi połowe, z trzeciey zaś cała kwota Denuncyantowi przy zataieniu Nazwiska zapewnia się.

ARTYKUŁ 11.

Każdy Oberzysta Dom zaiezdny utrzymuiący Traktyer, Garkuchnik, Cukiernik, Szynkarz wszelkiego rodzaiu Trunków, któryby w każdym roku następnym Etatowym życzył sobie rodzay przemysłu odmieniać, Szynku poprzestać, lub innym Trunkiem szynkować, winien iest przed dniem 1 Maia na ręce właściwego Woyta Gminy podać deklaracyą swą w tey mierze, a to końcem wczesnego oświadczenia Mu czyli do żadań iego przychylić się będzie można lub nie, i wykazania go Kassie Główney do zapłaty na rok następny w miarę obranego przez niego przemysłu. Ktoby zaś tego w przepisanym czasie niedopełnił, będzie uważanym za zostaiącego przy swoim dawnym przemyśle, i pociągnionym zostanie do opłaty iaka wnosił, przez bieg roku upłynionego, choćby potem iakie naprzeciw temu czynił przedstawienia.

ARTY-

ARTYKUŁ 12.

Mieszkańcy którzy na Latc w własnym Ogrodzie lub naiętym szynk Piwa dubeltowego otworzyć maią zamiar, bez względu nawet gdyby posiadali pozwolenie szynkowania w Domu do Ogrodu należącym, powinni oświadczyć chęć swoią przez własnego Woyta przed dniem 1 Maia każdego roku i opłacać Taxę Taryffą oznaczoną, a to pod karą Zł. pol. 40. na przestępuiących przepis ninieyszy.

ARTYKUŁ 13.

Ponieważ prawo Szynku wyiąwszy w Oberzach i Domach Zaiezdnych iest do Osob szczególnych, nie zaś do Domu przywiązane, i nikomu sposobem darowizny, sprzedarzy, lub spadku ustąpionym bydź niemoże, wrazie zatem zeyścia Szynkarza, Żona Jego winna iest w przeciągu dni sześci po iego zgonie, złożyć u Woyta Gminy służący Mężowi iey Konsens i kwit ostatni z opłaty, a to pod karą 10 Złt. pol. i oddzielną drogą dopraszać się o udzielenie Jey pozwolenia Szynku na Jey Osobę iako Wdowie, gdyby zaś po otrzymanem pozwoleniu w powtórne związki Małżeńskie wniyść miała, natedy pod karą Złł: pol: 50. z których trzecia część w nadgrodę Denuncyantowi przeznacza się, ośmiu dniami przed Slubem

winna

winna iest doniesienie o swym zamęściu do Wóyta uczynić, i temuż Kwit z ostatniey wypłaty i Konsens złożyć, maiąc prawo domagania się zwrotu tey części upłaty zaawansowaney, iaka od czasu na którey opłatę wniosła ieszcze do szynkowania pozostaie: Wrazie zaś gdyby poiedyncza Osoba szynkuiąca zmarła, Właściciel Domu w którym utrzymcwał się, winien iest pod karą Zł pol: 20. wyżey wspomniony Kwit i Konsens Wòytowi wręczyć, i o śmierci Szynkarza donieść, Woyt zaś nieomieszka w żadnym zwyż wymienionych wypadków, przedstawić zaszłe odmiany Rządowi do dalszego postąpienia.

ARTYKUŁ 14.

Powyższe przepisy obowięzuią równie Szynkarzy Chrześciańskich iak i Starozakonnych, którym szynkowanie w mieyscach do zamieszkania Im Statutem wskazanych dozwolone zostanie.

ARTYKUŁ 15.

Wykonanie ninieyszego Urządzenia i ścisłe nad wykonaniem czuwanie w czém do kogo należy polecamy. Uchwalono na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia 13 Września 1817.

Wodzicki.

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

do Nru 2753. D. G. S.

My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Chcąc zabespieczyć Dochod Skarbu Publicznego i ponowić Rozporządzenia wsparte na trwaiących Ustawach, względem Sekwestracyi Maiątków tych Kontrybuentów, którzy pomimo użytych przeciw Niem środków Exekucyi, Uchwałą Senatu, z dnia 21. Stycznia r. b. przepisanych, a Dziennikiem Rządowym No. 4. i 5. ogłoszonych, wznoszenia do Skarbu Publicznego Podatków lub in-

nych Należytości zaniedbuią; uznaliśmy za konieczną potrzebę wskazać pewne Exekucyi Prawidła do nayściśleyszego zachowania.

Szrodki więc zmuszaiące, które podług okoliczności w zamiarze ściągnienia Podatków zaległych lub innych Skarbowych należytości użytemi bydź maią, są: Exekucya Woyskowa, i Sekwestracya.

ARTYKUŁ 1.

Sekwestracya ma bydź zaprowadzana bez rożnicy Osób i bez względu na stosunki prywatne naprzeciw wszystkim tym, którzy Podatków lub innych należytości, w terminach oznaczonych zupełnie do Kassy Głowney niewnoszą; albo ktorzyby się z powodu takowego wnoszenia inney nierzetelności winnemi okazali.

ARTY-

ARTYKUŁ 2.

Gdy więc po upłynionym terminie wyznaczonym do wypłaty Podatków lub innych należytości, takowe albo w zupełności nie są wniesione, albo całkiem w Zaległości pozostaią, Wydział Dochodów Publicznych natychmiast Exekucyą Woyskową stosownie do Uchwały Senatu Dziennikiem Rządowym No. 4. i 5. wstawi. — Ażeby iednak ta stopniami od ostrzeżenia do ukarania postępowała, Exekwowany przez pierwszy Tydzień od daty odebrania Paletu nie zapłaci nic więcey, iak tylko groszy Sześć na dzień Exekwentowi, bez żywienia Go; po upłynieniu zaś tego Tygodnia, gdy się Kontrybuent w należytości od Niego żądaney nieusprawiedliwi, oprocz obowiązku dania Exekwentowi codziennie groszy Sześć i Żywność raz na dzień, Exekutne Skarbowi przypadaiące pomnażać

się będzie tak, iż przez pierwszy Tydzień płacić ma po groszy Sześć, przez drugi Tydzień po groszy Pietnaście, przez trzeci Tydzień po Złotemu, a ieżeli wtym przeciągu czasu pomnażaiąca się Exekucya skutkować niebędzie, Sekwestracya Maiątku ruchomego i Dochodów nastąpi.

ARTYKUŁ 5.

Sekweśtracya ta zesłaną nieochybnie bydź winna pierwszych dni drugiego miesiąca od daty uchybionego terminu wypłaty upływaiącego, i ta wraz z Licytacyą Prowentów na uspokoienie Skarbu dłuższego czasu zabierać niemoże, iak miesiąc ieden; a to tak, aby z ostatniem dniem tegóż drugiego miesiąca Przepisom w ninieyszym Postanowieniu wyrażonym zadosyć się stało.

ARTYKUŁ 4.

Do uskutecznienia wskazanego Artykułem poprzedzaiącym Rozporządzenia postanowieni będą od Senatu Sekwestratorowie przysięgli, i Kaucyą w gotowiznie lub fideiussoryczną na Realnościach czystych w Mieście Krakowie lub Jego Okręgu położonych, kwocie Złotych Polskich Trzy Tysiące wyrownywaiącą opatrzeni, którym za ich przy tey czynności prace Dyeta wyznacza się; Sekwestratorowi, w Mieście użytemu za każdy dzień pracy Złotych Polskich Trzy; w Okręgu zaś, Złotych Polskich Sześć, rachuiąc iuż w to Koszt Podroży. Dyety te dłużny Kontrybuent opłacać winien będzie, i wraz z przypadaiącą Skarbowi należytością, w Kassie Głowney składać, zkąd Sekwestratorowi po zatwierdzeniu przez Wydział Dochodòw Publicznych w niżey opisany sposob Je-

go Likwidacyi wydanemi będą. — Tym końcem Kassa Głowna utrzymować będzie Regestr Bioreczy Należytości tytułem Dyet dla Sekwestratorów wnoszonych, którego Kontrollę stanowić będą.

1. Obwieszczenia od Wydziału Dochodów Publicznych Kassie Głowney o Kontrybuentach maiących bydź sekwestrowanemi przesyłać się winne.

2. Swiadectwa Sekwestratorów Stronóm sekwestrowanym wydawane a wskazuiące dzień rozpoczęcia się czynności sekwestracyinych, rownie iak Dziennik Sekwestratorski.

3. Data wniesienia do Kassy Głowney należytości Skarbowi przypadaiących, która w Regestrze Bioreczym Dyet Sekwestratorskich zanotowaną bydź winna, iako termin, do którego Sekwestratorowi prawo pobie-

rania Dyety od zadłużonego Kontrybuenta służy. — Jeżeli Kontrybuent unikaiąc dalszey Sekwestracyi, w trzy dni po iey rozpoczęciu należytość do Kassy przyniesie, Kassyer widząc Go na Liście sekwestrowanych, winien iest zapytać się Go o wzmiankowane wyżey Swiadectwo Sekwestratora, od którego daty aż do dnia złożenia należytości inclusive porachuie ilość Dyety Sekwestratorowi przypadaiącą, i takową od Kontrybuenta za Kwitem odbierze wedle powyżey wzmiankowanego oznaczenia; ztym dodatkiem: iż, ieżeli Kontrybuent iest z Okręgu, winien będzie na wzwyż zapłacić Dyetę za dni dwa, z których ieden na odiazd Kontrybuenta do Domu, a drugi na Podróż Sekwestratora z mieysca od Sekwestracyi uwolnionego rachuie

się;

się; co iednak niestosuie się do Sekwestratorow Mieyskich, którym żadna nadwyżka rachowaną bydź niemoże. — Bez opłacenia tak wyrachować się maiących Dyet Sekwestratorskich, Kassa Głowna należytości od Kontrybuenta przynoszonych przyiąć niebędzie mogła. Jeżeli zaś należytość Skarbowi przypadaiąca nie iuż przez Kontrybuenta do Kassy wnoszoną, lecz z sprzedarzy Jego ruchomości lub zaięcia Dochodow zebraną będzie; Sekwestrator winien będzie przeciwnie czas rozpoczętego Sekwestru i ukończenia onego, mieć w Dzienniku swoim (o którym powie się niżey) poświadczony podpisem sekwestrowanego Kontrybuenta, a gdyby ten pisać nieumiał albo podpisać niechciał, okoliczność ta winna bydź

w Protokole zanotowaną i podpisem dwoch Swiadków, wiary godnych, zaświadczoną. — Podług tey wskazówki Sekwestrator przypadaiące Mu Dyety wraz z należytością Skarbową i wyżey wzmiankowaną dla Sekwestratorów Okręgowych nadwyżką wniesie, a Kwit Kassowy uzyskawszy Kontrybuentowi wręczy. — Tak w pierwszym, iak drugim razie Kassa Głowna wyda Sekwestratorowi Likwidacyą przypadaiącey Mu od każdego z sekwestrowanych Kontrybuentów Dyetowey należytości, która to Likwidacya z wizą Wydziału Dochodów Publicznych powróciwszy, służyć będzie za Assygnacyą i z oznaczonego Funduszu niniey szym Artykułem zrealizowaną za Kwitem Sekwestratora bydź powinna.

ARTY-

ARTYKUŁ 5.

Wybrani Sekwestratorowie wykonaią Przysięgę przed Senatem lub umocowanym do tego Prezyduiącym Senatorem w Wydziale Dochodów Publicznych na Rotę następuiącą.

„ Ja NN. przysięgam Panu Bogu etc.
„ iako przyięte przezemnie Obowiązki
„ Urzędu Sekwestratora, wiernie i gor-
„ liwie dla Kraiu pełnić będę; żadnym
„ datkiem, Przyiaźnią lub Pokrewień-
„ stwem na szkodę Skarbu uwieść się
„ niedam; od nikogo nic nad przepis
„ wymagać niebędę, ale iedynie przesta-
„ iąc na nadgrodzie Postanowieniem Se-
„ natu Rządzącego mnie oznaczoney z
„ wiernością, rzetelnością zachowam się;
„ zgoła Urząd ten tak sprawować będę,
„ iak sumienie i poczciwość nakazuie,
„ bez krzywdy i folgowania komukol-
„ wiek. Tak mi Panie Boże ect. „

ARTY-

ARTYKUŁ 6.

Każden respective Woyt, na miesiąc przed Ratą Podatkową ostrzedz o terminie iey nie tylko Okolnikiem Mieszkańcow iest obowiązanym, ale nadto dopilnować, by w wszystkich Kościołach Parafialnych w Gminie Jego będących, Plebani takowe co Niedziela z Ambon wciąż przez Niedziel cztery Ludowi ogłaszali, i potrzebę zapłacenia Podatku, oraz karę za uchybieniem terminu idącą przypominali.

ARTYKUŁ 7.

Gdyby Kassyer podaiąc delatę zadłużonych Kontrybuentow, mylnie w niey umieścił Kontrybuenta, a takowa pomyłka do wiadomości Wydziału Dochodow Publicznych doszła; chociażby od skrzywdzonego skarga podaną niebyła, Wydział Dochodow Publicznych

przed

przedstawi Nam uchybienie Kassyera, onemu o szkodę iakąby z tąd Kontrybuent poniosł upomni się, i uszkodzone mu wynadgrodzi.

ARTYKUŁ 8.

Odebrawszy Wydział Dochodów Publicznych Konsygnacyą Załegłości, rozłoży ią pomiędzy Sekwestratorow, wskazuiąc oddzielnie dogodnieysze każdemu obiazdu mieysca, do których natychmiast udać się maią.

ARTYKUŁ 9.

Każdy z Sekwestratorów od momentu odebrania zalecenia z wydziału Dochodów Pnblicznych, będzie utrzymować Dziennik, w który wpisawszy dzień odebranego zalecenia, dzień swoiego wyiazdu, wypisywać oraz będzie, gdzie był, którego dnia stanął, co uczynił, i wie-

le zaległości od kogo powziął. Z takowego Dziennika posyłaiąc co tydzień do Wydziału Dochodów Publicznych wraz z wybranemi Pieniądzmi Rapporta, po ukończoney swoiey czynności złoży go wraz z Likwidacyą Dyet w Wydziale Dochodów Publicznych, iako dowod do Kontroli wedle Artykułu 4go ninieyszego Rozporządzenia stanowić maiący.

ARTYKUŁ 10.

Żaden z Sekwestratorów niemoże u siebie dłużey przytrzymować zebranych na rzecz Skarbu i Dyet pieniędzy, nad dni trzy, lecz takowe do Kassy Głowney wnosić iak nayśpieszniey powinien, pod odpowiedzialnością z Kaucyi i Maiątku gdyby pieniądze te iakowym zdarzeniem zaginąć u niego miały.

ARTY-

ARTYKUŁ 11.

Sekwestrator tak swoią Podróż urządzić winien, aby nayprzod dalsze Posiadłości w Sekwestr obiął, i w nich na dzień takowy termina Licytacyi ułożył, aby, gdy skończy Sekwestr u ostatniego Kontrybuenta, termin Licytacyi przypadł na tego, od którego Sekwestr zaczęty został, a przeto taką znowu koleią wracaiąc się, Licytacye odbywać mogł.

ARTYKUŁ 12.

Sekwestrator ziechawszy na Grunt do Domu zadłużonego Kontrybuenta, każe sobie natychmiast złożyć Inwentarz, Kontrakty, Regestra Dochodów, Remanenta i wszelkie okazać ruchomości, na które nim Sekwestracyą ogłosi, Pieczęć Rzadową przyłoży; na dług zaś Skarbowi należny, zaymie wszelkie Dochody gotowe, lub wpłynąć mogące, i natych-

miast

miast do siebie w miarę długu odbierze; a gdyby to niewystarczało, lub żadney niebyło gotowizny, natenczas na ruchomości, których wartość odpowiadać może długowi Skarbowemu, termin Licytacyi na Gruncie przeznaczy i ogłosi.

ARTYKUŁ 13.

Pod sprzedarz przez Licytacyą w Realnościach Wieyskich naypierwey podpadaią, Zboże w Ziarnie i Snopie, ile go od zasiewu Gruntowego pozostaie, i wszelkie dochody ciągnione z Produktów; gdyby zaś tych niebyło, lub przedane na uspokoienie Skarbu niewystarczały, Sekwestrator przystąpi do Licytacyi per plus offerentami, Młynów, Stawów, Karczem, Browarów, zgoła tego wszystkiego, co gotową Intratę uczynić może, na czas tylko taki, iaki potrzeba odebrania należytości wskaże; a odebrawszy dla Skar-

bu należną z góry od Licytantów kwotę, Kontrakt Dzierżawy inny wyda w J-mieniu Rządu; a gdyby ieszcze i takowe Dochody niewystarczyły, lub ich niebyło, dopiero mocen iest Sekwestrator przystąpić do Licytacyi Sprzętów i Ruchomości Domowych, ku potrzebie i wygodzie służących, które w celu pozyskania lepszey ceny, wolno iest podległemu Sekwestracyi Właścicielowi do Miasta swoim kosztem przewieść. Takowey Licytacyi niepodpadaią w żaden sposob wszelkie Rolnicze Narzędzia, Jnwentarze Gruntowe, Owce, Bydło i Konie do uprawy Roli potrzebne, i wszelka do utrzymywania iego potrzebna pasza, chybaby sam Właściciel o licytowanie pewney ich części bez uszczerbku iednak Gospodarstwa dopraszał się, i na to na piśmie złożył Deklaracyą; gdyby zaś nakoniec takowe licytowane Dochody ieszcze na

zapłace

zapłacenie Zaległości niewystarczały, Sekwestrator zostawiwszy zadłużonemu mięszkanie, i potrzebną do wyżywienia Jego i Familii ilość Zboża, to, co tylko było Jego Dochodem, wypuści w Dzierżawę na Rok ieden temu, kto zaległe Podatki natychmiast złoży, a zostawiwszy z pewnieyszych Jntrat Fundusz przy nim na opłacenie w ciągu Dzierżawy przypadaiących Podatków, resztę Jntraty iaka od Podatków zbywać będzie, dla Właściciela ostrzeże. Co do zadłużonych Kontrybuentów w Mieście, ieżeli Ci gotowych Funduszów na satysfakcyą Skarbu niewskazuią, ruchomości Jch, a potém i własności nieruchome zaiętemi bydź powinny. — Gdyby zaś nikt zadłużoney Włości, Domu lub Gruntu przez Licytacyą zadzierżawić niechciał, Sekwestrator obeymuie ią w posiadłość Jmieniem Rządu, i o tym Wy-

działowi Dochodów Publicznych natychmiast doniesie, który Administracyą iey z Ludzi pewnych i moralnych zaprowadzić nakaże, iednakże Właścicielowi Fundusz na wyżywienie zostawi.

ARTYKUŁ 14.

Kontrakty przez Sekwestratora Licytantom dane, niemogą bydź naruszone, chybaby zmowa między Licytantem a Sekwestratorem, dowiedzioną została, o co droga skargi do Senatu wyznacza się, za uznaniem takowey zmowy, Licytant traci swoie Quantum, a Sekwestrator do odpowiedzialności podług Praw pociągnionym będzie; w żadnym innym przypadku Jnstancya czyli Administracyina, czyli Sądowa, z Dzierżawy Licytanta ruszyć niemoże iako tego, ktory w prawie Skarbu Dochod pobiera.

ARTY-

ARTYKUŁ 15.

Co do Włościan i Gromad, Sekwestrator tak sobie postępować będzie, iak powyższe Prawidła przepisuią, ziechawszy do Wsi każe sobie okazać Pieniądze ieżeli iakie na rzecz Podatku lub inney Skarbowey należytości w gotowiznie złożono, i na takowe interymalny Kwit wydawszy, odeszle ie do Kassy Głowney; lub gdyby nic niezastał, spisawszy zadłużonych w Gromadzie Kontrybuentow, do Sekwestracyi i Licytacyi ich Zboża, Bydła od Gruntowey potrzeby zbywaiącego, nakoniec Sprzętow i odzienia za poprzedzaiącą wprzod Taxą przez Sołtysa, Starszych Gromady i Znawcow przystąpi. Gdyby zaś takowa ruchomość nieznalazła Licytanta, lub niżey połowy Taxy Cena za nie podawaną tylko była, lub nakoniec zebrana z nich kwota na uspokoienie Skarbu nie-

wystarczała; wtenczas wyrachowawszy Sekwestrator Dług od Włościan należący na dnie robocizny ręczney, ceniac dzień ieden pieszy, po groszy polskich Ośmnaście, takową robociznę do naymu ogłosi, i bądź Właścicielowi Włości, bądź komu innemu, kto za takowe dnie robocizny wyrachowaną ilość do Rąk Jego złoży, przekaże; a w celu niezawodnego odrobienia odda na ręce Sołtysa drugi Exemplarz namienionego wyrachowania z rozkazem, ażeby Włościanie zadłużęni, po odbytych Właścicielowi powinnościach z Gruntu lub z umowy od nich należących, dzień w Tydzień odrabiali temu, kto za nich Podatek założy, poty, poki zupełnie z długu się nieuiszczą, dopilnowanie takowego uiszczenia się do Sołtysa i Starszych Gromady należy, ktory na opieraiacych się maią żądać pomocy Wóyta pod ktore-

go

go bezposredniemi rozkazami zostaią, ażeby krnąbrnych do posłuszeństwa przymusić. Gdyby nikt się nieznalazł taki, ktoby za Debentow chciał zaległę należytości założyć, Sekwestrator przy Rapporcie doniesie Wydziałowi Dochodow Publicznych, a Wydział Senatowi, ktory podanych sobie zadłużonych Włoscian z uwagą na potrzeby Gruntu do prac na korzyść Kraiu przez Rząd przedsięwziętych użyie poty, poki długu Skarbowi winnego nieodrobią. W przeciwnym zaś razie, gdyby więcey o Naiem takowych dni ubiegaiących się było, Sekwestrator dla ulgi Kontrybuentow może wedle okoliczności drożey dni robocze sprzedać, aby tylko należytość Skarbowa natychmiast złożoną była.

ARTYKUŁ 16.

Sekwestrator Okręgowy przybywaiący z zlecenia Rządu do Domu Właściciela

ściciela Gruntu nic więcey dla siebie od zadłużonego wymagać niemoże, iak skromnego umieszczenia siebie i koni, bez żądania żywności i obroku. Sekwestrator do Gromady na Sekwestr zieżdzaiący u Sołtysa, umieszczenie to kosztem dłużnych Członków Gromady mieć winien. Gdyby nad przepis w Artykułach tego Postanowienia umieszczony, czego więcey wymagał, czas mitrężył, Podatku bez słuszney przyczyny przyiąć niechciał, więcey nad istotną należytość wybierał, przy Licytacyi rzetelności chybił, i nieprzystoynym postępowaniem spokoyność domową wzruszył, lub przeciwnie przepisy tego Postanowienia zwolnił, czas na szkodę Skarbu przeciągnął, a tym bardziey iakimkolwiek datkiem lub faworem uiąć się dał, z Urzędu oddalony i pod Sąd oddany będzie.

ARTYKUŁ 17.

Nawzaiem gdyby zadłużony Kontrybuent Sekwestratorowi opor iakowy okazał, lub datkiem iakowym uiąć go ważył się, w pierwszym razie pomocą Woyskową od Wóyta Gminy właściwey zażądaną do posłuszeństwa przymuszonym, a w obydwoch przypadkach podług Praw surowo ukaranym zostanie.

ARTYKUŁ 18.

Wydział Dochodów Publicznych szczególne na to mieć będzie baczenie, ażeby uchybiaiący Urządzeniu ninieyszemu Urzędnicy donoszonemi Nam byli, ktorzy iako opieszali w tak ważney rzeczy raz napomnieni, za drugim razem od Urzędu oddalonemi zostaną, tych zaś, ktorzy w tey posłudze gorliwości i czynności dadzą dowody, o względach Rządu zapewniamy.

ART.

ARTYKUŁ 19.

Wykonanie niniejszego Postanowienia do wiadomości Publiczney przez umieszczenie w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych podanego, Wydziałowi Dochodów Publicznych, Wóytom Gmin Mieyskich i Wieyskich w czem do kogo należy poruczamy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia 26. Wrzesnia 1817 Roku.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr. Jen: Sen.

STATUT

Tyczący się Urządzenia Zgromadzeń Politycznych.

TYTUŁ I.

O używaniu Praw Cywilnych i Politycznych.

ARTYKUŁ 1.

Kodex Cywilny oznaczy, co się ma rozumieć przez używanie Praw Cywilnych; używanie zaś Praw Politycznych, zależy na zdolności należenia do Obiorów, lub bycia obranym, tak na dostoyność Reprezentanta, iak inne Urzędy Krajowe.

ARTYKUŁ 2.

Nikt niemoże używać Praw Politycznych, ieżeli nie iest Krajowcem Wolnego

Mia-

Miasta Krakowa lub iego Okręgu. Posiadanie Dobr nieruchomych w Krajach innych, nieprzeszkadza do używania Praw Cywilnych i Politycznych.

ARTYKUŁ 3.

Konstytucya i Kodex Cywilny oznacza, kto może używać Praw Cywilnych i Politycznych, i iakiemi środkami nabyć ich można: Z drugiey strony Ustawa karna wskaże, w iakim razie kto utraca rzeczone Prawa, lub w ich używaniu zawieszonym zostaie.

ARTYKUŁ 4.

Wedle przepisu Konstytucyi Listy Obywateli maiących Prawo Głosowania w Gminach właściwych, powinny bydź spisanemi przed zwołaniem Zgromadzeń Gminnych. Władzą układania onych i potwierdzenia, należy do Senatu, który w tey mierze postępować będzie wedle Artykułu 7. Konstytucyi.

ARTY-

ARTYKUŁ 5.

Nikt niemoże więcey iak w iedney Gminie używać Praw Politycznych. Jeżeliby zaś który właściciel był wedle Konstytucyi zdolnym do głosowania, w więcey niż iedney Gminie; winien będzie wyraźnie oznaymić Senatowi, w którey z nich chce Praw Politycznych używać.

ARTYKUŁ 6.

Siodmym Artykułem Konstytucyi poruczone iest sprawdzanie List Obywateli Głosuiących Senatowi. Wrazie więc gdyby Lista iaka niebyła dokładnie ułożoną, albo przeciwiła się rozporządzeniom Konstytucyi, Senat ma prawo poprawić ią lub inną sporządzić rozkazać.

ARTYKUŁ 7.

Gdyby zachodziły iakie wątpliwości lub spory w układaniu Listy Osób zdolność głosowania maiących, Senat na wniesienie

Władzy czy Urzędnika upoważnionego do tego czynu, a nawet na czyie bądź wniesienie, roztrząsać ie, i o nich stanowić będzie.

ARTYKUŁ 8.

Spory te ukończonemi bydź powinny, przynaymniey czterema Tygodniami przed zwołaniem Zgromadzeń Gminnych, a razem i Listy Osób, Prawo głosowania maiących zatwierdzonemi.

TYTUŁ II.

O Zgromadzeniach Gminnych.

ROZDZIAŁ I.

O Zwoływaniu Zgromadzeń Gminnych.

ARTYKUŁ 9.

W każdym róku, w przeciągu pierwszych pietnastu dni Miesiąca Październiku, Senat zwoła Zgromadzenia Gminne. Bez takowego zaś zwołania od Senatu wy-

dane-

danego, Mieszkańcy Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, nie będą mogli składać Zgromadzeń Politycznych.

ARTYKUŁ 10.

Akt zwoławczy od Senatu wydany oznaczać będzie czas rozpoczęcia, trwania, i przedmiot rozwagi każdego Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 11.

Akt główny zwołania, będzie przesłanym każdemu Zgromadzeniu, a Woyt Gminy ogłosi go przez przybicie na drzwiach Budowli przeznaczoney do Obrad Gminy, i na drzwiach Urzędu Woytowskiego. Będzie także udzielonym wszystkim Członkom prawo głosowania maiącym, i w ogólności odbyć się powinno w taki sposób, ażeby Akt ten każdemu Prawo głosowania maiącemu został wiadomym, przynaymniey na dni Ośm przed dniem zebrania się Zgromadzenia; końcem zaś ułatwienia

Woy-

Woytom dokładnego wykonania tego rozporządzenia, Senat udzielać im będzie Listy głosuiących Obywateli na Zgromadzeniu Gminnym.

ARTYKUŁ 12.

Ponieważ wedle Artykułu 11. Konstytucyi zasiadać maią, w Zgromadzeniu Reprezentantów trzy Członki Kapituły, a z strony Akademii trzey Doktorowie Fakultetów; i ponieważ z mocy Artykułów 5. i 6. Konstytucyi równie Kapituła iak Akademia maią Prawo obierania i mianowania dwóch Członków z Grona swoiego do zasiadania w Senacie; z tych przeto powodów Senat winien będzie udzielać Akt zwoławczy tym dwom Ciałom, ażeby mogły obierać Członków do Zgromadzenia Reprezentantów i Senatu przeznaczonych.

ARTYKUŁ 13.

Wskutku rozporządzenia wzmiankowanym wyżey Artykułem 11. Konstytucyi obię-

obiętego, Senat wzywać także będzie sześciu Sędziów Pokoiu z kolei do zasiadania w Zgromadzeniu Reprezentantów; koley ta zachowana bydź ma wedle porządku Liczb Okręgi oznaczaiących.

ARTYKUŁ 14.

Posiedzenia Zgromadzeń Gminnych odbywać się będą w mieyscach wskazanych rozporządzeniem Kommifsyi Organizacyiney z dnia 9 Grudnia 1815. wydanym, mocą którego Kray ten podzielonym został na Gminy, Woyci zaś winni będą zatrudnić się urządzeniami potrzebnemi.

ROZDZIAŁ II.

O Przewodniczeniu Zgromadzeniom Gminnym.

ARTYKUŁ 15.

Osoby maiące przewodniczyć Zgromadzeniom Gminnym, będą wybranemi od Senatu z pomiędzy Mieszkańców używaiących Praw Politycznych.

ARTYKUŁ 16.

Przewodniczący Zgromadzeniom Gminnym będą mieli tytuł Marszałka.

ARTYKUŁ 17.

Senat przeszle Woytom Nominacye Marszałków, ażeby ie wręczyli Osobom do tego Czynu wezwanym, wraz z potwierdzonemi Listami Osob maiących Prawo Głosowania w Zgromadzeniu Gminnym.

ARTYKUŁ 18.

Wrazie gdyby Obywatel Marszałkiem mianowany, dla Choroby lub inney przeszkody za ważną od Senatu uznaney, niemógł Zgromadzeniu Gminnemu przewodniczyć, zastąpi go Sędzią Pokoiu właściwego Okręgu, w tenczas Urząd sprawuiący; który pod żadnym pozorem niebędzie mógł tego odmówić.

ARTYKUŁ 19.

Gdyby zaś pomiędzy Mięszkańcami Gminy, praw Politycznych używaiącemi niebyło Osoby zdolney do sprawowania Czynu Mazszałka, Senat będzie mogł mianować do tego *S*ędziego Pokoiu właściwego Okręgu.

ARTYKUŁ 20.

Skoro Marszałek odbierze Nominacyą, uda się wraz z Woytem Gminy w Mieysce do Obrad pnzeznaczone, dla urządzenia i wykonania co stosownie do wydanych rozporządzeń bedzie miało związek z temiż Obradami.

ARTYKUŁ 21.

Marszałek obowiązanym będzie, utrzymować Policyą Zgromadzęnia, i do poki to trwać będzie, żadna inna Władza mięszać się do niey niemoże, lecz Woyt Gminy winien iest wykonywać urządzenia od

Mar-

Marszałka w tym przedmiocie wydane, maiące za cel zachowanie porządku i bezpieczeństwá wciągu Posiedzeń Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 22.

Marszałek niedozwoli Członkom Zgromadzenia Naradzeń i Rozpraw nad przedmiotami przełożeniami lub prożbami niebędącemi zamiarem Obrad, ani też dawania Instrukcyi obranym Reprezentantom; lecz tylko winien iest zwracać narady Zgromadzenia stosownie do Konstytucyi i ninieyszego rozporządzenia ku Przedmiotóm, Aktem zwoławczym wyraźnie wskazanym; a nawet winien iest ukończyć Posiedzenie w dniu tymże Aktem oznaczonym.

ARTYKUŁ 23.

Główną powinnością Marszałka będzie, utrzymanie Porządku, spokoyności i iedno-

iedności pomiędzy Członkami Zgromadzenia. Gdyby iednak nad wszelkie spodziewanie, usiłowania Jego były niedostatecznemi, będzie mocen odroczyć posiedzenie do dnia następuiącego, i nakazać Osobom wzniecaiącym rozruchy, albo pozwalaiącym sobie iakowych gwałtowności, oddalenie się z Meysca Obrad; lecz posiedzenia Zgromadzenia odroczone z przyczyny Czynów przeciwnych dobremu Porządkowi, popełnionych przez Obywateli Prawo głosowania maiących, nie będą mogły bydź dłużey przeciągnionemi, iak do trzeciego dnia, licząc w to pierwszy dzień rozpoczęcia Obrad, i w żadnym razie termin ten przestąpionym bydź nie może.

ARTYKUŁ 24.

Gdyby w czasie trzeciego Posiedzenia, wszelkie z rostropnością użyte środki niezdołały uśmierzyć zaburzeń i niezgody głosuiących, Marszałek spisawszy Akt U-

rzę-

rzędowy, będzie obowiązanym rozwiązać Zgromadzenie Gminne, i uwiadomić Senat o powodach zniewalaiących go do tego kroku.

ARTYKUŁ 25.

Gdyby zaś w podobym razie zdarzyło się iżby Marszałek nadużył udzieloney mu Władzy, może bydź po skończonym Zgromadzeniu Gminnym, zaskarzony do Zgromadzenia Reprezentantow, z tym wszystkim rozporządzenia Policyine od niego wciągu sprawowania Urzędu wydawane, wykonanemi bydź powinny.

ARTYKUŁ 26.

Rozwiązanie Zgromadzenia Gminnego ten skutek mieć będzie, iż Członki głosuiące utracą na ten raz Prawo obioru, zamiarem Obrad będącego, a sprawcy nieporządku lub gwałtu daiącego powod do rozwiązania Zgromadzenia po usprawiedliwienie się lub po ukaranie do Trybunału odesłanemi zostaną.

ROZDZIAŁ III.

O Postępowaniu w Zgromadzeniach Gminnych.

ARTYKUŁ 27.

W dniu Aktem zwoławczym od Senatu wydanym, do zebrania się Zgromadzeń Gminnych oznaczonym, Marszałek łącznie z wszystkiemi Obywatelami Prawo głosowania maiącemi, uda się z rana do Kościoła na Mszą, po ktorey Woyt Gminy wezwie Obywateli do porządku, przeczyta głośno Nominacyą Marszałka, i poda Mu rotę przysięgi.

ARTYKUŁ 28.

Tak ogłoszony Marszałek odebrawszy z rąk Woyta rotę przysięgi, zabierze Głos, i wezwie obecnych do uwagi; a czytaiąc sam głośno przepisaną przysięgę, wykona ią w obecności głosuiących wedle roty następuiącey:

„ Ja

„ Ja N: N: przysięgam posłuszeństwo Konstytucyi i Ustawom; przysięgam pełnić wiernie odebrane rozkazy tyczące się Porządku, iaki winien będzie być zachowanym, w ciągu Obrad Gminnych; przestrzegać ażeby Zgromadzenie trudniło się iedynie Sprawami, dla ktorych zwołanym zostało i niedopuszczać przeszkod uwłaczaiących wolności Obiorow; nie dać się uwieść w ciągu sprawowania Urzędu przyiaznią, interessem ani nienawiścią, i ukończyć Obrady w czasie przepisanym; na koniec dokładać wszelkiey usilności do utrzymania w Zgromadzeniu Gminnym Porządku, spokoyności, i iedności. Tak mi Boże dopomoż „ —

ARTYKUŁ 29.

Po wykonaniu takiey przysięgi, Marszałek podpisze rotę i odda ią Woytowi dla przesłania Senatowi w dowod wykonania oney przez Marszałka.

 453

ARTYKUŁ 30.

Woyt Gminy, ieżeli nie iest z liczby Osob maiących Prawo głosowania w tey Gminie, oddali się z mieysca obrad zaraz po odebraniu Przysięgi od Marszałka.

ARTYKUŁ 31.

Po wykonaney Przysiędze Marszałek przeczyta Akt od Senatu wydany z mocy ktorego Zgromadzenie zebranem zostało, zagai Posiedzenie krotką przemową i oznaymi Członkom przedmioty Obrad.

ARTYKUŁ 32

Po czem Marszałek wybierze z pomiędzy Obywateli dwoch Assessorow i iednego Sekretarza maiącego prowadzić Protokoł.

ARTYKUŁ 33.

Assessorowie i Sekretarz wykonaią przed Marszałkiem Przysięgę. Dway pier-

pierwsi na wierne obliczanie kresek; ostatni zaś na dokładne onych zapisowanie.

ARTYKUŁ 34.

To gdy się ukończy, Marszałek odczyta w głos Listy Obywateli Prawo głosowania maiących od Senatu zatwierdzone, à sprawdziwszy ie z obecnemi Osobami, każe spisać Listę tychże Obywateli obecnych na Zgromadzeniu, i podpisze ią wraz z Assossorami, a Sekretarz ią w głos odczyta.

ARTYKUŁ 35.

Wszystkich zaś Listą nieobiętych wezwie do ustąpienia bezzwłocznego z mieysca Obrad.

ARTYKUŁ 36.

Wrazie gdyby Obywatelowi w Liście będącemu zrobiono zarzuty, któreby stosownie do Konstytucyi przeszkadzały mu do głosowania w tym Zgromadzeniu, Marszałek wraz z Assessorami i dwoma Oby-

wa-

wątelami do tego wezwanemi rzecz przez sekretne kreski ostatecznie roztrzygnie, a Sekretarz okoliczność tę wciągnie do Protokołu, i ieżeliby wskutku tey decyzyi Prawo głosowania Obywatelowi odmowionem zostało, Marszałek zaleci mu oddalenie się z mieysca Obrad.

ARTYKUŁ 37.

Po ułożeniu tym sposobem Listy głosuiących, Marszałek stosownie do porządku Aktem zwoławczym przepisanego wezwie Zgromadzenie do przystąpienia do obioru Kandydatów przeznaczonych do wakuiących Urzędów.

ARTYKUŁ 38.

Ktoby sobie życzył być Reprezentantem lub Urzędnikiem, powinien udać się z żądaniem swoim do Marszałka, lecz to nieogranicza wolności obrania tych, którzyby się sami nie zgłosiwszy, byli od

Członków Zgromadzenia w Kandydacyą podanemi.

ARTYKUŁ 39.

Te urządzenia zrobiwszy Marszałek ułoży i odczyta w głos listę Kandydatòw równie tych, którzy się sami oświadczyli, iako też i owych, którzy od Członków Zgromadzenia podanemi zostali, a to na każdy Urząd z osobna; Jeżeliby zaś który z podanych Kandydatów nie życzył sobie być obranym, winien będzie oznaymić to Marszałkowi przed rozpoczęciem kresek, ażeby został z Listy wymazanym; skoro albowiem rozpocznie się kreskowanie, nikomu iuż nie będzie wolno wymawiać się z usługi, do dobra Publicznego zmierzaiącey.

ARTYKUŁ 40.

Co do pozostałych na liście Kandydatów, Prezyduiący wezwie po trzykroć

Zgro-

Zgromadzenię do kreskowania na każdego z osobna. Za kimby była iednomyślność, będzie przez Sekretarza do Protokołu wpisanym; ieżeliby zaś który z Kandydatów nieuzyskał iednomyślności, Marszałek (na żądanie iednego nawet tylko Członka Zgromadzenia piśmiennie oświadczone) winien będzie wezwać Zgromadzenie do cichego kreskowania, czy to wzmiankowany Kandydat sam się podał czy też od niektórych Członków Zgromadzenia został podanym.

ARTYKUŁ 41.

Kreskowanie ciche odbywać się ma w następuiącym sposobie. Wedle liczby głosuiących przygotowana będzie potrzebna ilość gałek białych i czarnych, po dwie dla każdego z kreskuiących, to iest iedna biała druga czárna, które Mu obiedwie oddanemi zostaną; poczém Marszałek wymieni głośno imię Kandydata; ieden zaś z As-

sessorów przywoływać będzie porządkiem kreskuiących, z których każdy wrzuci iednę z mianych gałek w stoiące przed Prezyduiącym, naczynie. Biała gałka oznaczać będzie kreskę za Kandydatem daną; czarna zaś przeciwnie. To uskuteczniwszy, kreskuiący wrzuci drugą pozostaiącą mu gałkę w drugie znowu naczynie i powróci na swoie mieysce. Po skończonym kreskowaniu Prezyduiący z Assessorami wypróżni Naczynia i obliczy gałki tak czarne iak białe, których liczbę Sekretarz w Protokole zapisze. Tym samym sposobem kreskowano będzie na innych Kandydatów. Tak Obiór na każdy z Osobna Urząd ukończywszy, Assessorowie porachuią kreski; a ten, za kim będzie naywiększa liczba gałek białych będzie za za obranego ogłoszonym.

ARTY-

ARTYKUŁ 42.

Gdyby przy rachowaniu kresek okazała się za dwoma lub więcey kandydatami równa ilość gałek białych, Marszałek będzie upoważnionym do roztrzygnienia tey równości głośną kreską.

ARTYKUŁ 43.

Gdyby przy rachowaniu gałek okazało się ich więcey, niż iest głosuiących; Marszałek ogłosi kreskowanie takie za żadne, i natychmiast do powtórnego wezwie kreskowania, kazawszy rozdać na nowo gałki i postępuiąc tymże co wprzód do zbierania kresek sposobem.

ARTYKUŁ 44.

Gdy się to ukończy, Marszałek odczyta głosno Protokoł, podpisze go z Assessorami i Sekretarzem, a to zrobiwszy Obrady za ukończone ogłosi.

ARTY-

ARTYKUŁ 45.

Marszałek wyda obranemu Reprezentantowi świadectwo, od siebie Assessorów i Sekretarza podpisane, iako dowód prawnie odbytego Obioru.

ARTYKUŁ 46.

Po zamknięciu Obrad Marszałek prześle bezzwłocznie Senatowi Rządzącemu w Oryginale Protokoł posiedzeń z wszystkiemi Annexami obeymuiący wszystkie zapadłe na Posiedzeniu decyzye, a szczególniey w przedmiocie Obioru Wóyta, z autentycznemi dowodami, wykazuiącemi kwalifikacyą, iakiey Artykuł 9. Konstytucyi do osiągnienia tego Urzędu wymaga.

ARTYKUŁ 47.

Senat odebrawszy wszystkie te Protokoły w oryginałach, każe ułożyć Listę Reprezentantów, równie iak Kandydatów

do

do Urzędów Sędziowskich, dla udzielenia iey wczasie Izbie Prawodawczey.

ARTYKUŁ 48.

Gdyby który z Woytów obranych niemiał przepisaney Artykułem 9. kwalifikacyi, Senat nie uzna tego Obioru, i wyznaczy nowy termin; w którym, ieżeli Gmina nie użyie swoiego Prawa obrania Wóyta kwalifikowanego, Senat potwierdzi dawnego Wóyta lub mianować będzie innego iako Zastępcę, aż do przyszłego Zgromadzenia, który takich samych Prerogatyw używać będzie, iak gdyby był przez Gminę obranym.

ARTYKUŁ 49.

W przypadku śmierci Wóyta lub iego w Urzędzie Zawieszenia, Senat mianować będzie Zastępcę aż do naybliższego zebrania Zgromadzeń Gminnych.

ARTY-

ARTYKUŁ 50.

Gdyby się zdarzyło, iż tenże sam Kandydat byłby w dwoch lub więcey Gminąch obranym, do dwóch lub więcey Urzędów razem piastowanemi bydź niemogących; tak Obrany winien będzie natychmiast oświadczyć *Senatowi*, który Urząd i z którey Gminy życzyłby sobie sprawować; poczém Senat nowy Obior nakaże.

ROZDZIAŁ IV.

O nieważności Zgromadzeń Gminnych.

ARTYKUŁ 51.

Nieważność Zgromadzeń Gminnych uważana będzie w dwoiakim względzie; ponieważ czynności ich mogą bydź nieważnemi w całości lub części.

ARTYKUŁ 52.

Całkowita nieważność ma mieysce w tęn czas:

a. Gdyby Zgromadzenie Gminne zebrało

się bez Aktu zwoławczego od Senatu wydanego.

b. Gdyby się zebrało nie w tym czasie i miey-scu, które Aktem zwoławczym wskazanemi były.

c. Gdyby trwało nad czas oznaczony.

d. Gdyby Marszałek uznał za potrzebne z przyczyny nieprawego postępowania Obywateli prawo głosowania maiących, Zgromadzenie rozwiązać.

e. Gdyby Zgromadzenie złożonym było z Osób, nieużywaiących Prawa głosowania.

f. Gdyby pomimo żądania niektórych Obywateli głosuiących Marszałkowi oznaymionego, nieprzystąpiono do sekretnego kreskowania.

g. Nieważnemi także będą Zgromadzenia Gminne ilekroćby wykazanym było, że zebrane kreski niebyły wiernie obliczonemi, albo w protokoł wciągnionemi. Co się zaś tycze częściowey nię-

nieważności, ta uznaną będzie wtenczas, gdy kto obranym będzie do Urzędu, niemaiąc do tego potrzebney kwalifikacyi, lub został obranym pomocą środków niedozwolonych.

ARTYKUŁ 53.

O nieważności całkowitey Zgromadzeń Gminnych i ich Uchwał Senat stanowić będzie.

ARTYKUŁ 54.

Co się zaś tycze nieważności częściowey, tey uznanie od Zgromadzenia Reprezentantów, zawisła.

TYTUŁ III.

O Zgromadzeniu Reprezentantów

ROZDZIAŁ I.

O Zwoływaniu Zgromadzenia Reprezentantów.

ARTY-

ARTYKUŁ 55.

Senat mianowawszy z grona swego trzech Członków, maiących zasiadać w Zgromadzeniu Reprezentantów, i roztrząsnąwszy Rapporta zdane o Obiorach uskutecznionych na Zgromadzeniach Gminnych, ułoży Listę Osób maiących składać Zgromadzenie Reprezentantów, i ogłosi Akt zwołuiący toż Zgromadzenie.

ARTYKUŁ 56.

Posiedzenia Zgromadzenia Reprezentantów odbywać się zawsze będą w Krakowie, w mieyscu od Senatu wyznaczonym, i zaczynać się powinny w czasie Aktem zwoławczym oznaczonym; co zawsze następować powinno w pierwszy Poniedziałek Miesiąca Grudnia każdego Roku. Posiedzenia te trwać tylko maią przez przeciąg Artykułem 10. Konstytucyi wskazany.

ARTY-

ARTYKUŁ 57.

Akt zwoławczy powinien bydź tak ogłoszonym, iżby do powszechney w całym Kraju wiadomości doszedł, przynaymniey na dni ośm przed rozpoczęciem Posiedzeń Zgromadzenia Reprezentantów. Akt ten oprocz zwyczaynego ogłoszenia, będzie ieszcze bezposrednio każdemu z Członków Zgromadzenia od Senatu udzielonym.

ROZDZIAŁ II.

O Prawach i powinnościach Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów.

ARTYKUŁ 58.

Członek przewodniczący Zgromadzeniu Reprezantantów, zwany będzie Prezyduiącym.

ARTYKUŁ 59.

W skutku Artykułu 11. Konstytucyi, Prezyduiący wybieranym zawsze będzie

przez

 467.

przez Izbę Prawodawczą z pomiędzy trzech Członków z Grona Senatu delegowanych.

ARTYKUŁ 60.

Obowiązki Prezyduiącego będą; przestrzegać ażeby Członki uczęszczały ciągle na posiedzenia; ażeby zachowywano porządek w rozprawach i roztrząsaniu Przedmiotów; ażeby rozprawy te kończono, iak skoro uzna iż Przedmiot iest dostatecznie roztrząśnionym, tudzież ażeby natenczas do kreskowania przystępowano.

Nadto, podpisować ma Uchwały Zgromadzenia, i starać się ażeby kreskowanie ciche odbywało się z iak naywiększą punktualnością i rzetelnością.

Nakoniec, czuwać nad wszystkim co się dobrego porządku dotycze.

ARTYKUŁ 61.

Prezyduiący ma prawo wybierania z pomiędzy Reprezentantów dwoch Asseso-

rów

rów i Sekretarza trzymać Protokoł Obrad obowiązanego.

ARTYKUŁ 62.

Ma także Prawo bydź obecnym Kommissyom Seymowym, i onym przewodniczyć ieżeli mu się tak zdawać będzie.

ARTYKUŁ 63.

Jednym z obowiązków Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów iest, utrzymowanie Policyi w Izbie Obrad wczasie ich trwania, i żadna inna Władza mięszać się do tego nie może. Na ten koniec Senat przeznaczy Oddział Milicyi, maiący utrzymować porządek i bezpieczeństwo, i ten zostawać będzie pod bezpośredniemi rozkazami Prezyduiącego.

ARTYKUŁ 64.

Że Narady i rozprawy Zgromadzenia Reprezentantów będą publicznemi, Arbitro-

trowie powinni bydź z odkrytemi głowami, zachować się w milczeniu i spokoynie, a wszystko co Prezyduiący rozkaże, w celu utrzymania porządku i spokoyności, będzie bezzwłocznie z wszelką punktualnością dopełnione.

ARTYKUŁ 65.

Gdyby się zdarzyło, iżby który z Arbitrów (bez różnicy Osób) usiłował przerywać milczenie, okazuiąc znakami iakiemi poklasków lub nieukontentowania, bądź to wczasie głosu którego z Reprezentantów, bądź gdy Prezyduiący ogłaszać będzie propozycye, dawać rozkazy lub ostrzeżenia, bądź gdy czytane będą Proiekta czy Uchwały; lub też gdyby w iakim bądź sposobie chciał wzniecić zamięszanie; w takim razie Prezyduiący po daremnym uderzeniu laską dla przywrócenia porządku i spokoyności, każe mu ustąpić z mieysca Posiedzeń, a wrazie Oporu może go nawet aresztować rozkazać.

ARTYKUŁ 66.

Gdyby zaś który z Arbitrów popełnił przytym przestępstwo Policyine lub Zbrodnią, będzie oddany właściwemu Sądowi dla wymienienia kary Ustawą karną wskazaney.

ARTYKUŁ 67.

Gdyby który z Członków Zgromadzenia, niezachowywał się przystoynie wczasie Obrad, Izba Reprezentantów na wniesienie Prezyduiącego, lub iednego z Reprezentantów, mocną będzie wezwać go, nayprzód trzykrotnie do porządku, daley odmowić mu na tym Posiedzeniu Prawa głosowania, a nakoniec wskazać go większością głosów na Areszt domowy, który iednak dłużey trwać niemoże nad godzin Dwadzieścia Cztery.

ARTYKUŁ 68.

Ponieważ Konstytucya iest nietykalną, i wniczem zmienioną bydź niemoże; i gdy

z tey

z tey przyczyny Senat nawet sam niema Prawa przesyłać Izbie Reprezentantów inicyatywy, dążącey do iakiey bądź zmiany w Konstytucyi; będzie przeto iednym z głównych Obowiązków Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów, nieprzypuszczać żadnego z strony Członków Izby Proiektu, maiącego za cel chociażby naymnieyszą w Konstytucyi zmianę.

ARTYKUŁ 69.

Gdyby iednak nad wszelkie spodziewanie, Zgromadzenie Reprezentantów obstawało, przy żądaniu naradzenia się nad przedmiotem dążącym do iakiey w Konstytucyi zmiany. Prezyduiący w Zgromadzeniu Prawodawczym, winien iest zwrócić Uwagę Izby Reprezentantów, przekładaiąc iey, że podobne wniesienia mieysca mieć niemogą, a nawet mocen iest niezezwolić, ażeby podobne narady mieysce miały.

ARTYKUŁ 70.

Wrazie gdyby Prezyduiący niemógł Izby Prawodawczey zwrócić do porządku, spokoyności, i zgody, i gdyby Zgromadzenie upornie twierdziło, iż wniesiony Przedmiot, nie dąży wcale do iakowey zmiany w Konstytucyi; albo gdyby powstawała w tey mierze iaka wątpliwość; Prezyduiący winien będzie zawiesić rzecz wątpliwą, Izbę Prawodawczą innemi Przedmiotami zatrudnić, a okoliczność całą donieść Senatowi.

ARTYKUŁ 71.

Jak tylko doniesienie to Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów, o zaszłych w Izbie Prawodawczey niesnaskach, dóydzie Senatu; winien się bezzwłocznie zebrać, a doyrzale przypadek rozważywszy, większością głosów orzecze, czyli Przedmiot wniesiony, iest tey natury, ażeby mógł dążyć do iakiey zmiany

ny

ny! w Konstytucyi. Ta Senatu decyzya, będzie ostateczną, i iuż dalsze nad tym narady w Izbie Prawodawczey mieysca mieć nie mogą.

ARTYKUŁ 72.

Gdyby atoli wszelkie od Prezyduiącego w Zgromadzeniu z rostropnością użyte środki, niemogły odwieść Izby Prawodawczey od rosprawiania nad tą ostateczną decyzyą, Prezyduiący odroczy Posiedzenie do dnia następuiącego, i oznaymi Senatowi że Izba Reprezentantów, niechce na iego decyzyi poprzestać.

ARTYKUŁ 73.

Na takie od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów doniesienie, zebrany Senat, starać się będzie raz ieszcze zwrócić Uwagę Izby, na potrzebę zaniechania Rozpraw nad przedmiotami nie wchodzącemi w obręb Jey działań, albo ieżeliby sądząc po niespokoyności na po-

przedzaiących Posiedzeniach okazaney, uznał przedsiębranie tego kroku daremnym, wezwie Prezyduiącego w Zgromadzeniu do oznaymienia Izbie Prawodawczey, iż wszelkie Jey postanowienia przeciwnę Konstytucyi, za żadne i niebyłe, uważać będzie.

ARTYKUŁ 74.

Wrazię choroby lub inney iakiey nieprzewidzianey przeszkody, niedozwalaiącey Prezyduiącemu znaydowania się na Posiedzeniu Izby Prawodawczey, Senat wezwie z Grona swoiego iednego Członka, do uzupełnienia liczby trzech Senatorów, z pomiędzy których Izba Prawodawcza wybierze iędnego, do tém czasowego sprawowania Obowiązków Prezyduiącego, a ten używać ma wszelkich attrybutów do tey dostoyności przywiązanych. Skoro zaś przyczyna tego Zastepstwa ustanie, Senator liczbę uzupełniaiący, przestanie bydź członkiem Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 75.

Przezyduiący podobnież mianować będzie, w namienionym wyżey przypadku Zastępców Assessorów, lub Sekretarza, wybieraiąc ich z pomiędzy Członków Zgromadzenia Reprezentantòw.

ARTYKUŁ 76.

Jak długo trwać będą posiedzenia Seymowe, Prezyduiący będzie miał pierwsze mieysce i Rangę po Prezesie Senatu, i takież same iak Prezes Senatu odbierać będzie honory.

ROZDZIAŁ III.

O Zagaieniu Seymu.

ARTYKUŁ 77.

W dniu Aktem zwoławczym przez Senat oznaczonym, Zgromadzenie Reprezentantów rozpocznie się od zwyczaynych Obrzędów Religiynych, na których znaydo-

dować się maią wszystkie Członki Reprezentacyi Krajowey; po skończonym Nabożeństwie, udadzą się do mieysca, na Obrady przeznaczonego.

ARTYKUŁ 78.

Senator z pomiędzy trzech delegowanych do tego od Senatu wybrany, po trzech krótnym laską uderzeniu, zagai Posiedzenie krótką przemową z mieysca Prezyduiącemu w Zgromadzeniu Reprezentantów przeznaczonego, i odczytaniem Aktu zwoławczego, po czém wymieni Członków Zgromadzenia, wedle Listy sobie od Senatu udzieloney, i wezwie ich do zaięcia Mieysc, w porządku przepisanym w Artykule następuiącym, i nakoniec Arbitrom ustąpić z mieysca Posiedzeń zaleci.

ARTYKUŁ 79.

Mieysca zaiętemi będą w porządku następuiącym. Prezyduiący w Zgromadzeniu

dzeniu

dzeniu Reprezentantów, Reprezentanci Gmin w porządku Alfabetycznym, Delegowani z Senatu, Delegowani z Kapituły, Delegowani z Akademii, Sądziowie Pokoiu w porządku liczb ich Okręgów.

ARTYKUŁ 80.

Po czém Senator Posiedzenie zagaiący przeczyta (udzielone Mu od Senatu) zarzuty przeciw Obiorom Osob, przeznaczonych do zasiadania w Zgromadzeniu Reprezentantów niezgodnie z Konstytucyą nastąpionym, gdyby takowe mieysce miały, i wezwie Izbę Prawodawczą do oświadczenia się, czyli kto z obecnych Członków, nie ma iakiego pismiennego przeciw Reprezentantowi zarzutu.

ARTYKUŁ 81.

Senator Posiedzenie zagaiaiący, zaymie się nayprzód i bez przechodzenia, w inne Materye, wspolnie z Izbą Reprezentantów roztrząsaniem równie udowodnio-

nionych zarzutów, iako też obron podanych, z strony Osob pod zarzutem będących, lecz niebędzie miał żadnego względu na usprawiedliwienia nieobecnych.

ARTYKUŁ 82.

Skoro rzecz tak wyiaśnioną zostanie, i po ustąpieniu Osob interessowanych, to iest tych którym zarzuty poczynione zostały, Senator zagaiaiący zapyta się Zgromadzenia, czyli N. obrany Reprezentantem z Gminy N. albo delegowany N. ma prawo bydź Członkiem Zgromadzenia Reprezentantów, albo nie?

ARTYKUŁ 83.

Na te zapytanie Izba przystąpi do kreskowania głośnego, każdy kreskuiący będzie mógł oświadczyć powody skłaniaiące go do mniemania, iż Osoba pod zarzutem będąca powinna zostać na liście Reprezentantów, lub z niey bydź wyłączoną.

czoną. Senator zagaiaiący policzy kreski, i ogłosi większość; wolno iednakże będzie każdemu z Reprezentantów, żądać przystąpienia do Sekretnych kresek.

ARTYKUŁ 84.

Całe postępowanie względem zarzutów, powinno się wciągu iednego Posiedzenia ukończyć, i postanowienia Izby udzielonemi bez zwłocznie Senatowi zostaną.

ARTYKUŁ 85.

To ukończywszy Senator delegowany, wezwie Izbę do przystąpienia do Obioru Prezyduiącego.

ARTYKUŁ 86.

Obior Prezyduiącego, odbędzie się przez sekretne kreski, w następuiącym sposobie: Senator zagaiaiący, każe rozdać Reprezentantom tyle List obeymuiących Imiona trzech delegowanych Senatorów,

torów, ile będzie Reprezentantów. Na każdey liście, Reprezentant kreskuiący udawszy się na osobne mieysce, podkreśli imię tego Senatora, którego sobie mieć życzy Prezyduiącym. Listy tak podkreślone, iednegoż kształtu będące, zwiniętemi w trąbkę zostaną i wrzuconemi od każdego Reprezentanta po imieniu wezwanego w naczynie, na ten koniec postawione przed zagaiaiącym Senatorem, który na końcu swoię także Listę wrzuci. Po ukończeniu takiego kreskowania, Senator zagaiaiący wezwie dwóch Reprezentantów, iednego z Gmin Mieyskich, drugiego z Okręgowych, do przeliczenia kresek, i przekona się, czyli ilość List, odpowiada liczbie Reprezentantów. Znalazłszy zgodność, czytać głośno będzie imioną pod kreślone na każdey Liście, a dway wezwani do tego Reprezentanci, każdy na osobnym Arkuszu, zapisować będą przeczytane imioną. Senator naywięcey kre-

sek

sek maiący, ogłoszony zostanie Prezyduiącym w Zgromadzeniu Reprezentantów.

ARTYKUŁ 87.

Gdyby ilość List przenosiła liczbę kreskuiących Reprezentantów Senator zagaiaiący ogłosi kreskowanie za żadne i nieważne, rozkaże na nowo rozdać imienne Listy, i wezwie Izbę do powtórnego kreskowania.— Listy na którychby się znalazło dwoch Senatorów podkreślonych, będą za żadne poczytanemi, i liczonemi nie zostaną.

ARTYKUŁ 88.

W przypadku równości kresek, los rozwiąże Obior na stronę tego, którego imie wyciągnionym będzie z naczynia przez Senatora zagaiaiącego. Gdyby zaś zdarzyło się, iżby Senator zagaiaiący był w liczbie Senatorow, równość kresek maiących, na ten czas ieden z Reprezentantów do obliczenia kresek zaproszonych, ciągnienie to

na

na wezwanie Senatora zagaiaiącego uskuteczni.

ARTYKUŁ 89.

Po ogłoszeniu wybioru Prezyduiącego, Senator zagaiaiący, wezwie go do wykonania Przysięgi, na Rotę następuiącą „ Ja N. N. przysięgam przed Bogiem i Zgromadzeniem Reprezentantów, iż wierny Kostytucyi, pełnić będę iak naydokładniey wszelkie włożone na mnie obowiązki; przysięgam, iż nietylko sam nieuchybię w niczym Przepisom Konstytucyi, i Statutu urządzaiącego postępowanie w Zgromadzeniu Reprezentantów, lecz także niedopuszczę ażeby się ktokolwiek od nich oddalił, a razem starać się będę, ażeby czas Obradom Seymowym przeznaczony nie był daremnie traconym. Nakoniec przysięgam, iż wszelkich sił dołożę na utrzymanie porządku, spokoyności, i iedności w Izbie Reprezentantow, i Po-

sie-

siedzenia Zgromadzenia ukończę w czasie Konstytucyą oznaczonym. Tak mi Boże dopomoż „.

ARTYKUŁ 90.

Po wykonaniu przysięgi przez prezyduiącego, Senator zagaiaiący, po krótkiey do nowo obranego przemowie, ustąpi z mieysca dotąd zaymowanego, i odda mu laskę, wzywaiąc go do odebrania Jey, iako znaku honorowego dostoyności, nadaiącey Mu Władzę kierowania Obradami Zgromadzenia Reprezentantów. To zrobiwszy zaymie właściwe mu w Zgromadzeniu Mieysce.

ARTYKUŁ 91.

Wrazie, gdyby większość kresek, padła na Senatora zagaiaiącego, wezwie sam Izbę do porządku, wykona głośno przysięgę, a potém przystapi do używania Praw, i pełnienia obowiązkow Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantow.

ROZDZIAŁ IV.

O postępowaniu Zgromadzenia Reprezentantów.

ODDZIAŁ 1.

O Assessorach i Sekretarzu.

ARTYKUŁ 92.

Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów, odebrawszy Laskę, dozwoli Arbitrom wniyścia do Sali Obrad Seymowych, a po niedługim czasie, gdy ci zaymą przeznaczone im mieysca. Prezyduiący uderzywszy trzykroć laską, zabierze głos, w którym przełoży Zgromadzeniu cel Zgromadzenia, i ważność Obowiązków na nich włożonych od Wspoł-Obywateli ktorzy ich wysłali.

ARTYKUŁ 93.

Wybierze potém Prezyduiący dwoch Assessorow z pomiędzy Reprezentantow, iednego z Gmin Mieyskich, drugiego z Okręgo=

kręgowych, ktorzy nie tracąc prawa kreskowania z kolei, czuwać łącznie będą, ażeby porządek i rzetelność w zbieraniu i obliczaniu kresek zachowanemi były. Wezwani Assessorowie wykonaią przysięgę na Rotę następuiącą „ Ja N. N. przysięgam przed Bogiem i Zgromadzeniem Reprezentantów, iż dopełniać będę troskliwie, włożonych na mnie obowiązków tudzież że zachowam rozporządzenia tyczące się sekretnych kresek, i podpisywania Uchwał Zgromadzenia w prawo zamienionych, Tak mi Boże dopomoż.„

ARTYKUŁ 94

Po wykonaniu przysięgi przez Assessorow, Prezyduiący przystąpi do wybrania Sekretarza, z pomiędzy Członkow Reprezentacyi.

ARTYKUŁ 95

Sekretarz wykona przysięgę na Rotę następuiącą „ Ja N. N. przysięgam przed Bo-

Bogiem i Zgromadzeniem Reprezentantow, iż pełnić ściśle będę włożone na mnie obowiązki, zapisując dokładnie głosy i kreski; przysięgam, iż Akta Seymowe w porządku i z wszelką wiernością utrzymować będę; iż wykonam wszystko, co mi przez Prezyduiącego podanym zostanie, a niebędzie przeciwne Prawom lub Konstytucyi; Przysięgam na koniec że po skończonym Seymie, oddam do Archivum Senatu, wszelkie Akta zdziałane wciągu ninieyszego Zgromadzenia.„

ARTYKUŁ 96.

Obowiązkiem Sekretarza będzie utrzymować w porządku wszelkie Akta tyczące się działań Seymowych, i czuwać nad dochowaniem onych w dobrym stanie, kierować Kancellaryą Seymową i Osobami w niey użytemi; utrzymować rachunki kosztow Biora; a szczegolniey baczyć,

ażeby

ażeby Dyaryusz Czynności Seymowych był dokładnie utrzymowanym i układanym, co z iak naywiększą usilnością, ma bydź pod iego dozorem wykonywane.

ARTYKUŁ 97.

Wybrany z pomiędzy Reprezentantów Sekretarz zachowa prawo głosowania.

ARTYKUŁ 98.

Wszelkie doniesienia o codziennych czynnościach Seymu głoszone nie będą za autentyczne uważanemi, ieżeli niebędą od Sekretarza Zgromadzenia podpisanemi.

ARTYKUŁ 99.

Po wybraniu Assessorów i Sekretarza, Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów, odroczy Posiedzenie oznaymuiąc, iż na następuiącym przystąpiono będzie do wyznaczenia trzech Wydziałów.

Pierwszy przeznaczony do roztrząsania Kwalifikacyi Kandydatow, ubiegaiących się o Urzędy zależące od wolnego wyboru Izby Reprezentantow; Drugi do roztrząsania Proiektow do prawa w Przedmiotach Skarbowych, Budgetu na rok następuiący, tudzież Rachunków rocznych; Trzeci zaś do roztrząsania Proiektow do Prawodawstwa Cywilnego, Kryminalnego i Policyinego.

ODDZIAŁ II.

O wyborze Członków do utworzenia trzech Wydziałów w Zgromadzeniu Reprezentantów.

ARTYKUŁ 100.

Na drugim Posiedzeniu Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantow, przystąpi do wybrania po pięciu Członków do każdego z trzech Kommissyow wzmiankowanych w poprzedzaiącym Artykule.

ARTY-

ARTYKUŁ 101.

Wybor Członków odbywać się będzie tym samym sposobem, iak Obior Prezyduiącego, wyiąwszy tylko, iź Listy powinny obeymować Imiona wszystkich Członkow Zgromadzenia Reprezentantow, tudzież że każdy z kreskuiących, powinien podkreślić pięć imion Osob, ktore sobie życzy mieć mianowanemi do tego lub owego Wydziału.

ARTYKUŁ 102.

Skoro wybior Osob do pierwszey z tych Kommissyi ukończonym zostanie, Izba przystąpi tym samym sposobem do mianowania Członkow drugiey i trzeciey Kommissyi, za poprzedniem rozdaniem do każdego Wyboru nowych List, w których iuź Osoby do pierwszey lub drugiey Kommissyi wybrane, znaydować się nie będą, dla zapobieżenia, ażeby

by iedna Osoba do dwoch lub trzech Kommissyi przeznaczoną nie była.

ARTYKUŁ 103.

Gdyby po zebraniu kresek, okazała się ilość List większą od Liczby głosuiących, kreskowanie ponowionym będzie, z większą dokładnością; i gdyby zaś na ktorey Liście było więcey nad pięć Imion podkreślonych, Listy takie w rachunek wchodzić nie maią. A gdyby dwie lub więcey Osob rowną ilość kresek uzyskały, rowność tę Prezyduiący losem rozwiąże.

ARTYKUŁ 104.

Taż sama dokładność powinna bydź zachowaną w zapisywaniu kresek danych tym, ktorzy ich po pięciu Członkach do każdey Kommissyi wybranych, naywięcey mieć będą, ażeby w razie zachorowania ktorego z Członkow Kommissyi, albo

nie-

nieprzewidzianey iakiey przeszkody do znaydowania się na Jey posiedzeniach, mogł bydź zastąpionym przez naywięcey po niem kresek maiącego.

ARTYKUŁ 105.

Zaraz po ukończonym wyborze trzech Kommissyow, Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantow, doniesie o tym bezzwłocznie Senatowi, ażeby także mianował z Grona swoiego Kommissye, ktoreby z Wydziałami Reprezentacyi mogły naradzać się, względem żądanych odmian, i dawać im potrzebne obiaśnienia.

ARTYKUŁ 106.

Gdy to załatwionym zostanie, ieden z trzech Senatorow, zda sprawę Izbie Reprezentantow o Stanie i położeniu Kraiu, a razem Obraz Jego wystawi.

ARTY-

ARTYKUŁ 107.

Takowe zdanie Sprawy złożonym będzie na Stole Prezyduiącego w Zgromadzeniu, i do druku podanym.

ODDZIAŁ III.

O wybiorze Osob do wakuiących Urzędow, zależących od wolnego Wyboru Izby Reprezentantow.

ARTYKUŁ 108.

Gdy Senat uwiadomionym zostanie o wybraniu Kommissyi, maiacey roztrząsać kwalifikacye Kandydatow do Urzędow, od wolnego wyboru Izby Reprezentantow zawisłych, przeszle Prezyduiącemu w Zgromadzeniu Wykaz Urzędow wakuiących i Kandydatow na Sędziow Pokoiu, przez Zgromadzenia Gminne obranych.

ARTY-

ARTYKUŁ 109.

Kommissya wyznaczona do roztrząsania Kwalifikacyi Kandydatow, obowiązaną będzie przestrzegać ściśle, przepisow Artykułu 19. Konstytucyi, wskazuiącego warunki potrzebne, do otrzymania Urzędow od wolnego Wyboru Izby Reprezentantow zawisłych.

ARTYKUŁ 110.

Ktoby chciał otrzymać Urząd Prezesa Senatu, lub Senatora, winien iest oznaymić to rzeczoney Kommissyi, ktora postąpi wedle Artykułu 5. Konstytucyi. Wolno iednak będzie każdemu z Reprezentantow podać na Listę takich nawet Kandydatow, ktorzyby się sami nieoświadczyli.

ARTYKUŁ 111.

Kommissya Kwalifikacyina ułoży Listę do każdego z osobna Urzędu, i poda

ią

łą Prezyduiącemu w Zgromadzeniu; Do każdey Listy w tym sposobie ułożoney powinny bydź dołączone dowody, przez Kandydatow złożone, rownie iak Opinia Kommissyi względem każdego w szczególności Kandydata, czyli go uznaie za posiadaiącego, lub nieposiadaiącego żądaną Kwalifikacyą.

ARTYKUŁ 112.

Gdyby Kandydat nie był przez Kommissyą uznany za maiącego Kwalifikacyą, a zatém mogącego bydź umieszczonym na Liście, sam iednakże sądził się bydź w myśl Konstytucyi dostatecznie usposobionym, wolno mu będzie podać Zgromadzeniu na ręce Prezyduiącego, piśmienny Wywòd, i żądać umieszczenia na Liście. Prezyduiący żądanie to podda pod rozwagę Zgromadzenia, a większość głosów rzecz rozstrzygnie.

ARTY-

ARTYKUŁ 113.

Jeżeliby zaś przeciwnie, Kommissya uznała Kwalifikacyą Kandydata za dostateczną, i umieściła go na Liście, a który z Członków nie uznawał tey Kwalifikacyi za zupełnie taką, iakiey Konstytucya wymaga, i żądał wyłączenia z Listy, będzie mu wolno, za otrzymanym zezwoleniem Prezyduiącego w Zgromadzeniu żądać, ażeby Izba Reprezentantów, przypadek ten większością głosów rozstrzygnęła.

ARTYKUŁ 114.

Po sprawdzeniu tym sposobem List Kandydatów, na wakuiące Urzędy, Prezyduiący wezwie Izbę do rozpoczęcia Obioru przez sekretne kreski, a nayprzod Prezesa Senatu, lub Senatora; daley Urzędników Sądowniczych, iako to Sędziow Appellacyinych, Sędziow Pokoiu, i Sędziow I*szey* Instancyi. Wszystkie te wybory

1196.

bory odbywać się będą w tym samym sposobie, iak wybor Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantow, ztą iedynie różnicą, iż stosownie Artykułu 5. Konstytucyi, równość kresek nie los, lecz Prezyduiący w Zgromadzeniu, głośną kreską rozwiąże.

ARTYKUŁ 115.

Urzędnicy tym sposobem wybrani, odbiorą świadectwo ich Wybioru, podpisane przez Prezyduiącego w Zgromadzeniu, Assessorów i Sekretarza, i na tychmiast doniesiono o tym będzie Senatowi, ażeby Ten nowo obranych wezwał, do rozpoczęcia Obowiązków powierzonych im Urzędów, i wykonania Przysięgi w Senacie.

ODDZIAŁ IV.

O toku postępowania w Przedmiotach Skarbowych.

ARTY-

ARTYKUŁ 116.

Skoro Senat uwiadomionym zostanie, o wybraniu Kommissyi do roztrząsania Proiektów do Praw Skarbowych i Budgetu, na rok następny od Senatu proiektowanego, pospieszy z udzieleniem Izbie na ręce Prezyduiącego Proiektów do Praw Skarbowych, ieżeliby wnich iakowe zmiany za potrzebne uznał, równie iak Proiekt Budgetu wydatków, a to naypozniey w czwartym dniu Posiedzeń.

ARTYKUŁ 117.

Pod imieniem Praw Skarbowych, Konstytucya rozumie wszelkie Ustawy tyczące się dochodów Publicznych, pod imieniem zaś układania Budgetu, rozumie się sposób użycia tychże Dochodów, na potrzeby publiczne.

ARTY-

ARTYKUŁ 118.

Wedle Artykułów 11. i 13. Konstytucyi, żadna zmiana nietylko w Prawach Skarbowych, lecz także w iakim bądź Prawie, i trwaiącym Urządzeniu, niemoże mieć mieysca, ieżeli Proiekt dążący do zaprowadzenia tey zmiany, niebył wprzód Senatowi udzielonym, i od niego przepisaną większością głosów przyiętym. W skutku tego, ieżeli Proiekt dążący do zaprowadzenia zmiany w Prawie Skarbowym, lub innym trwaiącym, nie iest wniesionym od Senatu, lecz od iednego z Reprezentantów, lub którego innego Obywatela. Prezyduiący w Zgromadzeniu, nie odda go pod rozwagę Izby, dopoki wprzód Senatowi udzielonym nie będzie, i od niego do Zgromadzenia Reprezentantów wprowadzonym.

ARTY-

ARTYKUŁ 119.

Przedmioty Skarbowe, nayprzod w Zgromadzeniu Reprezentantow roztrząsanemi będą.

ARTYKUŁ 120.

Kommissye mianowane do roztrząsania Proiektów od Senatu przychodzących (w przedmiocie zaprowadzenia jakiey zmiany w Prawie) przystąpią bezzwłocznie do takowego roztrząsania ograniczaiącego się w trzech punktach.

1. Czyli Proiekt do Prawa ma bydź przyiętym? lub

2. Czyli ma bydź odrzuconym?

3. Czyli nakoniec wymaga iakowey modyfikacyi?

W pierwszym i drugim razie, Kommissya przedstawi go Prezyduiącemu w Zgromadzeniu, z Opinią przyięcia lub od-

rzuce-

rzucenia, w trzecim przypadku, podda Modyfikacye Proiektu, które podobnież Prezyduiącemu w Zgromadzeniu Reprezentantów przełoży.

ARTYKUŁ 121.

Marszałek Zgromadzenia Reprezentantów, odebrawszy Proiekt z Opinią Kommissyi tyczącą się przyięcia lub odrzucenia onego, poleci Sekretarzowi przeczytanie tak Proiektu, iak Opinii Kommissyi, i podda go pod rozwagę Izby.

ARTYKUŁ 122.

Skoro Proiekt równie iak Opinia Kommissyi za, lub przeciw Niemu poddanemi pod rozwagę zostaną, wolno będzie Członkom Izby, czyli one wchodziły do Kommissyi lub nie, za poprzedzaiącym zezwoleniem Prezyduiącego zabrać głos za, lub przeciw Proiektowi, lecz gdy

Przed-

Przedmiot będzie dostatecznie wyiaśnionym, i zgłębionym, Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów, ukończy Rozprawy; i ieżeliby za, lub przeciw przyięciu Proiektu, niebyło iednomyślności, wezwie Izbę do głosowania kreskami sekretnemi, podaiąc zapytanie w sposobie rozłącznym; za, lub przeciw.

ARTYKUŁ 123.

Gdyby Proiekt do Prawa niebył przyiętym przepisaną Prawem większością głosów, na ten czas z mocy Artykułu 13. Konstytucyi, Senat władnym będzie podany od Siebie, lecz od Izby odrzucony Proiekt wnieść powtórnie do Zgromadzenia Reprezentantów następuiącego Roku.

ARTYKUŁ 124.

Gdyby Kommissya uznała za potrzebne poczynić iakowe Modyfikacye w Proiekcie do Prawa od Senatu nadesłanym,

Pre-

302

Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów zapyta się Izby, czyli się zgadza, ażeby Proiekt i Modyfikacye iego były raz ieszcze do Senatu Rządzącego po inicyatiwę odesłanemi? Jeżeli Izba na to zezwoli, bądź iednomyślnie bądź większością sekretnych kresek, Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantow przeszle natychmiast Senatowi równie pierwszy iak drugie, Gdyby zaś Izba odrzuciła Modyfikacye będzie kreskowane na samże Proiekt czyli ma bydź przyiętym lub nie—

ARTYKUŁ 125.

Gdy Proiekt do Prawa i iego Modyfikacye odesłanemi do Senatu po powtorną inicyatiwę zostaną, Senat wyznaczy natychmiast z Grona swoiego Kommissyą, z pewney Liczby Senatorów złożoną, któraby się zniosła z właściwą Kommissyą Seymową w zamiarze porozumienia

wzaie-

wzaiemnych myśli i powzięcia obiaśnień względem powodów zrobienia Modyfikacyow.

ARTYKUŁ 126.

Kommissya od Senatu wyznaczona porozumiawszy się z właściwą Kommissyą Seymową zda bezzwłocznie Sprawę Senatowi, który przystąpi do rozważenia na nowo Proiektu i Modyfikacyow żądanych, a ieżeli te większością Artykułem 15. Konstytucyi przepisaną uznanemi będą w całości lub części za zgodne z dobrem publicznym, Senat przygotuie nowy stosowny Proiekt i przeszle go Izbie Reprezentantów do przyięcia lub odrzucenia.

ARTYKUŁ 127.

Izba Prawodawcza mocną iest udzielać Senatowi wniosków przez iednego lub więcey Członków swoich, a nawet i przez

każdego innego Obywatela w przedmiocie zaprowadzenia iakowey zmiany w Prawie czynić się mogących; w podobnych iednak Materyach, rozwaga Izby ograniczać się powinna w uznaniu, czyli wniosek Kwalifikuie się do udzielenia go Senatowi? bez wdawania się w rozpoznawanie czyli ma bydź przyiętym lub odrzuconym; o tym albowiem niemoże bydź radzono, dopoki Senat nie uzna, czyli wniosek uczyniony zgadza się z dóbrem publicznym i stosownego Proiektu pod rozwagę Izby nieprzeszle.

ARTYKUŁ 128.

Wniesienia podobne uczynione oddzielnie przez Członków Izby, i uznane od niey większością głosów za niekwalifikuiące się do udzielenia ich Senatowi, będą mogły bydź wprost Senatowi przedstawionemi przez samychże Reprezentantow ieżeliby ie mniemali bydź zgodnemi z dobrem publicznym.

ARTYKUŁ 129.

Senat po doyrzałym Proiektów takich rozważeniu, albo ie wprowadzi do Izby w kształcie Proiektu do Prawa, albolitеż znaydzie przyczyny nieprzyięcia onych, a w takim razie uwiadomi Izbę, iż się nad tym poźniey zastanawiać będzie.

ARTYKUŁ 130.

Senat ułoży Budget Rozchodów zbiorowo, tytułami każdey Odnodze Administracyi właściwemi, naprzykład:

Na Senat
Na Akademią i Szkoły
Na Sądownictwo

Kommissya Seymowa urządzaiąc rzeczony Budget, ma prawo wchodzić w szczegoły i proiekta oddzielnych wydatków Senatowi za Zasadę służące, do oznaczenia ogólney Summy każdego tytu-

 łu.

łu, i w tym zamiarze Kommissya Seymowa, ma prawo żądania od Senatu wszelkich potrzebnych obiaśnień.

ARTYKUŁ 131.

Na tych zasadach urządziwszy Kommissya Budget wydatków, złoży go w ręce Prezyduiącego w Izbie Reprezentantów, który go przełoży Zgromadzeniu do stanowienia o każdym tytule prostą większością głosów.

ODDZIAŁ V.

O sposobie postępowania w roztrząsaniu rachunków rocznych z Administracyi publiczney.

ARTYKUŁ 132.

Jak skoro Senat uwiadomionym od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów zostanie o wybraniu Kommissyi Skarbowey, przeszle Mu rachunki roczne,

z Administracyi publiczney zeszłego Etatowego Roku, a razem wyznaczy z swoiey strony Delegacyą do porozumiewania się z Kommissyą Seymową i dawania iey w potrzebie stosownych Obiaśnień.

ARTYKUŁ 133.

Kommissya Seymowa, odebrawszy Rachunki przystąpi stosownie do Artykułu 10. Konstytucyi do ich roztrząsania, tak co się tycze Dochodów iak i Rozchodów.

ARTYKUŁ 134.

Zamiarem zoztrząsania Rachunków, będzie przekonywanie Izby Reprezentantów, iż Summy Budgetem oznaczone wydanemi i użytemi zostały, na przedmioty właściwe ich przeznaczeniu, albo na nieprzewidziane i nieuchronne potrzeby Kraju.

ARTYKUŁ 135.

Kommissya Seymowa roztrząsnąwszy namienione Rachunki, oznaymi Izbie Reprezentantów Stan w iakim ie znalazła, Izba zaś odeszle ie Senatowi na ręce Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów, z stosownym onych rozwiązaniem, albo uwagami nad spostrzeżonemi w zarządzeniu Groszem Publicznym nadużyciami.

ODDZIAŁ VI.

O sposobie postępowania w Sądzie Naywyższym

ARTYKUŁ 136.

Artykuł 10. Konstytucyi rozporządził, iż Zgromadzenie Reprezentantów ma prawo oskarzania Urzędników Publicznych o zdzierstwa, uciemiężenie, albo nadużycie w sprawowaniu powie-

rzonych im Urzędów, i oddania takowych pod Sąd Naywyższy. W tym celu Kommissya Prawodawcza obowiązaną będzie roztrząsać, nie tylko każde oskarzenie, przeciw Urzędnikom Publicznym przez iednego z Członków Zgromadzenia Reprezentantów, do Prezyduiącegó w Zgromadzeniu na pismie wniesione, i opatrzone w dowody, lecz nad to Akta stosowne do processu tey natury; i oznaymi, wypadek z swoią Opinią Izbie Reprezentantów, ktora mocną będzie wyłączyć Arbitrow, od wszelkich takich Naradzeń.

ARTYKUŁ 137.

Wolno będzie Urzędnikowi oskarzonemu przed Izbą Reprezentantow podać Kommissyi pismienne swóie usprawiedliwienie, i dowody potrzebne do

wyka-

wykazania niewinności, a nawet Kommissya sama będzie mogła z Urzędu przyzwać Urzędnika, ieżeli końcem wyiaśnienia rzeczy stawienie się przed Nią osobiście i wysłuchanie go do Protokołu uzna za potrzebne dla dania Izbie Reprezentantów ugruntowaney Opinii.

ARTYKUŁ 138.

Jeżeli wywody słowne iuż po przednio zrobionemi zostały, i są pismienne dowody, Kommissya w następuiącym sposobie do dania opinii swoiey przystąpi: Zwroci nayprzod uwagę swoię; na rozpoznanie, czyli Wywody słowne i pismienne dowody odkrywaią żądane w prawie slady, do pociągnienia obwinionego do Sądu. Jeżeli uzna, iż są slady iakich Prawo wymaga, da

zdanie

zdanie, iż oskarzenie ma mieysce, i że obwiniony winien bydź pod Sąd oddanym, a razem powinna przywieść szczegoły uczynku obwinionemu zarzuconego, w przeciwnym zaś razie oswiadczy zdanie, iż ani oskarzenie ani oddanie pod Sąd obwinionego Urzędnika niema mieysca.

ARTYKUŁ 139.

Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów odebrawszy Opinią Kommissyi, podda ią pod decyzyą Izby, ktora po rozwadze orzecze w tey mierze ostatecznie, bądź iednomyslnością bądź też dwoma trzeciemi częściami sekretnych kresek.

ARTYKUŁ 140.

Gdyby Izba oskarzenie i oddanie Urzędnika pod Sąd zadecydowała, obo-

wiąza-

wiązaną będzie zwołać Sąd Naywyższy Artykułem XVI. Konstytucyi przepisany.

ARTYKUŁ 141.

Wtym celu Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantow, przygotować każe tyle kartek ile iest Reprezentantow, wypisać ich Imiona, a zwinąwszy i policzywszy rzeczone kartki, włoży ie w naczynie do tego przygotowane. Poczem Marszałek Zgromadzenia Reprezentantow, pomięszawszy kartki wyciągnie ich pięć losem, rozwinie przeczyta głośno wyciągnione imiona, a Sekretarz wpisze ie do Protokołu. Osoby tym sposobem na los wyciągnione będą z strony Zgromadzenia Reprezentantow Członkami Sądu Naywyższego.

ARTY-

ARTYKUŁ 142.

Po obraniu pięciu Reprezentantow, Izba uwiadomi Senat Rządzący o potrzebie wybrania z Grona swoiego trzech Członków, zasiadać w Naywyższym Sądzie maiących. Uwiadomi podobnież Prezesów Trybunałów, i wezwie czterech Urzędników Poiednawczych, wziętych z kolei wedle liczb Okręgow; Nakoniec rozkaże, ażeby zapadła decyzya była wręczoną Urzędnikowi sądzonym bydź maiącemu, nakazuiąc mu pod ostrością prawem przepisaną, wybrać z swey strony w oznaczonym terminie trzech Obywateli do zasiadania w Sądzie Naywyższym. W razie gdyby tego w terminie zawito oznaczonym uczynić zaniedbał, będzie uważanym za zrzekaiącego się dobrodzieystwa onemu z

mocy

mocy Artykułu 16. Konstytucyi służącego.

ARTYKUŁ 143.

Prezyduiący w Zgromadzeniu Reprezentantów, uwiadomiony tak z strony Senatu względem wyboru trzech Senatorow, iak z strony oskarżonego o wyborze trzech Mięszkańców Kraiu, oznaczy łącznie z Izbą Reprezentantów mieysce, dzień, i godzinę, do zebrania się Członkow maiących składać Sąd naywyższy.

ARTYKUŁ 144.

Iak tylko zbiorą się w terminie oznaczonym Członki Sądu stosownie Artykułu XVI. Konstytucyi, wybiorą z pomiędzy siebie sekretnemi kręskami Prezyduiącego, kto z Członków będzie

miał

miał za sobą większość głosow, będzie ogłoszony Prezesem Sądu naywyższego. Rowność głosow los rozwiąże.

ARTYKUŁ 145.

Sposob całkowitego postępowania w Trybunale naywyższym, będzie z czasem oznaczony w Kodexie; tem czasem zaś dopoki nowa Procedura zaprowadzoną nie zostanie, Sąd ten trzymać się będzie trwaiących przepisow względem zbrodni, i Przestępstw podobnych.

ARTYKUŁ 146.

Działalność Sadu naywyższego nie ustaie pomimo ukończenia się Obrad Seymowych, Trybunał ten pozostaie w Urzędowaniu, dopoki odesłane Mu z Izby Reprezentantow processa, odsądzonemi i zadecydowanemi nie będą.

ARTY-

ARTYKUŁ 147.

Wyroki Sądu naywyższego będą ostatecznemi beż żadnego dalszego odwołania.

ROZDZIAŁ V.

O Zamknięciu Obrad Zgromadzenia Reprezentantow.

ARTYKUŁ 148.

Obowiązkiem Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów będzie, ukończyć Obrady Zgromadzenia w dniu przepisanym Artykułem 10. Konstytucyi, nieczekaiąc wezwania w tey mierze Senatu, pod nieważnością wszelkich Uchwał zapadłych po terminie Konstytucyą oznaczonym.

ARTY-

ARTYKUŁ 149.

Iak tylko ukończenie Obrad Zgromadzenia Reprezentantow przez Prezyduiącego ogłoszonym zostanie, Izba Prawodawcza winna będzie natychmiast rozeyść się.

ARTYKUŁ 150.

Wszelkie Akta i papiery tyczące się czynności Zgromadzenia Reprezentantow, będą przez Sekretarza złożone w Archivum Senatu, naypozniey w dni trzy po zamknięciu Obrad Seymowych.

ROZDZIAŁ VI

Urządzenia Ogólne

ARTYKUŁ 151.

Posiedzenia codzienne Seymu niemogą bydź otwieranemi, dopoki dwie

trze-

trzecie części liczby Reprezentantow nie będą obecnemi.

ARTYKUŁ 152.

Senat mocen iest odmowić ogłoszenia i wykonania Prawą sankcyonowanego przez Zgromadzenie Reprezentantow bez poprzedzaiącey inicyatywy z strony Senatu zrobioney, wyiąwszy Budget.

ARTYKUŁ 153.

Ustawy zapadłe w Izbie Reprezentantow, powinny bydź bezzwłocznie na Posiedzeniu podpisywane na Oryginałach, przez Prezyduiącego, Assessorow i Sekretarza, tudzież pieczęcią stwierdzone.

ARTYKUŁ 154.

Skargi od partykularnych, Gmin lub Korporacyi do Izby Reprezentantow

wno-

wnoszone, odsyłanemi będą przez Prezyduiącego w Zgromadzeniu do Komitetu Prawodawczego, dla przepisanego onych rozpoznawania.

ARTYKUŁ 155.

Żaden z Członkow Zgromadzenia Reprezentantow nie będzie mogł bydź aresztowanym, ani sądzonym od Trybunału Kryminalnego, przez ciąg iego urzędowania, chybaby na to Izba Prawodawcza zezwoliła. Urzędowanie to zaczyna się w dzień obioru a kończy się w dniu zamknięcia Obrad Seymowych.

ARTYKUŁ 156.

Każda obelga lub gwałt ktoremu bądź w szczegolności Członkowi lub całemu Ciału Zgromadzenia Reprezentantow w czasie trwania ich urzędowania wyrządzone, powinny bydź z Urzędu

dochodzonemi i karanemi wedle Praw Kryminalnych.

ARTYKUŁ 157.

Gdyby Izba Reprezentantow uznała, iż ani oskarzenie, ani oddanie Urzędnika Publicznego pod Sąd naywyższy mieysca nie ma, na ten czas Urzędnik będzie miał prawo pociągnąć oskarzaiącego Członka Izby, iako Autora niesprawiedliwego Processu, do zwyczayney drogi Prawa.

ARTYKUŁ 158.

Zadne Posiedzenie Seymowe niemoże bydź odroczonym dłużey iak do dnia poiutrzeyszego, wyiąwszy gdyby dwa Swięta po sobie idące przeszkodziły. Tak stanowi i podpisuie. Dnia 10. Września 1817. Roku. (*podpisano*) Miączyński, Sweertz-Spork, Reibnitz, Grodzicki, Bartsch.

Regestr
Dziennika Praw